

Table of Contents

Part I SensWin2010	3
Part II Wijzigingen in 2010	3
Part III Algemeen	4
1 Inleiding	4
2 Algemene voorwaarden	5
3 Beeldscherminstelling	11
4 Bediening	11
5 Afdrukken	12
6 Editor	13
7 Menu-items	13
8 Online updatecheck	16
9 Opmaak, lettertypen	16
10 Opstarten en instellingen	18
11 RSS	18
12 Service en technische service desk	18
Part IV Aangifte erfbelasting	19
1 Aangifte erfbelasting	19
2 Erfbelasting/Personalia: overledene	21
3 Erfbelasting/Personalia: testament	24
4 Erfbelasting/Personalia: correspondentie	25
5 Erfbelasting/Bezit	29
6 Erfbelasting/Bezit: ondernemingsvermogen	34
7 Erfbelasting/Bezit: schulden	40
8 Erfbelasting/Totalen	44
9 Erfbelasting/Verkrijgers	45
10 Erfbelasting/Verkrijgers: Partner Verkrijging	45
11 Erfbelasting/Verkrijgers: Partner Ficties	48
12 Erfbelasting/Verkrijgers: Partner Recht	48
13 Erfbelasting/Verkrijgers: Partner Onderneming	48
14 Erfbelasting/Verkrijgers: Verkrijger Personalia	49
15 Erfbelasting/Verkrijgers: Verkrijger Verkrijging	50
16 Erfbelasting/Verkrijgers: Verkrijger Ficties	52
17 Erfbelasting/Verkrijgers: Verkrijger Onderneming	58
18 Erfbelasting/Overige gegevens	60

19 Erfbelasting/Veelgestelde vragen	60
Part V Aangifte schenkbelasting	61
1 Schenkingsaangifte	61
2 Schenkingsaangifte: Personalia	61
3 Schenkingsaangifte: Schenking	62
4 Schenkingsaangifte: Historie	63
5 Schenkingsaangifte: Afdrukken	65
6 Schenkingsaangifte: Veelgestelde vragen	65
Part VI Testamentvergelijking	65
1 Testamentvergelijking	65
2 Testamentvergelijking: Personalia	66
3 Testamentvergelijking: Bezit	66
4 Testamentvergelijking: Testament	67
5 Testamentvergelijking: Afdrukken	70
Index	0

1 SensWin2010

2 Wijzigingen in 2010

Het programma is volledig aangepast aan de regelgeving die vanaf 2010 geldt en aan de nieuwe aangiftebiljetten.

Bovendien is in alle programma's veel functionaliteit toegevoegd. [Zie ook Aangifte Erfbelasting](#).

Het programma is niet meer geschikt voor aangiften van voor 2009, hiervoor verwijzen wij u naar voorgaande editie (SensWin2009). Deze editie wordt op de cd-rom meegeleverd.

Wijzigingen in regelgeving

Vanaf 1 januari 2010 zijn aanzienlijke wijzigingen van kracht geworden in de Successiewet, die verwerkt zijn in het programma SensWin2010. Dit zijn o.a.:

- vereenvoudiging van de tariefstructuur: van 7 schijven naar 2 schijven
- geen drempelvrijstellingen meer (en dus ook geen 75%-berekening bij overschrijding van de drempel) maar alleen voetvrijstellingen
- kindervrijstellingen zijn niet meer leeftijdsafhankelijk
- geen meerrelaties meer mogelijk. In voorkomende gevallen zal men dus moeten kiezen wie de partner voor de Successiewet wordt/is.
- wijziging van de bedrijfsopvolgingsfaciliteit door per objectieve onderneming een kwijtschelding onder voorwaarden tot € 1.000.000 en daarboven onder voorwaarden de mogelijkheid tot uitstel voor 83%
- introductie van fictie van bovenmatige rente ZONDER overgangsrecht voor reeds ingegane testamenten
- ivm vervallen van de vrijstelling voor overdrachtsbelasting is de samenloop van schenking onroerende zaken met overdrachtsbelasting versimpeld. Zo is bij schenking onroerende zaak niet meer minimaal 6% schenkbelasting verschuldigd
- aanscherping eisen om als ANBI / SBBI te worden erkend
- introductie van belastingheffing over afgezonderd particulier vermogen (APV)
- waardering woningen verplicht naar WOZ-waarde, met voorgeschreven verminderingsregels i.g.v. verhuur of erfpacht
- nieuwe fictiebepalingen, bijvoorbeeld bij direct opeisbare laagrentende of renteloze leningen
- naamgeving: successierecht heet nu erfbelasting en schenkingsrecht heet nu schenkbelasting

Aangiftebiljet

Het aangiftebiljet erfbelasting is zowel inhoudelijk als qua vorm aanzienlijk gewijzigd. Ook het uitgangspunt van de Belastingdienst op dit nieuwe biljet is gewijzigd. De Belastingdienst vraagt geen gegevens die zij al weet. Voor een juiste berekening van de aanslag moeten wij WEL die gegevens vragen.

En ondanks de afwezigheid van een extra vraag voor aanvullende informatie op het aangiftebiljet is dat wel degelijk toegestaan. Wij raden dan ook aan om de berekeningen van de verkrijgers mee te sturen met de aangifte.

Het aangiftebiljet schenkbelasting is nauwelijks veranderd tov het aangiftebiljet schenkingsrecht.

Heffingsrente, voorlopige aanslag en uitstel

Voor aangiften erfbelasting wordt heffingsrente berekend vanaf 8 maanden na de datum van overlijden. Dit ter stimulering om de aangiften tijdig in te leveren.

Om teveel heffingsrente te voorkomen kunt u een voorlopige aanslag indienen. Het formulier daarvoor vindt u op de site van de Belastingdienst www.belastingdienst.nl. Met dit formulier kunt u ook uitstel aanvragen.

Wijzigingen in functionaliteit van SensWin2010

Programma vanaf 2010

We breken dit jaar met de traditie om meerdere jaren in één programma te ondersteunen. De wijzigingen zijn

dusdanig dat combinatie niet goed meer mogelijk is. Het programma SensWin2010 is dus bruikbaar voor berekeningen en aangiften over 2010. Het programma SensWin2009 met berekeningen over 2002-2009 is op de cd-rom aanwezig.

Bedrijfsopvolgingsfaciliteit (BOF)

In alle drie de modules wordt de (vernieuwde) BOF ondersteund.

Wijzigingen in TmWin2010 t.o.v. TmWin2009

- De rente bij OBV kan nu ook samengesteld worden ingegeven
- Rente wordt nu in 3 decimalen verwerkt
- Men kan kiezen om te werken met optimalisatie t.b.v. minder erfbelasting bij eerste overlijden m.b.v. legaten aan de langstlevende
- Afdruk ik-opat testament is uitgebreid: klassieke variant en alternatieve variant
- Van kinderen worden meer gegevens gevraagd – wordt in versie 1.0 nog niets mee gedaan

3 Algemeen

3.1 Inleiding

Elsevier Successie & Schenking Programma 2010 is een hulpmiddel om de aangiften Erfbelasting en Schenkbelasting (vanaf 2010) te verzorgen. Elsevier Successie & Schenking Programma biedt bijvoorbeeld de mogelijkheid langstlevenden testamenten (ouderlijke boedelverdeling en vruchtgebruik) grotendeels automatisch te laten uitwerken. Met het onderdeel testamentvergelijking kunt u de successierechtelijke gevolgen van verschillende testamenten met elkaar vergelijken.

Naast geautomatiseerde standaardsituaties laat Elsevier Successie & Schenking Programma 2010 u allerlei bijzondere gevallen behandelen. Zowel standaardsituaties als afwijkende gevallen kunnen echter zeer ingewikkeld worden. Het programma helpt u hierbij, de handleiding geeft tips en uitleg bij bijzondere situaties. Gebruik deze hulpmiddelen dus intensief.

Het programma is dit jaar volledig omgebouwd en aangepast aan de nieuwe regelgeving. Het is echter onmogelijk om bij een dergelijk uitgebreid programma alle omstandigheden na te bootsen en te testen. Neem contact met ons op bij technische storingen en als u suggesties voor verbetering wilt aandragen (zie [Suggesties](#)).

Kijk ook regelmatig op onze internetsite (www.elsevierfiscaal.nl) voor bijzonderheden over dit programma en controleer via de online updatecheck (onder menu Help) of u de meest recente versie van dit programma gebruikt.

Drie modules

Elsevier Successie & Schenking Programma bestaat uit drie afzonderlijke programma's die u één voor één kunt installeren. Elk van deze programma's heeft aparte printerinstellingen en een eigen editor. De technische informatie in deze help geldt in het algemeen voor alle drie modules.

Editor

SensWin bevat een ingebouwde Rtf-editor, een tekstverwerker voor het tonen en printen van zogenaamde rich-text-format bestanden. In dit bestandsformaat is alle afdrukinformatie opgenomen op een standaard Windows manier. Vanuit deze editor kunt u ook losse pagina's aanwijzen die u wilt afdrukken. Bovendien kunt u de tekst zelf nog verder bewerken.

U bent overigens niet verplicht om de ingebouwde editor te gebruiken. U kunt ook een eigen (externe) Rtf-editor gebruiken, bijvoorbeeld Word. Zie het onderdeel [Editor](#).

Het uitgiftejaar en datumvelden

SensWin2010 is een programma dat de cijfers en biljetten bevat over 2010 en is dus in de eerste plaats geschikt voor overlijdens, schenkingen en taxplanning in 2010. Als u een berekening in een jaar ná 2010 laat plaatsvinden worden de tarieven van 2010 gebruikt.

Geregistreerd partnerschap

Waar in het programma gesproken wordt van echtgenoot kunt u ook lezen: geregistreerd partner. Het onderscheid dat wij zelf maken op het scherm Personalia is om netter te kunnen afdrukken op de door het programma geproduceerde rapporten.

3.2 Algemene voorwaarden

ALGEMENE VOORWAARDEN FINANCIËLE EN FISCALE APPLICATIES

Reed Business bv

1. ALGEMENE BEPALINGEN

Toepasselijkheid

- 1.1 Deze algemene voorwaarden zijn van toepassing op alle aanbiedingen, offertes en overeenkomsten van de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Reed Business B.V., alsmede van dochtervennootschappen daarvan en andere gelieerde vennootschappen die naar deze algemene voorwaarden verwijzen, hierna nader aan te duiden met 'RB'.
- 1.2 Deze algemene voorwaarden bestaan uit algemene bepalingen en de bijzondere voorwaarden, die op specifieke producten van Elsevier Financieel en Fiscaal van toepassing zijn. De algemene bepalingen zijn niet van toepassing voor zover daarvan in de bijzondere voorwaarden wordt afgeweken.
- 1.3 Ingeval de in de voorwaarden voor advertenties van toepassing verklaarde Regelen voor het Advertentiewezen op enig onderdeel afwijken van of in strijd zijn met de andere hierboven genoemde voorwaarden, gelden bij uitsluiting deze andere voorwaarden.
- 1.4 Door met RB een overeenkomst aan te gaan doet de wederpartij afstand van eventueel door hem gehanteerde voorwaarden hoe ook genaamd, zodat op al onze overeenkomsten uitsluitend de door RB gehanteerde voorwaarden toepasselijk zijn.

Offertes, totstandkoming en wijziging overeenkomst

- 1.5 Alle door RB gedane aanbiedingen en offertes zijn vrijblijvend. Eerst door de schriftelijke (order) bevestiging van RB of door feitelijke uitvoering door RB komt de overeenkomst tot stand. Wijzigingen van opdrachten binden RB slechts voor zover deze wijzigingen schriftelijk door RB zijn bevestigd c.q. feitelijk door RB zijn uitgevoerd.
- 1.6 Overeengekomen levertijden zullen nimmer te beschouwen zijn als een fatale termijn, tenzij zulks uitdrukkelijk is overeengekomen. In geval van een niet tijdige prestatie dient RB derhalve schriftelijk in gebreke te worden gesteld, alvorens RB in verzuim raakt.
- 1.7 Alle opgaven en/of vermeldingen door RB met betrekking tot haar producten en/of diensten, zoals oplage, formaat, publicatiefrequentie, drukprocédé, omvang en aard van het adressenbestand, aantallen abonnementen c.q. oplagen, gewichten, omvang per nummer en dergelijke geschieden naar beste weten, maar zijn niet bindend. Afwijkingen en/of wijzigingen van welke aard en omvang dan ook worden door RB uitdrukkelijk voorbehouden.

Tarieven en prijzen

- 1.8 RB is te allen tijde gerechtigd de overeengekomen tarieven en/of prijzen te wijzigen. Indien de wederpartij van RB een consument is (zijnde een natuurlijk persoon niet handelende in de uitoefening zijn beroep of bedrijf) is die consument gerechtigd de overeenkomst te ontbinden als de prijsverhoging binnen drie maanden na het sluiten van de overeenkomst plaatsvindt.
- 1.9 Alle prijzen zijn exclusief B.T.W. tenzij uitdrukkelijk anders wordt vermeld. RB is gerechtigd elke wijziging van het B.T.W.-tarief aan de wederpartij door te berekenen.

Betaling

- 1.10 Tenzij uitdrukkelijk anders is overeengekomen, dienen de facturen van RB netto contant binnen dertig dagen na de factuurdatum te zijn voldaan. Ieder recht op verrekening is uitgesloten.
- 1.11 Indien niet tijdig wordt betaald is de wederpartij in verzuim zonder dat een ingebrekestelling noodzakelijk is. De wederpartij is - onverminderd haar overige verplichtingen - vanaf de vervaldag van de factuur tot aan de dag der algehele voldoening over de nog openstaande bedragen een rente verschuldigd op jaarbasis van het telkens geldende toepasselijke wettelijke rentepercentage, verhoogd met 3%.
- 1.12 Bij niet of niet-tijdige betaling komen alle gerechtelijke proces- en executiekosten alsmede de administratiekosten en buitengerechtelijke incassokosten voor rekening van de wederpartij. De buitengerechtelijke incassokosten bedragen ten minste 10% van het factuurbedrag met een minimum van € 150.
- 1.13 RB heeft steeds het recht om zowel vóór als na de totstandkoming van de overeenkomst zekerheid voor de betaling c.q. vooruitbetaling te verlangen, zulks onder opschorting van de uitvoering van de overeenkomst door RB, totdat de zekerheid verschaft is en/of de vooruitbetaling door RB is ontvangen.
- 1.14 Alle geleverde producten blijven het eigendom van RB tot het moment van ontvangst van volledige betaling van hetgeen de wederpartij RB ter zake van enige levering is verschuldigd, met inbegrip van de rente en de kosten.

Ontbinding

- 1.15 RB kan zonder uit hoofde daarvan tot enige schadevergoeding gehouden te zijn, bij aangetekend schrijven met onmiddellijke ingang en zonder gerechtelijke tussenkomst haar overeenkomst met de wederpartij geheel of gedeeltelijk ontbinden, indien:
- de wederpartij surséance van betaling of haar faillissement aanvraagt of in staat van faillissement wordt verklaard dan wel een akkoord buiten faillissement aanbiedt, of op enig onderdeel van haar vermogen beslag wordt gelegd;
  - de wederpartij haar activiteiten staakt, ophoudt haar statutaire doel na te streven, tot liquidatie besluit, anderszins haar rechtspersoonlijkheid verliest, of haar bedrijf overdraagt of fuseert;
  - de wederpartij één of meer verplichtingen voortvloeiende uit de betreffende overeenkomst niet, niet tijdig of niet behoorlijk nakomt, en zij deze tekortkoming niet binnen zeven kalenderdagen na door RB hiertoe schriftelijk gemaand te zijn, heeft opgeheven;
  - RB de uitgave van het betreffende product of de verlening van de betreffende dienst staakt.

Het bepaalde in het vorige lid laat onverlet de overige aan RB bij tekortkoming in de nakoming van de wederpartij rechtens toe komende bevoegdheden, zoals die tot het vorderen van nakoming en/of volledige schadevergoeding.

Intellectuele Eigendomsrechten

- 1.16 De intellectuele eigendomsrechten en soortgelijke rechten, waaronder auteursrechten, merkenrechten, octrooirechten, naburige rechten, rechten tot bescherming van prestaties inclusief databankrechten op alle door RB uitgegeven publicaties en andere informatieve producten berust bij RB en/of haar licentiegevers. Niets uit de publicaties c.q. informatieve producten van RB mag zonder uitdrukkelijke, voorafgaande, schriftelijke toestemming van RB worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, beeldplaat, magnetische schijf of band, opslag in een voor derden toegankelijk raadpleegsysteem, of op welke andere wijze dan ook, elektronisch, mechanisch of anderszins.

Persoonsgegevens

- 1.17 Reed Business bv legt gegevens vast van natuurlijke personen voor de uitvoering van de (abonnements)overeenkomsten en wanneer deze personen in het kader van dienstverlening contact hebben met Reed Business Information. Deze gegevens worden gebruikt om een overeenkomst uit te voeren en om personen te informeren over voor hen relevante producten en diensten van Reed Business Information, haar werkmaatschappijen en zorgvuldig geselecteerde derden. Als de natuurlijke persoon op deze informatie geen prijs stelt, kan dit schriftelijk worden doorgegeven aan: Reed Business

bv, t.a.v. Adresregistratie, Postbus 808, 7000 AV Doetinchem

Overmacht

- 1.18 Indien naar het redelijk oordeel van RB als gevolg van overmacht, waaronder wordt verstaan een buiten haar macht liggende omstandigheid, nakoming door RB zonder tekortkoming niet mogelijk is of zal zijn, heeft zij het recht de overeenkomst geheel of gedeeltelijk te beëindigen, dan wel de uitvoering van de overeenkomst tijdelijk op te schorten, zonder tot enige schadeloosstelling gehouden te zijn.
- 1.19 Onder overmacht wordt onder meer, maar niet uitsluitend, verstaan oorlogsgevaar, oorlog, opstand, molest, stakingen, boycot, bedrijfsstoring, storingen in het verkeer of transport, storingen in (data) netwerken, maatregelen van overheidswege, schaarste aan grondstoffen, natuurrampen, brand, atoomkernreacties, machinebreuk en overigens alle omstandigheden, waaronder gehele of gedeeltelijke nakoming van de overeenkomst door RB naar redelijkheid en billijkheid niet gevergd kan worden.
- 1.20 Indien RB bij het intreden van de overmacht al gedeeltelijk aan haar verplichtingen heeft voldaan, of slechts gedeeltelijk aan haar verplichtingen kan voldoen, is zij gerechtigd het reeds geleverde c.q. het leverbare deel afzonderlijk te factureren en is de wederpartij gehouden deze factuur te voldoen als betrof het een afzonderlijk contract.

Aansprakelijkheid en reclame

- 1.21 De aansprakelijkheid van RB, van de personeelsleden van RB en van de personen voor wie RB verantwoordelijk en/of aansprakelijk is, voor schade, mede daaronder begrepen gevolgschade (waaronder mede begrepen verdragingschade, en winstderving), welke aan haar toerekenbaar is, is in alle gevallen beperkt tot ten hoogste de factuurwaarde van het gedeelte van de overeenkomst, waaruit de aansprakelijkheid voortvloeit.
- 1.22 Alle (redactionele) informatie, waaronder begrepen adviezen, ideeën, meningen en/of instructies, is op zorgvuldige wijze en naar beste weten samengesteld, evenwel kunnen RB en auteurs op geen enkele wijze instaan voor de juistheid of volledigheid van de informatie. RB en auteurs aanvaarden dan ook geen enkele aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die het gevolg is van handelingen en/of beslissingen die gebaseerd zijn op bedoelde informatie. De wederpartij wordt met nadruk aangeraden deze informatie niet geïsoleerd te gebruiken maar af te gaan op haar professionele kennis en ervaring en de te gebruiken informatie te controleren. De inhoud van advertenties is samengesteld door of namens adverteerders en wordt door RB niet beoordeeld op de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid daarvan. RB aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud en vormgeving van advertenties.
- 1.23 De wederpartij vrijwaart RB voor elke aansprakelijkheid jegens derden voortvloeiend uit zijn opdracht, alsmede voor elke aansprakelijkheid jegens derden in verband met het gebruik of het niet kunnen gebruiken door de wederpartij van de door RB uitgegeven publicaties en andere informatieve producten.
- 1.24 Reclames tegen de (order)bevestiging dienen schriftelijk vóór de uitvoering van de overeenkomst door RB doch in ieder geval binnen acht dagen na de datum van de verzending van de (order) bevestiging ter kennis van RB te worden gebracht.
- 1.25 Reclames tegen de uitvoering van de overeenkomst door RB dienen zo spoedig mogelijk schriftelijk doch in ieder geval binnen acht dagen na het tijdstip van ontdekking van een gebrek in de prestatie, dan wel binnen acht dagen na het tijdstip waarop het gebrek in de prestatie had behoren te worden ontdekt, ter kennis van RB te worden gebracht, waarna alle rechten van de wederpartij jegens RB vervallen.

Diversen

- 1.26 RB is gerechtigd de uit de overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen zonder nadere toestemming van de wederpartij over te dragen aan een onderneming waarmee zij in een groep is verbonden, of over te dragen aan een derde in het kader van een overdracht van (een deel van) de onderneming van RB.

- 1.27 RB is gerechtigd de onderhavige voorwaarden te wijzigen. Wijzigingen zullen ook gelden ten aanzien van reeds afgesloten overeenkomsten. RB zal dergelijke wijzigingen tijdig bekend maken. De wederpartij is gerechtigd de overeenkomst te beëindigen met ingang van de datum waarop de gewijzigde voorwaarden van kracht worden, indien zij de gewijzigde voorwaarden niet wenst te accepteren.
- 1.28 Bij wijziging van de naam- en/of adresgegevens dient de wederpartij zowel de oude als de nieuwe gegevens schriftelijk ten minste veertien dagen voor de ingangsdatum van de wijziging aan RB door te geven.
- 1.29 Indien en voor zover een bepaling van deze voorwaarden op basis van de wet als onredelijk bezwarend wordt beschouwd jegens een wederpartij die een consument is (zijnde een natuurlijk persoon niet handelende in de uitoefening zijn beroep of bedrijf) en die wederpartij vernietigt dat beding, dan treedt in de plaats van het vernietigde beding een beding dat niet onredelijk bezwarend is maar de belangen van RB zo goed mogelijk beschermt.

Geschillen en toepasselijk recht

- 1.30 Alle geschillen met betrekking tot de door RB gesloten overeenkomsten worden gebracht voor de bevoegde rechter te Amsterdam. RB is tevens gerechtigd om een geschil met een wederpartij die een consument is (zijnde een natuurlijk persoon niet handelende in de uitoefening zijn beroep of bedrijf) voor te leggen aan de op basis van de wet relatief bevoegde rechter. Als dat een andere rechter is dan de rechter te Amsterdam, en RB legt het geschil voor aan de rechter te Amsterdam, dan is die consument gerechtigd om binnen 6 weken nadat RB zich schriftelijk op dit beding heeft beroepen, voor beslechting door de volgens de wet bevoegde rechter te kiezen.
- 1.31 Op alle met RB gesloten overeenkomsten is Nederlands recht van toepassing, met uitsluiting van het Weens Koopverdrag.

2. VOORWAARDEN VOOR FISCALE EN FINANCIËLE APPLICATIES

Definities

- 2.1 Licentieovereenkomst: de overeenkomst en/of rechtsbetrekking met betrekking tot de terbeschikkingstelling van een Applicatie door RB;
- Licentienemer: de natuurlijke persoon of rechtspersoon met wie RB een Licentieovereenkomst heeft gesloten;
- Licentie: het door RB krachtens een Licentieovereenkomst versterkte recht gebruik te maken van een Applicatie, met inachtneming van de bepalingen van deze voorwaarden;
- Applicatie(s): databanken, (online) kennisbanken, informatieproducten en/of andere uitgaven, inclusief computerprogrammatuur en inclusief online updates, op elektronische drager of via elektronische weg door RB aan Licentienemer ter beschikking gesteld.

Toepasselijkheid

- 2.2 Op alle overeenkomsten, aanbiedingen en/of offertes van RB met betrekking tot Applicaties zijn naast de algemene bepalingen de onderhavige voorwaarden voor Applicaties van toepassing.

Aflevering en nieuwe versies

- 2.3 De Applicatie wordt aan de Licentienemer ter beschikking gesteld op de wijze zoals aangegeven in het aanbod (bv. middels offerte, folder, bestelformulier of anderszins) dat RB de Licentienemer heeft doen toekomen. RB is gerechtigd om de wijze van terbeschikkingstelling aan te passen, na voorafgaande kennisgeving aan Licentienemer. In geval van een abonnement ontvangt de Licentienemer jaarlijks een nieuwe editie van een Applicatie. Tenzij anders aangegeven door RB, mag Licentienemer de voorafgaande versie in zijn bezit houden. De onderhavige voorwaarden blijven op voorafgaande versies

van toepassing.

Licentie

- 2.4 RB verleent aan Licentienemer een niet-exclusieve en niet overdraagbare Licentie met betrekking tot de Applicatie zoals omschreven in het aanbod dat RB de Licentienemer heeft doen toekomen, welke Licentie uitsluitend de bevoegdheden omvat die in de onderhavige voorwaarden en de Licentieovereenkomst uitdrukkelijk zijn toegekend. Licentienemer is gehouden de gebruiksaanwijzing en instructies van RB met betrekking tot het gebruik van de Applicatie op te volgen.
- 2.5 De Licentie houdt geen overdracht van auteursrecht of enig ander intellectueel eigendomsrecht in.
- 2.6 Gebruik van de Applicatie is gelimiteerd tot het in het aanbod dan wel de Licentieovereenkomst vermelde aantal gebruikers of een anderszins overeengekomen maximum, waaronder doch niet uitsluitend een maximum aantal belastingaangiftes of klanten in een database.
- 2.7 De Licentie omvat uitsluitend de bevoegdheid de Applicatie te gebruiken (a) ten behoeve van de eigen bedrijfsactiviteiten van Licentienemer, (b) voor zover dit niet leidt tot exploitatie van de Applicatie, (c) voor zover hierdoor geen schade aan de rechtmatige belangen van RB dreigt of ontstaat en de normale exploitatie van de Applicatie niet in gevaar wordt gebracht, en (d) voor zover dit niet leidt tot afgifte van de Applicatie of een onderdeel daarvan aan een derde.
- 2.8 Anders dan de hiervoor genoemde bevoegdheden mag de Applicatie of enig onderdeel daarvan niet zonder uitdrukkelijke voorafgaande schriftelijke toestemming van RB worden verveelvoudigd, opgeslagen in een automatisch gegevensbestand, gekopieerd en/of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook. Het is Licentienemer niet toegestaan om de Applicatie of een onderdeel daarvan in enig nieuwsmedium over te (laten) nemen, te verveelvoudigen of openbaar te maken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van RB.
- 2.9 Het is uitdrukkelijk niet toegestaan de gegevens uit een Applicatie te wijzigen, zowel inhoudelijk als wat betreft merken, namen, nummers of enig ander kenmerk.
- 2.10 Het is Licentienemer niet toegestaan de bij een Applicatie behorende software te (doen) kopiëren of op enigerlei wijze aan derden ter beschikking te stellen, dan wel de software te decompileren, de code te verveelvoudigen of te vertalen of anderszins aan reverse engineering te onderwerpen, behalve in die gevallen waarin dergelijke handelingen door dwingendrechtelijke bepalingen zijn toegestaan. Licentienemer draagt er zorg voor dat derden geen verveelvoudigingen van de Applicaties kunnen maken.
- 2.11 Indien RB door middel van een gegevensdrager een Applicatie aan Licentienemer ter beschikking heeft gesteld, is Licentienemer niet bevoegd om die gegevensdrager te verkopen, te bezwaren of te vervreemden.
- 2.12 RB is gerechtigd om gedurende de Licentieovereenkomst en een (1) jaar na afloop daarvan het in artikel 2.6 genoemde maximum dat op de Applicatie van toepassing is bij Licentienemer te (doen) controleren of hieromtrent een verklaring van een registeraccountant van Licentienemer te verlangen. RB zal de betreffende controle voor eigen rekening uitvoeren, doch Licentienemer dient alle kosten die verband houden met de controle te vergoeden indien een inbreuk wordt geconstateerd. De betreffende controle zal geschieden op een wijze die de bedrijfsactiviteiten van Licentienemer niet op onredelijke wijze verstoort. Indien bij de controle wordt geconstateerd dat een of meer Applicaties worden gebruikt zonder de vereiste Licenties, is Licentienemer verplicht om van RB Licenties af te nemen overeenkomstig de omvang van het niet-gelicenseerde gebruik en is Licentienemer een boete verschuldigd ter hoogte van de jaarlijkse vergoeding die voor dit niet-gelicenseerde gebruik dient te worden voldaan. Indien Licentienemer haar medewerking aan de uitvoering van de onderhavige bepaling weigert, is RB gerechtigd de Licentieovereenkomst met onmiddellijke ingang, zonder nadere ingebrekestelling en zonder voorafgaande rechtelijke tussenkomst, middels een aangetekende brief schriftelijk te beëindigen, in welk geval RB niet gehouden is reeds betaalde Licentievergoedingen (al dan niet gedeeltelijk) te restitueren. Beëindiging van de Licentieovereenkomst zal automatisch beëindiging van alle aan Licentienemer verleende Licenties inhouden. De door RB in het kader van dit

artikel verkregen informatie zal uitsluitend worden gebruikt in verband met de handhaving van de rechten van RB onder de Licentieovereenkomst en om vast te stellen of Licentienemer over voldoende Licenties beschikt en ook overigens handelt overeenkomstig de bepalingen van de Licentieovereenkomst, de algemene voorwaarden van RB en de onderhavige voorwaarden voor Applicaties.

- 2.13 Updates op alle Applicaties zijn een wezenlijk en onmisbaar onderdeel van de Applicatie die de Licentienemer afneemt. Indien de Licentienemer geen gebruik maakt van deze updates, dan kan RB niet instaan voor een juiste en volledige werking van de Applicatie en aanvaardt daarvoor geen enkele aansprakelijkheid. De Licentienemer kan zichzelf informeren over de updates door regelmatig www.elsevierfiscaal.nl of een nader door RB aan te geven website te raadplegen.

Helpdesk

- 2.14 Indien en voor zover dit in de Licentieovereenkomst is vastgelegd, heeft Licentienemer het recht om gedurende de in de Licentieovereenkomst opgenomen termijn tegen betaling gebruik te maken van de helpdesk van RB.

Prijzen en tarieven

- 2.15 Alle in of op de Applicaties door RB vermelde prijzen en tarieven gelden uitsluitend voor abonnees in Nederland, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld of overeengekomen.
- 2.16 De ingevolge een abonnement door de abonnee verschuldigde bedragen dienen middels een factuur te worden voldaan. RB is gerechtigd om vooruitbetaling voor een abonnement te vragen.
- 2.17 Indien in geval van een adreswijziging het nieuwe adres buiten Nederland is gelegen worden door RB portokosten in rekening gebracht, en is RB bevoegd vanaf het moment van wijziging het voor het betreffende land geldende abonnementsgeld in rekening te brengen.

Intellectuele eigendomsrechten

- 2.18 De intellectuele eigendomsrechten en soortgelijke rechten, waaronder auteursrechten, merkenrechten, octrooirechten, naburige rechten, rechten tot bescherming van prestaties inclusief databankrechten, zowel ten aanzien van de Applicatie in zijn geheel (met inbegrip van de daaRBj behorende software) als ten aanzien van ieder individueel gegeven dat daar onderdeel van uitmaakt, berusten bij RB en/of haar toeleveranciers. Licentienemer erkent deze rechten en zal zich van iedere inbreuk daarop onthouden.

Aansprakelijkheid

- 2.19 RB zal zich inspannen om de beschikbaarheid van de Applicatie zo groot mogelijk te doen zijn alsmede om eventuele storingen zo snel mogelijk te (doen) verhelpen. Een storing met betrekking tot een Applicatie kan evenwel niet leiden tot schadevergoeding door RB aan de Licentienemer. RB is niet verantwoordelijk of aansprakelijk voor storingen in netwerken van derden door middel waarvan de toegang tot de Applicatie wordt verkregen.
- 2.20 Indien de Licentienemer geen gebruik maakt van de in artikel 2.13 genoemde updates, dan kan RB niet instaan voor een juiste en volledige werking van de Applicatie en aanvaardt daarvoor geen enkele aansprakelijkheid.
- 2.21 Voor het overige is het bepaalde in de artikelen 1 lid 21 t/m 25 van toepassing.

Duur en beëindiging van de Licentie

- 2.22 Een Licentie wordt verleend voor één editie van de Applicatie. Indien de Licentienemer een abonnement neemt op de volgende edities, kan dit abonnement door RB of Licentienemer voor 1 december van enig kalenderjaar worden opgezegd. Opzegging van een Licentie dient schriftelijk te

geschieden.

- 2.23 Indien Licentienemer toerekenbaar tekortschiet in de nakoming van haar verplichtingen uit de Licentieovereenkomst, waaronder begrepen de tijdige betaling van verschuldigde Licentievergoedingen, of indien Licentienemer de Applicatie buiten het kader van de verleende Licentie gebruikt dan wel anderszins inbreuk maakt op de intellectuele eigendomsrechten van RB, is RB gerechtigd de Licentieovereenkomst met onmiddellijke ingang, zonder nadere ingebrekestelling en zonder voorafgaande rechtelijke tussenkomst, door middel van een aangetekende brief schriftelijk te beëindigen. Beëindiging van de Licentieovereenkomst zal automatisch beëindiging van alle aan Licentienemer verleende Licenties inhouden. Indien de Licentieovereenkomst wordt beëindigd wegens een toerekenbare tekortkoming van Licentienemer blijft deze gehouden de verschuldigde Licentievergoedingen te voldoen, onverminderd het recht van RB op verdergaande schadevergoeding en/of nakoming en is RB niet gehouden reeds betaalde Licentievergoedingen (al dan niet gedeeltelijk) te restitueren.

Algemene voorwaarden Financiële en Fiscale Applicaties Mei 2007

3.3 Beeldscherminstelling

Schermmresolutie instellen

Onder Windows XP kunt u de beeldscherm eigenschappen van uw computer als volgt aanpassen: kies in het menu *Start* de optie *Configuratiescherm*. Kies voor **Beeldscherm** en vervolgens voor het tabblad **Instellingen**. Kies een resolutie van minstens 800 x 600 en voor ten minste 256 kleuren (bij voorkeur **Ware kleuren**). SensWin is minder geschikt voor **Grote lettertypen** (120 dpi). Kies daarom in **Tekengrootte** voor **Kleine lettertypen** (96 dpi).

3.4 Bediening

Muis en toetsenbord

Door de combinatie van muis- en toetsenbordbesturing is SensWin optimaal te bedienen. Bij het invullen zult u vooral het toetsenbord gebruiken. Bij controle vaker de muis om snel naar bepaalde delen van het programma te springen.

Invulschermen

Bedragen moeten in **hele euro's** worden ingevuld, met uitzondering van enkele percentages en koersen en tijdens het gebruik van de calculator. In die gevallen kunt u decimale getallen intikken (met punt of komma). Bij **negatieve** getallen tikt u eerst het min-teken en dan het bedrag of eerst het bedrag en dan het minteken in. Een ja/nee-vraag hoeft u alleen in te vullen bij Ja (niet ingevuld = nee). Als een rubriek niet van toepassing is, wordt deze niet afgedrukt.

Speciale toetsen

F4	Bij Verkrijgers geeft dit de echtgenoot van een verkrijger (onderdeel aangifte erfbelasting)
Alt+K	Kapitalisatie- en vruchtgebruikberekening (bij Bezit en Verkrijgers van het onderdeel aangifte erfbelasting)
Enter/Tab	Naar het volgende invulveld
Pijl-omlaag (↓)	Regel omlaag
Shift+Tab	Naar het vorige invulveld
Pijl-omhoog (↑)	Regel omhoog
PgDn	Blader naar het volgende invulscherm
PgUp	Blader naar het vorige invulscherm
Esc	Sluit invulscherm af, terug naar overzicht
End	Verplaats de cursor naar einde woord of bedrag
Home	Verplaats de cursor naar het begin woord of bedrag
Ctrl+End	Verplaats de cursor naar het laatste veld van een groep velden
Ctrl+Home	Verplaats de cursor naar het eerste veld van een groep velden
Ctrl+F, Ctrl+G	Van euro naar gulden in een bedrag-invulveld

Ctrl+E	Van gulden naar euro in een bedrag-invulveld
Ctrl+N	Nieuwe aangifte maken
Ctrl+O	Bestaande aangifte openen
Ctrl+S	Bestaande aangifte opslaan
Ctrl+P	Afdrukken
Ctrl+Z	Ongedaan maken.
Ctrl+X	Knippen
Ctrl+C	Kopiëren
Ctrl+V	Plakken
Shift+↓	Plakken/knippen/kopiëren/leegmaken meerdere velden.
F1	Help (bij dit scherm)
Ctrl+F1	Inhoudsopgave van de help
Shift+F1	Raadplegen van Schenken & Erven Almanak 2010
F5	Calculator (met euro-conversie, en afkap-/afroundfunctie)
Alt+K	Kapitalisatie
Alt+F12	Schermafdruck
Alt+←	Vorig bekeken invulscherm.
Alt+→	Vooruit bladeren in historie.
Ctrl+PgUp, Ctrl+PgDn	Wisselt tussen de hoofdonderdelen Personalialia, Bezit, Totalen, Verkrijgers en Overige in het onderdeel aangifte erfbelasting.
F10	Maakt besturing van het menu via het toetsenbord mogelijk.

Hyperlinks

Veel schermen zijn via **hyperlinks** met elkaar verbonden.

Historie

Via de pijl-icoonen en (of met **Alt+←** of **Alt+→**) kunt u terugbladeren naar schermen waar u eerder was.

Zoeken

Via het verrekijkertje links boven op het scherm kunt u schermteksten zoeken.

3.5 Afdrukken

Kies via het menu *Bestand > Afdrukken* het onderdeel dat u wilt afdrukken.

Het onderdeel Aangiftebiljet bevat de in te sturen aangifte.

Voor de erfbelasting aangifte geldt:

- Nalatenschap bevat de bij Bezit ingevoerde gegevens.
- Verkrijgers geeft een uitgebreid overzicht van berekening en toelichting per verkrijger.
- Controle is voor eigen dossier.

De items die u kunt afdrukken verschillen per module. Zie ook [Schenkingsaangifte: Afdrukken](#) en [Testamentvergelijking: Afdrukken](#).

Let op!

Lettertypen e.d. kunt u per module instellen. Gebruik niet te grote lettertypen.

Zie ook : [Editor](#).

Gebruikers melden dat zij soms problemen hebben met direct printen. Dan blijkt op de printout de tabsetting niet goed te staan waardoor bijvoorbeeld de subnummering tegen de omschrijving aanstaat: aNaam ipv a Naam. Oorzaak is vaak een fout in de printerdriver. Printen via de (externe) editor kan mogelijk het probleem verhelpen. Een andere optie is een nieuwere printerdriver te installeren.

3.6 Editor

In het algemeen zal de afdruk die SensWin van aangifte, berekeningen en bijlagen maakt compleet zijn en geschikt om aan de fiscus of de cliënt te zenden. Als u in de af te drukken onderdelen toch zelf nog aanpassingen wilt aanbrengen, biedt SensWin de mogelijkheid de te printen tekst nader te bewerken en te bewaren. De ingebouwde rtf-editor bevat een aantal standaard tekstverwerkingsfuncties. Wij raden het bewerken van de output van SensWin in het algemeen niet aan. Wijzigingen in de aangifte worden uiteraard niet doorverwerkt in de bewerkte rtf-bestanden (u zult deze opnieuw moeten produceren) en de vele opmaak-elementen zijn niet gemakkelijk zelf te maken. U kunt overigens ook gebruikmaken van andere tekstverwerkingssoftware.

Werkwijze interne rtf-editor

U kiest *Bestand > Afdrukken* en selecteert het onderdeel dat u via de editor wilt bewerken en afdrukken, bijvoorbeeld de Aangifte.

Vervolgens kiest u de optie **afdruk naar editor**. SensWin vervaardigt een tekstbestand.

Klik de optie **Alleen lezen** uit en breng de gewenste wijzigingen aan. U kunt het bestand eventueel opslaan door het icoon voor opslaan te kiezen. Daarna kunt u het tekstbestand, of een deel daarvan, afdrukken door **Start printen** te kiezen.

Andere editor gebruiken

Als u **via externe editor** aanklikt, wordt er geen gebruik gemaakt van de interne rtf-editor, maar van de tekstverwerker die op uw pc als doc-editor is aangemeld (dit gebeurt meestal bij installatie van de tekstverwerker). Wordt doet dit bijvoorbeeld automatisch. Het is mogelijk ook later handmatig in Windows een rtf-tekstverwerker aan te wijzen. Wij gaan hier verder niet op in.

Uiteraard is het zinvol bij storingen of bij niet bevredigende afdrukresultaten zowel de interne als de externe editor uit te proberen.

Afdrukken op een niet bestaande rtf-editor levert storingen op. Test een en ander dus steeds met aangiften die reeds opgeslagen zijn.

3.7 Menu-items

De menubalk boven in het programma telt zeven onderwerpen:

[Bestand](#)

[Bewerken](#)

[Aangifte](#) (bij erf- en schenkbelasting) of [Gegevens](#) (bij testamentvergelijking)

[Instellingen](#)

[Extra](#)

[Bladwijzer](#)

[Help](#)

Deze zijn elk weer opgebouwd uit twee of meer onderwerpen.

Via eerst **F10** kunt u ook snel met het toetsenbord door het menu navigeren. De te gebruiken letters van de menus worden dan onderstreept. Opnieuw **F10** zet deze optie weer uit.

Bestand

Nieuw

Wilt u met een nieuwe aangifte beginnen, kies dan in het menu **Bestand** voor **Nieuw** of klik op het icoon **Nieuwe aangifte maken** of gebruik de toetscombinatie **Ctrl+N**.

Aangiftenaam

SensWin ondersteunt het gebruik van lange bestandsnamen. Gebruik geen punten of andere scheidingstekens met uitzondering van het liggende streepje (_ , underscore geheten).

Openen

Kies in het menu **Bestand** voor **Openen** of klik op het icoon **Openen aangifte** of gebruik de toetscombinatie **Ctrl+O**. U kunt ook in het menu **Bestand** eerder gemaakte aangiften direct heropenen. Via de Windows-navigatie kunt u bladeren door opslaggebieden. Als u een aangifte in een bepaald opslaggebied opent of opslaat is dit het standaardopslaggebied geworden.

Opslaan

Kies in het menu **Bestand** voor **Opslaan** of klik op het icoon **Opslaan aangifte** of gebruik de toetscombinatie **Ctrl+S**.

Opslaan als

Hiermee kunt u een aangifte onder een **andere naam** of in een **ander opslaggebied** opslaan. Let op: de oorspronkelijke aangifte blijft op de oude plaats staan. De aangebrachte wijzigingen staan alleen onder de nieuwe naam.

Converteren

U kunt een deel van de gegevens uit aangiften die u hebt gemaakt met het programma van vorig jaar inlezen via de optie **Converteren** uit het menu **Bestand**. In het scherm dat verschijnt selecteert u met behulp van de bovenste bladerknop de opslaglocatie en bestandsnaam van het bestand dat u wilt converteren. In het veld Bestandsnaam kunt u desgewenst de bestandsnaam wijzigen. Vervolgens geeft u bij Locatie het opslaggebied aan waar het geconverteerde bestand moet worden opgeslagen. Klik op **Begin conversie** om de conversie te starten.

Dit onderdeel is bij de aangifte erfbelasting 2010 (ErfWin2010) niet actief.

Afdrukken

Via de optie **Afdrukken** kunt u het onderdeel kiezen dat u wilt afdrukken. U kunt ook op het icoon **Afdrukken** klikken of gebruik de toetscombinatie **Ctrl+P**.

Schermafdruck

Maakt een afdruk van wat er op dat moment op uw scherm te zien is. De afdruk komt terecht op de printer die bij **Afdrukken > Printerinstellingen** genoemd staat. U kunt ook gebruikmaken van **Alt+F12** (nodig bij bepaalde invulschermen die geen menu-toegang hebben).

Bewerken

Herstel, knippen, kopiëren en plakken

U kunt de inhoud van een veld dat u hebt geselecteerd in een invulscherm op het klembord van Windows plaatsen met de opties **Knippen (Ctrl+X)** of **Kopiëren (Ctrl+C)** uit het menu **Bewerken**. Vervolgens kunt u de inhoud van het klembord in een ander invulveld plaatsen met de optie **Plakken (Ctrl+V)**. Met de optie **Herstel (Ctrl+Z)** kunt u uw laatste handeling ongedaan maken.

Aangifte of Gegevens

Afhankelijk van de module verschijnt hier het menu om de erfbelasting-/schenkingsaangifte in te vullen of de gegevens voor de testamentvergelijking in te vullen.

Bij erfbelasting gaat het om de onderdelen Personalialia, Bezit, Totalen, Verkrijgers en Overig.

Bij schenking gaat het om de onderdelen Personalialia, Schenking en Historie.

Bij testamentvergelijking gaat het om de onderdelen Personalialia, Bezit en Testament.

Instellingen

Kantoorgegevens

In dit onderdeel kunt u uw kantoorgegevens invullen voor afdruk op het biljet. Dit onderdeel ontbreekt dus bij de module testamentvergelijking.

Opslaggebieden

In het opslaggebied van de tekstbestanden worden rtf-bestanden opgeslagen wanneer u gebruikmaakt van een (externe) editor. In het opslaggebied van de kantoorgegevens worden uw kantoorgegevens opgeslagen. Deze opslaggebieden zijn te delen met andere professionele fiscale software uit Elsevier Fiscale Media.

Kleur

Via de optie **Kleur** kunt u eventueel de kleur van de invulschermen veranderen.

Hints

Een hint is een verklarende tekst bij een knop in het programma. De hint verschijnt in een kader naast de knop waarop u de muisaanwijzer laat rusten. Als de hints aanstaan, wordt dit aangegeven door een voor **Hints** in het menu **Instellingen** (standaard: aan). U kunt de hints uitzetten.

Automatische opslag

Als de optie **Automatische opslag** staat aangevinkt wordt de aangifte elke 5 minuten opgeslagen. Zet deze optie dus af (vinkje verwijderen) als u alleen maar even simuleert met een aangifte.

RSS Productservice bij opstarten

U heeft de keuze uit: geen berichten / alleen berichten voor dit programma / alle berichten. Standaard staat deze optie op *alleen berichten voor dit programma*.

N.B. De optie **RSS Productservice** in menu Help toont wel altijd alle aanwezige RSS-berichten.

Extra

Rekenmachine

Via de optie **Rekenmachine**, **F5** of het icoon **Rekenmachine** benadert u de ingebouwde rekenmachine. Deze rekenmachine werkt optimaal samen met de invulvelden van het programma. U kunt de uitkomst via de button **Plak** direct in het veld waar de cursor staat, kopiëren. Wilt u het resultaat niet kopiëren, dan kunt u op het kruisje klikken of de rekenmachine met **Esc** of **Alt+F4** verlaten.

Kapitalisatie

Met deze optie (ook bereikbaar via **Alt+K** of het icoon **Kapitalisatie**) kan een kapitalisatie- of vruchtgebruikberekening worden gemaakt. Dit is van toepassing bij Bezit en Verkrijgers in het onderdeel aangifte erfbelasting.

Waarschuwingen

Via de optie **Waarschuwingen**, toets **F7** of het icoon **uitroepteken** krijgt u te zien of nog gegevens ontbreken in de aangifte (bijv. ontbrekende geboortedatum).

Bladwijzer

Toevoegen bladwijzer

Om een bepaald invulscherm snel terug te vinden, kunt u een zgn. bladwijzer plaatsen. U plaatst de bladwijzer bij het invulscherm waarin u zich op dat moment bevindt. Kies uit het menu **Bladwijzer** de optie **Toevoegen bladwijzer**. Het programma heeft de bladwijzer al een naam gegeven, maar u kunt zelf een andere naam opgeven. Om naar een opgegeven bladwijzer terug te keren kiest u uit het menu **Bladwijzer** voor de desbetreffende bladwijzer.

Organiseren bladwijzers

Om bladwijzers in groepen in te delen of een bladwijzer te verwijderen, kiest u voor de optie **Organiseren bladwijzers**.

Help

Help bij dit scherm

Het Help-bestand bij SensWin bevat hulp voor alle modules. U kunt deze ook oproepen met **F1**.

Onderwerpen in Help

Hiermee kunt u snel per module de helpitems benaderen.

Almanak

Ook voor wie de almanak alleen in boekvorm bezit, is dit een nuttige optie. De onderwerpen in de almanak m.b.t. het betreffende invulscherm worden getoond, met daarachter de verwijzing, zodat u het onderwerp zelf in de papieren almanak kunt opzoeken.

Als u de elektronische almanak hebt geïnstalleerd, kunt u een onderwerp selecteren en met een muisklik op de **Tonen** button het onderwerp in de elektronische almanak opzoeken. Als **Tonen** gegrijsd is, is de elektronische almanak niet beschikbaar op uw PC.

Voor gebruik van de elektronische almanak, zie de betreffende handleiding.

www.elsevierfiscaal.nl

Als u een internetaansluiting hebt zal door het aanklikken van deze optie automatisch uw webbrowser opstarten en, na het totstandkomen van de verbinding, de site van Elsevier Financieel en Fiscaal worden getoond.

RSS Belastingadvies

Toont het laatste nieuws op het gebied van Belastingadvies en Accountancy.

RSS Productservice

Deze toont altijd alle aanwezige RSS berichten mbt updates en ander belangrijke zaken betreffende Elsevier Fiscale Software.

Online updatecheck

Zie [Online updatecheck](#).

Service desk e-mailen

Optie om snel en gratis contact te maken met onze technische service desk. Hierbij worden standaard extra gegevens over het programma verzonden.

www.fiscaaltotaal.nl

Als u een internetaansluiting hebt zal door het aanklikken van deze optie automatisch uw webbrowser opstarten en, na het totstandkomen van de verbinding, de site van Elsevier FiscaalTotaal, de site voor de fiscale professional, worden getoond. U vindt hier actueel fiscaal nieuws, een uitgebreid fiscaal archief, modellen en checklisten en nuttige aanvullende fiscale informatie.

Leesmij

Op de uitgeleverde cd en bij elke update die u van onze website kunt downloaden wordt het bestand Leesmij.txt toegevoegd. Dit bestand geeft de laatste wijzigingen aan, vult de handleiding en de Help aan en geeft u tips voor het gebruik. Lees dit bestand dat bij installatie van het programma of van een update verschijnt steeds even door.

Info

In het menu **Help > Info** vindt u o.a. het versienummer van dit programma. Het versienummer vindt u ook in de titelbalk van het programma

3.8 Online updatecheck

Om snel te achterhalen of er een nieuwe update van dit programma beschikbaar is, kunt u gebruikmaken van de online updatecheck. U vindt dit onderdeel in het menu **Help**. Als u op het menu-item **Online updatecheck** klikt, zal uw browser opstarten. Na het totstandkomen van de verbinding wordt er gecontroleerd of de versie die u heeft overeenkomt met de versie die op onze website staat (daar staat altijd de meest recente versie). De volgende situaties zijn mogelijk:

- Als er een meer recente versie is, zal dat worden gemeld. U kunt de update vervolgens downloaden.
- U blijkt over de meest recente versie te beschikken. U hoeft dan verder niets te doen.
- Er is geen update voor dit product.

3.9 Opmaak, lettertypen

Met opmaak/lettertype kunt u in hoge mate het uiterlijk en de vormgeving van de af te drukken aangiften cq. overzichten zelf bepalen.

Lettertype

Selecteer hier het lettertype (font) dat u wilt gebruiken om af te drukken. U moet een duidelijk leesbaar lettertype kiezen, geen handschrift-imitatie of iets dergelijks. Kiest u een lettertype wat in Windows aanwezig is (een TrueType-font zoals Arial, Garamond, Times New Roman) dan komt wat u bij 'Voorbeeld op scherm' te zien krijgt goed overeen met wat er afgedrukt zou worden. Bij een lettertype dat alleen bij de printer bekend is kan het voorbeeld op scherm sterk afwijken van wat er wordt afgedrukt op papier.

Linkermarge

Hier bepaalt u met hoeveel spaties linkermarge u wilt afdrukken. Een te grote linkermarge en/of een te groot lettertype kan leiden tot het wegvallen van karakters aan de rechterzijde.

Bovenmarge en ondermarge

Vul het aantal regels in dat de printer bij elke bladzijde bovenaan en onderaan leeg moet laten (bijv. in verband met afdrukken op uw eigen papier). De effectieve ruimte op het papier wordt door het programma berekend uit het gebruikte standaardlettertype. Er wordt een ondermarge van minimaal drie regels aangehouden. Kiest u voor de koppen een beduidend groter lettertype dan het standaardlettertype neem dan een ruimere ondermarge.

Gebruik valuta-teken

Als u dit hokje aanvinkt, wordt het euro-teken (E/€) voor elk geldbedrag afgedrukt, anders worden de bedragen zonder euro-teken afgedrukt. Bij het afdrukken van bedragen hanteert het programma vervolgens nog enkele regels voor de duidelijkheid. Bij grote bedragen wordt een punt afgedrukt bij de duizend- en miljoentallen. Als het bedrag zo groot is (of de afdrukruimte zo beperkt) dat de bedragen met punten te breed zouden worden, vervalt eerst het euro-teken, vervolgens de punt bij de miljoenen en daarna de punt bij de duizendtallen.

Druk nul af

Op sommige plaatsen wordt of het woord NIHIL of het getal 0 afgedrukt, ongeacht of dit hokje is aangevinkt.

Tekst "NIHIL" afdrukken

Als u dit hokje aanvinkt wordt op sommige plaatsen in plaats van het getal nul het woord NIHIL afgedrukt.

Lijnen

Op sommige plaatsen (b.v. voorblad aangifte) worden er lijnen getrokken. U kunt kiezen uit Geen (lijnen weglaten), Dun (dunne lijn) of Vet (dikke lijn).

Lijnen onder totalen

In de bijlage en het rapport krijgen totaalbedragen een nadruk door er een streep onder te zetten. U kunt kiezen voor Geen (lijnen weglaten), Dun (twee dunne lijnen), of Vet (een dikke lijn).

Standaardtekst

Kies hier de grootte van de gebruikte tekst. Aanbevolen wordt een grootte tussen de 9 en 12 punten afhankelijk van het gekozen lettertype.

Kopjes

Kies hier de opmaak van de kopvragen.

Raster op aangiftebiljet

U kunt kiezen uit een licht raster, normaal raster (standaardinstelling van SensWin), een donker raster of geen raster.

Kop hoofdonderdelen bijlage/rapport

Kies zelf of u de tussenkopjes die op het rapport worden gebruikt in hoofdletters wilt afdrukken (kapitaal) en of ze rechts of links moeten worden opgenomen. Als u gebruik maakt van bijvoorbeeld vet aan dan is zowel rechts aanlijnen en KAPITAAL afdrukken een beetje overdreven.

Zie ook: [Afdrukken](#)

3.10 Opstarten en instellingen

Opstarten

Elsevier Successie & Schenking Programma bestaat uit drie modules die elk afzonderlijk kunnen draaien:

- Aangifte erfbelasting
- Aangifte schenkbelasting (schenkingsaangifte)
- Testamentvergelijking

U kunt elk van deze modules als volgt opstarten:

Klik op menu *Start*, kies *Programma's* en selecteer de groep *Elsevier*. Kies *Elsevier Successie & Schenking 2010* en vervolgens de module.

Instellingen vooraf

1. Vul zo nodig bij *Instellingen > Kantoorgegevens* uw kantoorgegevens in. Deze worden dan afgedrukt op de aangiftebiljetten.
2. Via *Instellingen > Kleur* kunt u eventueel de kleur van de invulschermen veranderen.
3. Als u een aangifte gaat afdrukken via menu *Bestand > Afdrukken*, kunt u de optie *Printerinstelling* kiezen om de juiste printer, printeruitgang enz. te kiezen.
4. Als *Automatische opslag* (uit het menu *Instellingen*) staat aangevinkt wordt de aangifte elke 5 minuten opgeslagen. Zet deze optie dus af (vinkje verwijderen) als u alleen maar even simuleert met een aangifte.
5. De optie *RSS Productservice bij opstarten* staat standaard op *Alleen berichten voor dit programma*.

De keuzes 2 t/m 5 zijn per module in te stellen.

Keuze 1 is niet aanwezig in de module testamentvergelijking

3.11 RSS

De RSS Productservice kent een automatische en een handmatige versie. De automatische RSS kijkt bij opstarten van SensWin of er nieuw productnieuws is en toont dat. De handmatige versie moet u zelf activeren via het menu *Help*.

De handmatige RSS Belastingadvies toont nieuws van andere aard: Belastingadvies & Accountancy nieuws.

U ziet alleen de titels van het nieuws. Om het gehele nieuwsbericht te lezen kunt u op de items dubbelklikken of op de knop **Lees verder** klikken.

U kunt de RSS configureren via het menu *Instellingen* (evt. via het submenu *Voorkeuren*).

Wilt u geen gebruik maken van deze service, maar wel op de hoogte blijven van eventuele updates en ander nieuws? Dan kunt u het beste regelmatig onze site (www.elsevierfiscaal.nl) bezoeken. Bij het onderdeel Productservice vindt u al onze online productondersteuning (eventuele updates, nieuws, veelgestelde vragen, enz.). Voor updates kunt u gebruikmaken van de [online updatecheck](#).

3.12 Service en technische service desk

Klantenservice

Wilt u uw licentie verhogen, bent u verhuisd of heeft u vragen over de levering van Elsevier Successie & Schenking Programma 2010 of andere producten van Elsevier Fiscale Media, neem dan contact op met onze klantenservice:

E-mail: klantenservice@reedbusiness.nl

Antwoordnummer 92, 7000 VB Doetinchem

Telefoon: 0314 – 358 358

Fax: 0314 – 358 161

Technische ondersteuning en betaalde service desk

Kijk op onze internetsite (www.elsevierfiscaal.nl) voor informatie over Elsevier Successie & Schenking Programma. Om op de hoogte te blijven gebruikt u de automatische RSS van SensWin. Zet deze dus niet af. U krijgt dan bericht over o.a. veelgestelde vragen en wanneer er updates zijn verschenen op onze website. U kunt instellen om productservicnieuws mbt alleen SensWin2010 te ontvangen.

Vragen en opmerkingen kunt u voorleggen aan onze technische service desk. Medewerkers van de technische service desk bieden computertechnische ondersteuning. Vragen mbt berekeningen dient u per e-mail voor te leggen, zodat zij naar de tweedelijns-service desk kunnen worden doorgestuurd. Fiscaal inhoudelijke vragen kunnen in principe niet worden beantwoord.

Ervaring leert dat het antwoord op de meeste vragen in de software aanwezig is en dat het meer een kwestie is van het snel vinden van het antwoord. Enkele tips:

- Druk op **F1** (help) in het scherm waarover u een vraag heeft. Kijk ook naar de voorbeelden en veelgestelde vragen in de helptekst.
- Ingewikkelde zaken proberen we vaak duidelijker te maken via een update. Controleer of u met de laatste versie werkt (via de Online updatecheck). Ook op onze site onder productservice staan veelgestelde vragen.

U kunt vanuit het programma de service desk een e-mail sturen met de menu-optie *Help > Service desk e-mailen*.

Omschrijf uw vraag zo duidelijk mogelijk. Stuur zo nodig schermafdrucken (druk **Alt+PrintScreen** en plak met **Ctrl+V** in de e mail) of afdrukbestanden mee om uw vraag toe te lichten. Voeg bij vragen over een berekening een voorbeeld toe zoals u/de Belastingdienst het had gedacht. Ook kunt u het bestand/dossier waar uw probleem betrekking op heeft (evt. geanonimiseerd [dwz zonder persoonsgegevens]) meesturen (in Outlook via menu-optie Invoegen/Bestand). Gegevens worden vertrouwelijk behandeld.

Vragen per e-mail zijn gratis.

Vermeld verder a.u.b.:

- om welk programma het gaat.
- met welke versie van dat programma u werkt (het versienummer staat in de titelbalk).
- onder welk besturingssysteem het programma draait (Windows 7/Vista/XP/2000).
- uw telefoonnummer (zodat wij bij verdere vragen u kunnen bellen).

Als u via menu *Help > Service desk e-mailen* een e-mail verstuurt naar onze service desk, worden de eerste drie punten automatisch ingevoegd.

Technische service desk:

E-mail: tsd@reedbusiness.nl.

Telefoon: 0314 – 358 356 (lokaal tarief).

De service desk is op werkdagen geopend van 9.00 tot 17.00 uur.

U kunt uw vragen, opmerkingen en suggesties ook sturen naar:

Reed Business Technische service desk

(afdeling SensWin)

Antwoordnummer 2045

7000 SJ Doetinchem

4 Aangifte erfbelasting

4.1 Aangifte erfbelasting

Het onderdeel erfbelasting van Elsevier Successie & Schenking Programma 2010 is geschikt voor aangiften vanaf 2010. We houden het invullen van andere jaren niet tegen (wat wellicht handig kan zijn als een vorm van taxplanning), maar tarieven en regelgeving vanaf 2010 worden gebruikt.

Voor eerdere jaren verwijzen we naar Elsevier Successie & Schenking Programma 2009, beschikbaar op de cd van dit programma.

Enkele belangrijke wijzigingen in het nieuwe aangiftebiljet:

- Het biljet bevat meer ja/nee-vragen of beslisbomen die vooral dienen om te bepalen of iets al dan niet moet worden ingevuld. Een "wizard-benadering" die we ook kennen van het aangiftebiljet inkomstenbelasting.
- Er zijn geen aparte modellen meer, alle vragen zijn in het biljet verwerkt.

- De specificaties om de nalatenschap toe te lichten (Modellen) zijn praktisch allemaal vervallen.
- Bij de ficties wordt juist uitgebreider uitgevraagd.
- Als het aangiftebiljet onvoldoende ruimte biedt wordt aangeraden kopieën van de betreffende bladzijden te maken.
- Het aangiftebiljet rept niet meer van de mogelijkheid eigen bijlagen toe te voegen.

In het nieuwe aangiftebiljet wordt de term erfgenamen gebruikt voor alle verkrijgers. Wij handhaven in dit programma toch maar de naam verkrijgers voor personen die iets uit de nalatenschap verkrijgen en gebruiken erfgenamen meer in de traditionele zin.

Bij verkrijgers wordt nadrukkelijk gevraagd om een aandeel in de erfenis in een percentage of in een breukdeel. Het biljet is niet duidelijk hoe dit moet worden uitgelegd in geval van vruchtgebruiktestamenten of testament volgens ouderlijke boedelverdeling, namelijk voor of na verrekening van het vruchtgebruik. Overleg met de Belastingdienst maakte duidelijk dat het antwoord ja zou kunnen zijn en dat deze afhandeling vooral bedoeld is voor de particuliere aangiftemaker die verder weinig van erfbelasting weet. Onze keuze om de van toepassing zijnde bedragen af te drukken wordt geaccepteerd (en elke vorm die het stellen van nadere vragen vermijdt).

Uitwerking in het programma

In het programma kiezen we een wat afwijkende invulvolgorde en specificatiegraad, die ons in staat stelt veel meer automatisch af te leiden en herinvoer van gegevens vermijdt. Bovendien is het aangiftebiljet in een aantal gevallen beperkt (omdat de gegevens al bij de Belastingdienst bekend zijn).

Wij produceren uiteindelijk naast het aangiftebiljet ook berekeningen per Verkrijger, waar de afleiding in detail wordt weergegeven. Het blijkt na overleg met de Belastingdienst verstandig om deze bijlagen in veel gevallen mee te sturen.

De grotere detailuitvraag bij sommige rekentechnische onderdelen en de vereenvoudiging in de regelgeving rond tariefgroep en vrijstelling was ook aanleiding om meer rekentools in het programma op te nemen. Dit geldt met name voor de ficties en de faciliteiten bij bedrijfsopvolging, die we zo compleet mogelijk hebben ingebouwd. Lees de help bij de betreffende invulschermen goed.

Biljetvraag

- 1 Contactpersoon
- 2 Voor wie aangifte/betalen
- 3 Samenstelling erfenis
- 4 Begrafenis/crematiekosten
- 5 Verdeling erfenis
  - a Afstand doen
  - b-c Met testament
  - d Zonder testament
  - e-g Kinderen
  - h Getrouwd/geregist.partner
  - i-j Afwijking wettelijke verd.

6 Aanvullende vragen (ficties)

- a-d Levensverzekering e.d.
- e Pensioenen/Lijfrenten
- f Schenking in 180 dagen
- g Vruchtgebruik woning
- h Ander vruchtgebruik
- i Leveringen
- j Overnamebeding
- k Pensioen uit bv
- l-m APV
- n Eerdere erfenis
- o Elders belast

Scherm

- Personalia/Correspondentie
- Verkrijgers/Partner/Recht + Verkrijger/Personalia + Personalia/Correspondentie
- Personalia/Overledene (huwelijksgoederenregime) + Bezit (alle bezittingen en schulden)
- Bezit/805.00 en 806.00
- Verkrijgers/Partner/Recht + Verkrijger/Personalia
- Personalia/Testament + Verkrijgers/Partner/Verkrijging + Verkrijger/Verkrijging
- Personalia/Testament
- Personalia/Overledene
- Personalia/Overledene
- Personalia/Testament + Verkrijgers/Partner/Verkrijging
- Verkrijgers/Partner/Ficties 1 + Verkrijger/Ficties 1
- Verkrijgers/Partner/Recht + Verkrijger/Ficties 1
- Verkrijgers/Partner/Ficties 1 + Verkrijger/Ficties 1
- Totalen/Ficties 1 + Verkrijgers/Partner/Ficties 1 + Verkrijger/Ficties 2
- Totalen/Ficties 1 + Verkrijgers/Partner/Ficties 1 + Verkrijger/Ficties 2
- Verkrijgers/Partner/Ficties 2 + Verkrijger/Ficties 3
- Verkrijgers/Partner/Ficties 2 + Verkrijger/Ficties 3
- Totalen/Ficties 1+ Verkrijgers/Partner/Ficties 2 + Verkrijger/Ficties 3
- Totalen/Ficties 2 + Verkrijgers/Partner/Onderneming + Verkrijger/Onderneming
- Totalen/Ficties 2 + Verkrijgers/Partner/Ficties 2 + Verkrijger/Ficties 3
- Verkrijgers/Partner/Onderneming + Verkrijger/Onderneming

7 Gegevens erfgenamen	Verkrijgers/Partner/Verkrijging + Verkrijger/Verkrijging
Legaten onder vrijstelling	Verkrijgers/Partner/Verkrijging + Verkrijger/Personalia
a-d Persoonsgegevens	Personalia/Overledene (voor de partner/samenwoner)
e Relatie tot overledene	Verkrijgers/Verkrijger/Personalia (overig)
f-g Erfdeel/Legaten	Verkrijgers/Partner/Verkrijging + Verkrijger/Verkrijging
8 Landgoederen	Bezit/320.00 Landgoederen
9 Ondernemingsvermogen	
A Aanmerkelijk belang	Bezit/400.00 en 430.00
B Ander ondernemingsverm.	Bezit/500.00 en 530.00
C Overname ondernemingsv.	Bezit/410.00 en 510.00
10 Bedrijfsopvolging	Verkrijgers/Partner/Onderneming + Verkrijger/Onderneming
	Bezit/430.00 en 530.00

4.2 Erfbelasting/Personalia: overledene

Overledene

Vul altijd eerst de **datum van overlijden** in. U kunt de overlijdensdatum altijd aanpassen, alles wordt steeds doorgerekend.

Het successienummer - dat u t/m ErfWin2009 eronder invulde - kunt u vanaf versie 1.6.1 invullen bij kenmerk op het tabblad Correspondentie.

De keuzes bij Personalia bepalen sterk hoe andere onderdelen kunnen worden ingevuld.

Partnersituatie op de sterfdag

We maken een splitsing in vier varianten:

1. Gehuwd
2. Geregistreerd partner
3. Samenwonend en telt als partner voor de erfbelasting
4. Geen partner

Gehuwd of geregistreerd partner

Keuze 1 en 2 hebben betekenis voor het huwelijksgoederenrecht en de vererving in geval geen testament is gemaakt. Zonder huwelijks/partnervoorwaarden vult u in het onderdeel bezit de gezamenlijke bezittingen in. De helft daarvan valt in de nalatenschap. De splitsing op dit scherm in gehuwd en geregistreerd partner zorgt voor nettere afdruk van de bijlage Verkrijgers, fiscaal inhoudelijk is er geen verschil.

Samenwonen én partner voor erfbelasting

Onder keuze 3 vallen diegenen die **samenwonen** die **onder het nieuwe partnerbegrip** voor de erfbelasting vallen. Men zie de wet. Bij samenwonende partners voor de erfbelasting geldt voor het invullen: Bij **bezit** vult u nu alleen de bezittingen en schulden van de overledene in, er is immers geen gezamenlijk bezit volgens het huwelijksgoederenrecht.

Bij het onderdeel **Verkrijgers** is het aparte scherm voor de echtgenoot door de wetswijziging nu wel geschikt voor andere partners voor de erfbelasting. De complexe situatie met 2- en meerrelaties is immers niet meer mogelijk. Dit is een grote wijziging t.o.v. de situatie van voor 2010.

Geen partner

Met 4 bedoelen we "Geen partner voor de erfbelasting". Hieronder kunnen dus wel alle ander niet kwalificerende samenwoonsituaties vallen.

Aanstaande partner/ex-partner

Als de aanstaande echtgenoot (of geregistreerd partner) binnen zes maanden vóór het tijdstip van het voorgenomen huwelijk (geregistreerd partnerschap) overlijdt, gold op grond van een hardheidsclausule het tarief (tariefgroep 1) van de partner voor de erfbelasting, maar niet de vrijstelling. Inmiddels is deze situatie en die van voormalige partners via een besluit van de minister geregeld, zie de [help](#) bij Verkrijgers.

Kies hier in dit geval "geen partner". Bij Verkrijgers kunt u zorgen voor het toepassen van het tarief voor de aanstaande partner.

Leeftijd partner

Na invullen van de geboortedatum van de partner wordt de leeftijd (op de sterfdag) automatisch berekend. Wij

sluiten daarbij aan bij de Hof uitspraak Amsterdam van 13 maart 1989, nr. 4048/88. In deze uitspraak concludeert het Hof dat de eerste volle dag dat iemand een grensleeftijd heeft bereikt de dag na zijn of haar verjaardag is. Deze conclusie is mede gebaseerd op aanschrijving S. 119, nr. 081-38 d.d. 16 januari 1981. In deze aanschrijving wordt een leeftijdscategorie gedefinieerd als het tijdvak, dat eindigt met de dag waarop een bepaalde leeftijd wordt bereikt.

Als de partner dus jarig is op de sterfdag, is de leeftijd nog de jongere leeftijd. Dit kan van belang zijn bij overgang van bijv. 74 jaar naar 75 jaar en de bijbehorende vermenigvuldigingsfactor van art. 5 UBSW (7 igv 74 jaar of 5 igv 75 jaar).

Soms stelt de Belastingdienst zich op het (o.i. onjuiste) standpunt dat de partner op de sterfdag de oudere leeftijd reeds heeft bereikt.

In de verdere onderdelen van dit programma gebruiken we zoveel mogelijk het woord partner. De preciese betekenis hangt enigszins van de context af.

Aantal kinderen en vooroverleden kinderen

Met name van belang voor de beantwoording van vraag 5e e.v. Verdeling zonder testament.

Toelichting bij het biljet

Gezamenlijke huishouding

Voerde u een gemeenschappelijke huishouding met iemand?

Dan blijft het een gezamenlijke huishouding als het samenleven is verbroken door oorzaken die buiten de eigen wil liggen.

Als voorbeelden hiervan zijn te noemen:

- langdurig verblijf in een ziekenhuis (bijvoorbeeld door een ongeluk of ernstige ziekte)
- opname van een van de partners door ziekte in een zorg- of verpleeginstelling

Samenwonenden

Samenwonenden zijn partners voor de erfbelasting als ze aan de volgende voorwaarden voldoen:

- Ze hebben na de achttiende verjaardag van de jongste partner minimaal een half jaar een gezamenlijke huishouding gevoerd op één adres.
- Ze staan allebei minimaal een half jaar op dat adres ingeschreven in de basisadministratie persoonsgegevens van de gemeente of een vergelijkbare administratie buiten Nederland.
- Ze hebben een door een notaris opgemaakt samenlevingscontract met een zorgverplichting.
- Ze zijn geen bloedverwanten in de rechte lijn. Bloedverwanten in de rechte lijn zijn bijvoorbeeld grootouders, ouders, kinderen en kleinkinderen.

Samenwonenden zijn ook partners voor de erfbelasting als ze aan de volgende voorwaarden voldoen:

- Ze hebben na de achttiende verjaardag van de jongste partner minimaal vijf jaar een gezamenlijke huishouding gevoerd op één adres.
- Ze staan allebei minimaal vijf jaar op dat adres ingeschreven in de basisadministratie persoonsgegevens van de gemeente of een vergelijkbare administratie buiten Nederland.
- Ze zijn geen bloedverwanten in de rechte lijn. Bloedverwanten in de rechte lijn zijn bijvoorbeeld grootouders, ouders, kinderen en kleinkinderen.

Aantonen gezamenlijke huishouding

Wij kunnen u vragen aan te tonen dat u tot het overlijden een gezamenlijke huishouding voerde met de overledene. Het blijft een gezamenlijke huishouding als het samenleven is verbroken door oorzaken die buiten de eigen wil liggen. Als voorbeelden hiervan zijn te noemen:

- langdurig verblijf in een ziekenhuis (bijvoorbeeld door een ongeluk)

of ernstige ziekte)

- opname van een van de partners door ziekte in een zorg- of verpleeginstelling

De gezamenlijke huishouding mag alleen met deze partner en niet met een ander die als partner kan worden beschouwd, zijn gevoerd.

Als u hier meer over wilt weten, kunt u contact opnemen met de BelastingTelefoon: 0800-0543.

Overgangsrecht notarieel samenlevingscontract

Voor de samenwoners waarvoor met ingang van 1 januari 2010 een vereiste bestaat voor een notarieel samenlevingscontract is een overgangsmaatregel opgenomen. Door de wijzigingen van het begrip partner moeten zij met ingang van 1 januari 2010 een notarieel samenlevingscontract met wederzijdse zorgverplichting hebben. In het overgangsrecht is bepaald dat de ingangsdatum voor de vereiste notariële akte verschoven is tot 1 januari 2012. Met betrekking tot de samenlevingscontracten die zijn afgesloten voor 1 januari 2012, wordt geacht te zijn voldaan aan de zes maandenperiode voor het overlijden.

Mantelzorger

Een kind en een ouder waarvan het kind mantelzorg verleent aan de ouder, zijn partners voor de erfbelasting als ze aan de volgende voorwaarden voldoen:

- De mantelzorger heeft een mantelzorgcompliment ontvangen over het kalenderjaar voor het jaar van overlijden. Een mantelzorgcompliment is een uitkering zoals bedoeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning.

- Zij zijn bloedverwanten in de eerste graad.

- Ze hebben na de achttiende verjaardag van de jongste partner minimaal een half jaar een gezamenlijke huishouding gevoerd op één adres.

- Ze staan allebei minimaal een half jaar op dat adres ingeschreven in de basisadministratie persoonsgegevens van de gemeente of een vergelijkbare administratie buiten Nederland.

- Ze hebben een door een notaris opgemaakt samenlevingscontract met een zorgverplichting.

Een kind en een ouder waarvan het kind mantelzorg verleent aan de ouder, zijn ook partners voor de erfbelasting als ze aan de volgende voorwaarden voldoen:

- De mantelzorger heeft een mantelzorgcompliment ontvangen over het kalenderjaar voor het jaar van overlijden. Een mantelzorgcompliment is een uitkering zoals bedoeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning.

- Zij zijn bloedverwanten in de eerste graad.

- Ze hebben na de achttiende verjaardag van de jongste partner minimaal vijf jaar een gezamenlijke huishouding gevoerd op één adres.

- Ze staan allebei minimaal vijf jaar op dat adres ingeschreven in de basisadministratie persoonsgegevens van de gemeente of een vergelijkbare administratie buiten Nederland.

Let op!

Als een mantelzorger samenwoont met beide ouders, dan zijn de ouders elkaars partner en niet de partner van de mantelzorger.

Aantonen gezamenlijke huishouding

Wij kunnen u vragen aan te tonen dat u tot het overlijden een gezamenlijke huishouding voerde met de overledene.

Het blijft een gezamenlijke huishouding als het samenleven is verbroken door oorzaken die buiten de eigen wil liggen. Als voorbeelden hiervan zijn te noemen:

- langdurig verblijf in een ziekenhuis (bijvoorbeeld door een ongeluk

of ernstige ziekte)

- opname van een van de partners door ziekte in een zorg- of verpleeginstelling

De gezamenlijke huishouding mag alleen met deze partner en niet met een ander die als partner kan worden beschouwd, zijn gevoerd.

Als u hier meer over wilt weten, kunt u contact opnemen met de BelastingTelefoon: 0800-0543.

4.3 Erfbelasting/Personalia: testament

Voor de beantwoording van vraag 5 Verdeling erfenis, maar ook om een aantal standaardgevallen in te kunnen richten. De gegevens over het testament bepalen de invulvelden bij Verkrijgers.

Let op!

Vraag 5a, welke personen hebben hun legaat niet aanvaard, behandelen we (omdat naam en de relatie met de overledene moeten worden ingevuld) in de kaartenbak van het onderdeel Verkrijgers. Zie aldaar. Het aangiftebiljet vraagt niet naar het bedrag dat niet aanvaard is. Zie ook Elsevier Schenken & Erven Almanak 2010 (ESEA2010) 8.6 en 9.2.1.1.

Let er op dat niet aanvaarden niet tot vermindering van erfbelasting mag leiden (art. 30 SW), dwz dat het wel/niet aanvaarden geen verschil maakt voor de te betalen erfbelasting.

Geen testament

Als de langstlevende echtgenoot de wettelijke verdeling ongedaan heeft gemaakt, vervangt dit de wettelijke verdeling. Zie ESEA2010 7.10.4.

Voor afwijking van de rente bij wettelijke verdeling zie ESEA2010 7.10.3.

De hier ingevulde bedragen worden gebruikt bij Verkrijgers/Partner (m.a.w. die kunnen daar eveneens worden ingevuld).

We laten daar ook precieseren of er met afgeronde jaren moet worden gerekend.

Vanaf 2003 wettelijke verdeling

Vanaf 2003 volgt bij het ontbreken van een testament de Wettelijke verdeling. Het is ook mogelijk om mét een testament te verwijzen naar de wettelijke verdeling. Daarbij kan dan worden afgeweken van het door de wet vastgestelde percentage waarmee de vorderingen van de kinderen op de langstlevende worden opgerent (wettelijke rente minus 6%). Als er geen testament is of als vanuit het testament naar de berekening volgens de wettelijke verdeling wordt verwezen, worden de vorderingen van de kinderen voor de berekening van de erfbelasting als renteloos gewaardeerd.

Als in een testament een afwijkend percentage wordt genoemd (of als bij het ontbreken van een testament afspraken binnen een termijn tussen de langstlevende en de kinderen worden gemaakt omtrent een afwijkende rentevergoeding) geldt de vordering niet als renteloos.

De tot 2003 veel-gebruikte 'ouderlijke boedelverdeling' wordt gezien als inhoudelijk overeenkomend met de huidige wettelijke verdeling. Onlangs heeft de Hoge Raad ook uitspraak gedaan (LJN: BL5593) dat een afwijkende renteafspraak binnen een OBV-testament die binnen de aangiftetermijn is gemaakt leidt tot verkrijgingen krtachtens erfrecht en niet tot belaste schenkingen (volgens Hof Amsterdam, hiermee dus vernietigd).

Toelichting aangiftebiljet:

Vraag 5i Afwijken van wettelijke verdeling

Als er geen testament is, is normaal gesproken de wettelijke verdeling van toepassing. Daarover leest u meer in het onderdeel Algemene informatie op bladzijde 6.

De langstlevende echtgenoot of geregistreerd partner kan van de wettelijke verdeling afwijken. Daarvoor moet hij binnen drie maanden na het overlijden een akte laten opmaken door een notaris. Is dit niet gebeurd, dan geldt de wettelijke verdeling.

Vraag 5j Ander rentepercentage afgesproken

Als de wettelijke verdeling van toepassing is, dan gaat het hele vermogen van de overledene naar de langstlevende echtgenoot of geregistreerd partner. De andere erfgenamen krijgen een vordering

op de langstlevende echtgenoot of geregistreerd partner. Die heeft daardoor een schuld bij de andere erfgenamen. Volgens het Burgerlijk Wetboek moet de langstlevende echtgenoot of geregistreerd partner rente betalen over zijn schuld aan de andere erfgenamen. Het Burgerlijk Wetboek bepaalt ook hoeveel rente de langstlevende echtgenoot of geregistreerd partner moet betalen. Dit hangt samen met de rentestand. Bij de huidige rentestand hoeft de langstlevende echtgenoot of geregistreerd partner geen rente te betalen. De erfgenamen kunnen samen afspreken dat de langstlevende echtgenoot of geregistreerd partner toch rente moet betalen, ook al hoeft hij dat volgens het Burgerlijk Wetboek niet te doen. Hebben de erfgenamen zo'n afspraak gemaakt? Vul dan de tabel in. Geef ook aan of het gaat om enkelvoudige of samengestelde rente.

Wel testament

Onze splitsing in Ouderlijke boedelverdeling, vruchtgebruik, ander testament en testament met wettelijke verdeling is niet afkomstig van het biljet, maar handhaven we om het invullen bij Verkrijgers beter te kunnen regelen.

We gaan er van uit dat de vragen op dit scherm over het vermaken van het gehele vermogen naar één persoon overeen komt met onze keuzes 1 of 4, maar de gebruikte terminologie is nogal vaag. Moet hier nee worden geantwoord als er ook een legaat naar de kerk gaat?

Omdat we niet kunnen overzien of hier directe koppeling altijd mogelijk is, is het invullen van een nieuw percentage op dit scherm vooral ten behoeve van het biljet. U kunt (moet/mag) dit bij Verkrijgers nogmaals invullen. We laten daar ook precieseren of er met afgeronde jaren moet worden gerekend.

Toelichting aangiftebiljet:

Vraag 5b Heeft de overledene in zijn testament bepaald dat zijn hele vermogen naar één persoon gaat, bijvoorbeeld zijn echtgenoot of geregistreerd partner?

Dit kunt u lezen in het testament van de overledene.

Vraag 5c Heeft de overledene in zijn testament bepaald dat de andere erfgenamen hun deel van de erfenis krijgen in de vorm van een vordering op de persoon die alle vermogensbestanddelen krijgt?

Dit kunt u lezen in het testament van de overledene.

Vraag 5d Ander rentepercentage

Als overledene in zijn testament heeft bepaald dat de hele erfenis naar één persoon gaat, dan krijgen eventuele andere erfgenamen een vordering op deze persoon. Deze persoon heeft daardoor een schuld bij de andere erfgenamen. Meestal staat dan in het testament:

- dat de persoon die alle vermogensbestanddelen krijgt, rente moet betalen over zijn schuld aan de andere erfgenamen
- hoeveel rente hij moet betalen
- wanneer hij de schuld en de rente moet betalen

De erfgenamen kunnen met elkaar een ander rentepercentage afspreken. Hebben de erfgenamen zo'n afspraak gemaakt? Vul dan de tabel in.

4.4 Erfbelasting/Personalia: correspondentie

Vul de gegevens van de contactpersoon in en of dit andere gegevens zijn dan op het aangiftebiljet zijn afgedrukt. Het aangiftebiljet kan op deze manier worden gebruikt om de gegevens van de contactpersoon te wijzigen.

2 Voor wie doet u aangifte?

Het aangiftebiljet vraagt bij vraag 2a en 2b naar de namen van de erfgenamen (bedoeld wordt Verkrijgers) en hun Burgerservicenummer. Daarbij wordt een splitsing aangebracht tussen degenen voor wie de contactpersoon aangifte doet en degenen die op andere wijze (buiten dit formulier om) aangifte doen.

U produceert deze tweede lijst (2b, de Verkrijgers waarvoor **geen aangifte** wordt gedaan) door hun namen (toch) in te vullen bij Verkrijgers, en deze aldaar te markeren met keuze C.

Let op dat de gegevens van deze verkrijgers alleen in lijst 2b terechtkomen en niet bij de verkrijgers/erfgenamen! We drukken ze wel af in de BIJLAGE verkrijgers (die meer voor uzelf is).

Ondertekening (op het 1e scherm van Verkrijgers - en het vierde scherm van Verkrijger/partner)

Deze verkrijger
a ondertekent zelf
b heeft iemand aangewezen om te ondertekenen
c doet aangifte buiten dit bestand om
(via andere contactpersoon).
d is geen verkrijger (bij partner)

Lijst 2a (de personen voor wie wel aangifte gedaan wordt) komt vanzelfsprekend ook uit de lijst verkrijgers. Daar worden alle namen dus ingevuld. Binnen deze lijst is nog een splitsing aan te brengen, namelijk in degenen die zelf ondertekenen en verkrijgers voor wie de contactpersoon/executeur tekent. Deze splitsing is ook bij Verkrijgers op te geven (keuze a of b).

Als de contactpersoon een verkrijger is, komt hij bijgevolg in lijst 2a terecht. Als hij geen verkrijger is en hij doet wel aangifte, dan printen we de bij Contactpersoon ingevulde gegevens bij Ondertekening

Als de contactpersoon tekent en geen verkrijger is (dan kunt u op dit scherm ervoor zorgen dat de contactpersoon ook genoemd wordt bij de ondertekenaars) [dit is een aanvulling in Erfwin2010 versie 1.1]

Verbetering

T/m versie 1.2 werden de gegevens van de contactpersoon onnodig ook bij lijsten 2a en 2b afgedrukt, inclusief een in te vullen burgerservicenummer. De noodzaak van een BSN-nummer bij deze verkrijgers heeft gezorgd voor verwarring met de lijst ondertekenaars. Excuses voor het ongemak. Vanaf versie 1.3 worden de lijsten van vraag 2a en 2b uitsluitend gevuld vanuit de lijst Verkrijgers.

Vanaf versie 1.3 is het mogelijk om een Echtgenoot/partner die geen verkrijger over te laten slaan op de lijsten van vraag 2a en 2b. Zie het vierde scherm van Verkrijgers/partner.

Executeur tekent, maar is geen verkrijger of contactpersoon

Vul in dit geval de executeur als Verkrijger in (tekent zelf) maar uiteraard zonder verkrijging. Zijn gegevens worden dan alleen in lijst 2a afgedrukt.

De afwikkeling van de aangifte

In het algemeen worden de aanslagen erfbelasting naar de contactpersoon verzonden. Als de erfgenamen allen separaat hun aanslag thuisgestuurd willen krijgen kan dat hier worden aangegeven bij "Wilt u een aanslagbiljet afzonderlijk per verkrijger? "

Kenmerk

Op verzoek van gebruikers weer opgenomen. Werd voorheen het successienummer genoemd. Bestaat uit het jaartal (2 cijfers) een punt (.) en 5 cijfers.

Vanaf 2011 wordt het successienummer weer gevraagd op het aangiftebiljet, als successienummer. Zal vanaf 2011 ook als zodanig worden geprint.

Belastingkantoor

Voor eventuele afdruk op het biljet.

N.B. Vul het kantoor in waarnaar de aangifte moet worden verstuurd. Het kantoor van de Belastingdienst dat op het voorblad linksboven staat genoemd is het belastingkantoor van de overledene, maar niet noodzakelijkerwijs het kantoor waarnaar de aangifte moet worden verstuurd.

Toelichting bij het aangiftebiljet

1.1 Naar wie sturen wij het aangifteformulier?

Wij sturen alle post over de erfbelasting over de erfenis van een overledene naar degene die volgens onze gegevens contactpersoon is. Links boven aan het losse voorblad bij het aangifteformulier ziet u wie dat is.

Hoe is de huidige contactpersoon dat geworden?

Na een overlijden sturen wij een condoleancebrief naar het laatst bekende adres van de overledene. De ontvanger van deze brief ontvangt ook een antwoordkaart. Daarin vragen we hem of hij contactpersoon wil zijn voor de erfbelasting over de erfenis van de overledene.

De ontvanger van de condoleancebrief kan met de antwoordkaart

doorgeven dat hij contactpersoon wil zijn. Dan sturen wij alle post over de erfbelasting naar hem.

De ontvanger van de condoleancebrief kan met de antwoordkaart ook de naam doorgeven van iemand anders die contactpersoon wil zijn. Wij sturen daarna een brief naar deze andere persoon. Daarin laten wij hem weten dat wij alle post over de erfbelasting naar hem sturen.

Als wij de antwoordkaart niet terugkrijgen, sturen wij alle post over de erfbelasting naar de ontvanger van de condoleancebrief.

De contactpersoon hoeft het aangifteformulier niet zelf in te vullen

De huidige contactpersoon heeft het aangifteformulier erfbelasting ontvangen. Maar hij hoeft dit formulier niet zelf in te vullen. Hij kan dit door iemand anders laten doen, bijvoorbeeld een familielid of een notaris.

Nieuwe contactpersoon opgeven?

Misschien willen de erfgenamen een nieuwe contactpersoon of een nieuw postadres doorgeven. Dat kan bij vraag 1 op het aangifteformulier. Het adres van de contactpersoon moet een adres in Nederland zijn.

Let op!

Als het aangifteformulier niet op tijd bij ons terug is, sturen wij een herinnering naar de huidige contactpersoon.

Aanvulling op de toelichting:

De tekst bij paragraaf 1.1 in de toelichting bij het formulier is niet helemaal juist.

1.1 Naar wie sturen wij het aangifteformulier? (bladzijde 3 van de toelichting)

Hier staat dat wij na een overlijden een condoleancebrief en een antwoordkaart sturen naar het laatst bekende adres van de overledene. Met de antwoordkaart kan de ontvanger van de condoleancebrief doorgeven of hij contactpersoon wil zijn voor de erfbelasting over de erfenis van de overledene. Jammer genoeg is het niet in alle gevallen gelukt om een condoleancebrief en antwoordkaart te versturen. Wij bieden u hiervoor onze verontschuldigingen aan.

Als wij geen condoleancebrief hebben verstuurd, gaat het formulier Aangifte erfbelasting naar het laatst bekende adres van de overledene, of het adres dat al eerder aan ons doorgegeven is. Wilt u een andere contactpersoon of een ander postadres opgeven? Dat kan bij vraag 1 in het aangifteformulier

1.2 Wie moet aangifte doen?

Alle erfgenamen moeten aangifte erfbelasting doen. Erfgenamen zijn personen of instellingen die als gevolg van het overlijden iets krijgen uit de erfenis van de overledene. Hiermee bedoelen we ook personen of instellingen die een legaat krijgen.

Let op!

Heeft de overledene geen testament laten opstellen? En had hij een echtgenoot of geregistreerd partner en kinderen? Dan gaat de hele erfenis naar de langstlevende echtgenoot of geregistreerd partner.

De kinderen krijgen hun deel van de erfenis nog niet, maar krijgen een vordering op de langstlevende echtgenoot of geregistreerd partner. Dat wil zeggen dat de langstlevende echtgenoot of geregistreerd partner een schuld heeft aan de kinderen. De kinderen moeten wel aangifte doen voor de erfbelasting (zie ook 2.1.4).

1.3 De erfgenamen doen aangifte door het aangifteformulier in te vullen,

te ondertekenen en op tijd terug te sturen. Zij kunnen één persoon aanwijzen die aangifte doet voor alle erfgenamen. Een erfgenaam kan ook alleen voor zichzelf aangifte doen. Of sommige erfgenamen kunnen samen aangifte doen en andere alleen voor zichzelf. Een erfgenaam die alleen voor zichzelf aangifte wil doen, moet zelf een aangifteformulier aanvragen bij de BelastingTelefoon: 0800 - 0543.

Aangifteformulier op tijd terug sturen

Het aangifteformulier erfbelasting moet vóór de inleverdatum bij ons binnen zijn. De inleverdatum staat rechts boven aan het losse voorblad bij het aangifteformulier erfbelasting.

Als het aangifteformulier niet op tijd bij ons terug is, schatten wij zelf hoeveel erfbelasting de erfgenamen moeten betalen. Wij sturen hen dan een aanslag voor het bedrag dat wij hebben geschat. Mogelijk moeten zij ook een boete betalen.

Uitstel aanvragen

Lukt het de erfgenamen niet om het aangifteformulier op tijd terug te sturen? Dan kunnen zij vóór de inleverdatum uitstel aanvragen. Zij kunnen daarvoor het formulier Aanvraag voorlopige aanslag of uitstel aangifte erfbelasting downloaden van www.belastingdienst.nl. Zij kunnen ook een brief sturen naar het belastingkantoor dat de aangifte behandelt. Welk belastingkantoor dat is, staat links boven aan het losse voorblad bij het aangifteformulier erfbelasting.

Geef in uw aanvraag aan:

- *wie vermoedelijk erfbelasting moeten betalen*
- *het bedrag waarover zij vermoedelijk erfbelasting moeten betalen*
- *wat hun relatie met de overledene is*
- *voor welke erfgenamen u uitstel vraagt*
- *tot wanneer u uitstel wilt*

Aan de hand van deze gegevens berekenen wij hoeveel erfbelasting de erfgenamen waarschijnlijk moeten betalen. Zij ontvangen voor dat bedrag een voorlopige aanslag.

Let op!

Als u uitstel vraagt, kunnen wij u misschien niet binnen acht maanden na het overlijden een aanslag sturen. In dat geval moet u heffingsrente betalen.

1.4 Erfbelasting betalen

Nadat wij de aangifte erfbelasting hebben ontvangen, berekenen wij of de erfgenamen erfbelasting moeten betalen en hoeveel. Als de erfgenamen erfbelasting moeten betalen, sturen wij hen daarvoor een aanslag. Er zijn twee mogelijkheden:

- *De contactpersoon betaalt uit de erfenis het totale bedrag van de erfbelasting voor de erfgenamen die samen aangifte doen.*
- *Iedere erfgenaam betaalt voor zichzelf de erfbelasting.*

Bij vraag 2c op het aangifteformulier geven de erfgenamen aan voor welke betaalmogelijkheid zij kiezen.

Let op!

Nadat de erfgenamen een aanslag hebben ontvangen, kunnen ze niet meer kiezen voor de andere betaalmogelijkheid.

Heffingsrente

Misschien moet u geld aan de Belastingdienst betalen of krijgt u nog geld van de Belastingdienst. In de tijd dat dit geld nog niet is betaald, ontvangt degene die er recht op heeft, geen rente. Daarom rekenen wij heffingsrente. Dit werkt twee kanten op. Als de Belastingdienst geld van u tegoed heeft, dan moet u daar rente over betalen. Hebt u geld tegoed van de Belastingdienst, dan betalen wij u daar rente over. Heffingsrente is géén boete.

Als de erfgenamen erfbelasting moeten betalen, berekenen wij heffingsrente vanaf acht maanden na de dag van overlijden. De erfgenamen betalen rente over het bedrag dat zij nog niet betaald hebben. Wilt u voorkomen dat de erfgenamen veel heffingsrente moeten betalen? Vraag dan vóór de inleverdatum een voorlopige aanslag erfbelasting aan. U hoeft dan minder of geen heffingsrente te betalen.

Voorlopige aanslag aanvragen

Wilt u een voorlopige aanslag aanvragen? U kunt het formulier *Aanvraag voorlopige aanslag of uitstel aangifte erfbelasting* downloaden van www.belastingdienst.nl. U kunt ook een voorlopige aanslag erfbelasting aanvragen door een brief te sturen naar het belastingkantoor dat de aangifte behandelt. Welk belastingkantoor dat is, staat links boven aan het losse voorblad bij het aangifteformulier erfbelasting.

Geef in uw aanvraag aan:

- wie vermoedelijk erfbelasting moeten betalen
- het bedrag waarover zij vermoedelijk erfbelasting moeten betalen
- voor welke erfgenamen u een voorlopige aanslag aanvraagt
- wat hun relatie met de overledene is

4.5 Erfbelasting/Bezit

Hoe werkt het menu Bezit

Het onderdeel Bezit is bedoeld om de bezittingen, schulden en begrafenis- of crematiekosten in te vullen. Via een code-selectiesysteem specificeert u gegevens in een soort kaartenbak. U kunt maximaal 1000 kaarten (specificatieregels) in deze kaartenbak maken, verspreid over alle rubrieken die kaartenbakinvoer toestaan. Bovendien bevat dit onderdeel een aantal schermen waarop u aanvullingen, aanpassingen en ja/nee vragen invult. Als een regel onvoldoende omschrijvingsruimte biedt, kunt u meerdere regels invullen.

Hieronder vindt u uitleg over de bezittingen. Zie ook [Ondernemingsvermogen](#) en [Schulden](#).

Specificaties bij bezit voor eigen gebruik

Het aangiftebiljet vraagt nauwelijks meer specificaties van de samenstelling van de nalatenschap, maar volstaat grotendeels met totaalbedragen. Voor uw eigen administratie, rapportage aan de klant en om berekeningen te kunnen maken laten wij u wél gespecificeerd invoeren. Let op dat sommige totaalbedragen in het biljet ook door meerdere rubrieken in ErfWin kunnen worden gevuld.

Hoe kiest u een rubriek

U kunt tussen de verschillende rubrieken navigeren door:

- met de muisaanwijzer te klikken op de namen van de verschillende rubrieken in de Inhoudsopgave aan de linkerkant van het invulscherm;
- met de muisaanwijzer te klikken op de navigatieknoppen rechtsonder in het invulscherm: Vorige en Volgende;
- de toetscombinaties PgUp (vorige rubriek) en PgDn (volgende rubriek) te gebruiken.

Situatie

De onderste regel van het menu geeft bij gehuwden aan of de overledene in gemeenschap van goederen of op huwelijksvoorwaarden was gehuwd.

Ingevuld = *

Een rubriek waarbij cijfers zijn ingevuld, wordt met een sterretje gemarkeerd.

Alt+K

Tijdens het invullen van Bezit kunt u een kapitalisatie- of vruchtgebruik-berekening maken met de toets Alt+K. Zie [Bediening](#).

Als de overledene gehuwd was in gemeenschap van goederen (of als geregistreerd partner)

Vul steeds het volle bedrag van de goederengemeenschap in. Bezit van de overledene dat buiten de goederengemeenschap valt, vult u ook in (volgens de toelichting bij het biljet moet u dit bezit duidelijk markeren). Bij Totalen/Overzicht kunt u dit privé-bezit opnieuw benoemen. Bij Totalen/Nalatenschap berekent SensWin het saldo van de nalatenschap.

Als de overledene gehuwd was op huwelijksvoorwaarden/partnervoorwaarden had gemaakt

Vul steeds het eigen vermogen van de overledene in. Bezit dat binnen de huwelijksgoederengemeenschap valt, vult u ook in (volgens de toelichting bij het biljet moet u dit bezit duidelijk markeren). Bij Totalen/Overzicht kunt u dit gemeenschappelijke bezit opnieuw apart benoemen en afsplitsen. Bij Totalen/Nalatenschap berekent

SensWin het saldo van de nalatenschap.

Het aangifbiljet noemt deze variant niet. Toch is het zinvol om in het geval van huwelijksvoorwaarden nog gezamenlijke posten te kunnen invoeren en deze naderhand te halveren. We laten deze optie (die voorheen wel in het aangifbiljet stond) bestaan. Overleg met de Belastingdienst heeft duidelijk gemaakt dat het ontbreken van deze optie niet bedoeld is.

Woning

300.00 Woningen in Nederland

300.10 Verhuurde woningen met huurbescherming

300.20 Aftrek wegen jaarlijkse erfpacht

Deze rubrieken vormen samen de post Woningen in Nederland.

Met ingang van 1 januari 2010 gaat de waardering van woningen op grond van art. 21 SW lid 5, 8, 9 en 10 als volgt:

- Onroerende zaken die in gebruik zijn als woning worden in aanmerking genomen naar de WOZ-waarde (dus zonder rekening te houden met bewoond/verhuurd e.d.)
- Verhuurde woningen worden gewaardeerd op de WOZ-waarde gecorrigeerd met een leegwaarderatio die afhankelijk is van de hoogte van de huur (als % van de WOZ-waarde). De tabel ter bepaling van de leegwaarderatio staat in artikel 10a Uitvoeringsbesluit SW en is opgenomen in Elsevier Schenken & Erven Almanak 2010, 11.3.1.1)
- De waarde van de woning in erfpacht wordt bepaald door de WOZ-waarde verminderen met de gekapitaliseerde waarde van de erfpachtcanon. De gekapitaliseerde waarde is 17 x de jaarlijkse canon
- De woning waarop een vruchtgebruik rust wordt gewaardeerd op de WOZ-waarde verminderd met de waarde van het vruchtgebruik (berekend volgens de tabel van artikel 5 Uitvoeringsbesluit SW).

N.B. Het gaat om de WOZ-waarde met peildatum het jaar VOOR overlijden (2009), zoals bekend gemaakt IN het jaar van overlijden (2010).

Zie ook Elsevier IB Almanak 2010, 52.1.7 en Elsevier Schenken & Erven Almanak 2010, 11.3.1.

Onroerende zaken

310.00 Andere onroerende zaken in Nederland

320.00 Andere onroerende zaken in het buitenland

325.00 Landgoederen

De onroerende zaken worden vanaf dit jaar op het biljet gesplitst in binnen- en buitenlandse. Bij de schulden is dat niet het geval (onze splitsing is voor de helderheid). Landgoederen is een (niet rekenende) specificatie bij 310.00, tbv afdruk in het biljet bij vraag 9.

Roerende zaken, bankrekeningen en effecten

330.00 Roerende zaken: Voertuigen, vaartuigen

330.10 Roerende zaken: Meubilair en huisraad

330.20 Roerende zaken: Sieraden, kunst, antiek

340.00 Bank- en spaarrekeningen

340.10 Contant geld

350.00 Effecten

350.10 Overige effecten

Onze splitsing heeft verder geen inhoudelijke betekenis. Zo is de splitsing van 350.00 alleen bedoeld om eventueel decimale getallen in te vullen bij koers en/of aantal, zodat het programma een berekening kan maken. Bij 350.10 kunt u als alternatief totale waarden van aandelenpakketten invullen. Beide rubrieken worden op het biljet samengeteld.

Let op dat aanmerkelijk belang aandelen onder de BOF een aparte rubriek (400.00) vormen. Bestaat een aandelenpakket (deels) uit beleggingsvermogen, dan vult u het deel beleggingsvermogen hier (rubriek 350.xx) in.

Vorderingen

360.00 Vorderingen overzicht

360.10 Direct opeisbare leningen

360.20 Overige vorderingen en teruggaven

Het aangifbiljet vraagt bij 3g of er direct opeisbare vorderingen zijn en of de lener over deze vorderingen een rente moet betalen die lager is dan 6% per jaar. Vandaar de splitsing in twee rubrieken 360.10 en 360.20. Het aangifbiljet vraagt niet nader om een toelichting en ook bij de ficties (een en ander ziet op de schenkingsfictie van artikel 15) komt dit niet terug. Het invullen van deze vraag zal dus tot een vervolgvraag van de Belastingdienst leiden (tenzij u de toelichting van afdrukoptie Nalatenschap meestuurt).

De bij 360.00 getoonde bedragen van 410.00 en 510.00 betreffen vergoedingen bij een overname beding van ondernemingsvermogen, die we aldaar laten invullen en die meetellen als vordering.

Overige bezittingen m.u.v. ondernemingsvermogen

370.00 Aandeel in onverdeelde boedel

370.10 Overige bezittingen

Alle overige bezittingen behalve ondernemingsvermogen en aanmerkelijk belangaandelen die we hierna uitgebreid behandelen.

Zie ook [Ondernemingsvermogen](#) en [Schulden](#).

Toelichting bij het aangiftebiljet

Meestal moet u hier de WOZ-waarde invullen met de waardepeildatum 1 januari 2009. Die staat op de WOZ-beschikking die de gemeente waar de woning ligt, begin 2010 heeft afgegeven.

Hebt u bij de gemeente bezwaar gemaakt omdat u het niet eens was met de WOZ-waarde die door de gemeente is vastgesteld? Als uw bezwaar is toegewezen, mag u uitgaan van de nieuw vastgestelde WOZ-waarde. Heeft de gemeente nog geen uitspraak gedaan? Dan moet u uitgaan van de WOZ-waarde die op de beschikking staat. Als de gemeente de WOZ-waarde aanpast, kunt u dit aan ons doorgeven met een aanvulling op de aangifte erfbelasting die u eerder hebt opgestuurd.

Let op!

Was de overledene maar voor een deel eigenaar van de woning?

Vul dan ook dat deel van de waarde van de woning in.

Als de overledene bijvoorbeeld voor een zesde deel eigenaar was van een woning met een waarde van € 360.000, vult u bij vraag 3a ($1/6 * € 360.000 =$) € 60.000 in.

Uitzonderingen

Er zijn vijf uitzonderingen op de regel dat u bij vraag 3a de WOZ-waarde invult:

- bij woningen waaraan na de WOZ-peildatum van 1 januari iets is veranderd*
- bij onroerende zaken die als woning gebruikt worden en waarvoor erfpacht moet worden betaald*
- bij onroerende zaken die als woning gebruikt worden en die worden verhuurd en waarvan de huurder huurbescherming geniet*
- bij onroerende zaken waarvan de overledene (voor een deel) de blote eigendom had*
- bij woningen die deel uitmaken van een gebouw en die niet als een afzonderlijke zaak kunnen worden overgedragen*

Woningen waaraan na de WOZ-peildatum van 1 januari iets is veranderd

Hierbij moet u denken aan woningen in aanbouw en woningen die zijn verbouwd, afgebroken of een onderdeel zijn geworden van een andere onroerende zaak na 1 januari van het jaar van overlijden. Voor deze woningen vult u niet de WOZ-waarde op de peildatum van 1 januari in, maar de WOZ-waarde op de dag van overlijden. Deze WOZ-waarde vraagt u op bij de gemeente waar de woning ligt.

Onroerende zaken die als woning gebruikt worden en waarvoor erfpacht moet worden betaald

Bij deze onroerende zaken geeft u de WOZ-waarde aan verminderd met 17 keer de jaarlijkse canon (vergoeding voor het erfpacht). Voorbeeld: Stel de jaarlijkse canon die u moet betalen is € 2.500. De WOZ waarde van uw woning is € 250.000. U geeft aan: € 250.000 minus ($17 \times € 2.500$) € 42.500 is € 207.500.

Let op! Wordt de canon jaarlijks aangepast? Neem dan voor de berekening de laatst betaalde jaarlijkse canon. Is de canon afgekocht? Dan kunt u niets aftrekken van de WOZ-waarde. Onroerende zaken die als woning gebruikt worden en die worden verhuurd en waarvan de huurder huurbescherming geniet

Voor de berekening van de waarde die u moet aangeven, gebruikt u tabel D op bladzijde 27 van deze toelichting. Dit geldt alleen als de waarde van de woning omlaag gaat omdat ze wordt verhuurd. Dus niet wanneer de woning slechts korte tijd wordt verhuurd, zoals bij een vakantiewoning.

[gebruik in dit programma de kapitalisatietoets]

Let op! Bent u huurder van een woning en erft u deze woning? Dan moet u altijd de WOZ-waarde invullen die op de WOZ-beschikking staat.

Onroerende zaken waarvan de overledene (voor een deel) de blote eigendom had

Was de overledene wel (voor een deel) eigenaar van een vermogensbestanddeel, maar mocht hij geen gebruik maken van dit vermogensbestanddeel of de opbrengsten ervan? Dan had hij (voor een deel) de blote eigendom van dit vermogensbestanddeel. In deze situatie maakt u gebruik van tabel C op bladzijde 25 van de toelichting. Woningen die deel uitmaken van een gebouw en die niet als een afzonderlijke zaak kunnen worden overgedragen. Het gaat hier om onzelfstandige wooneenheden. De waarde van deze woningen geeft u aan voor 60% van de WOZ-waarde. Het gaat hier niet om reguliere flatwoningen (appartementen).

Vraag 3b Andere onroerende zaken in Nederland

Het gaat bij deze vraag om onroerende zaken die niet als woning gebruikt worden, bijvoorbeeld een garagebox, een vakantiewoning of een landgoed. Voor deze onroerende zaken vult u de waarde in het economische verkeer in.

Had de overledene landbouwgrond en heeft hij die verpacht? Houd daar dan rekening mee als u de waarde van deze onroerende zaken vaststelt.

Let op!

Hoort een onroerende zaak bij het ondernemingsvermogen van de overledene? Geef de waarde van deze onroerende zaak dan niet op bij vraag 3b. Ondernemingsvermogen geeft u aan bij vraag 3h.

Landgoederen

Is een van de onroerende zaken waarvan u bij vraag 3b de waarde aangeeft, een landgoed? Vul dan ook vraag 8 in.

Bij vraag 3b geeft u de waarde in het economische verkeer aan van het gehele landgoed, zonder rekening te houden met de waarderingregels in de Natuurschoonwet.

Vraag 3c Onroerende zaken in het buitenland

Voor onroerende zaken in het buitenland, bijvoorbeeld een tweede woning, vult u de waarde in het economische verkeer in.

Vraag 3d Roerende zaken

Roerende zaken zijn bijvoorbeeld auto's, boten, verzamelingen, inboedels, sieraden, kunst en antiek. Vul hiervoor de waarde in het economische verkeer in.

Vindt u het moeilijk om deze waarde te bepalen? Kijk dan eens naar:

- catalogi van veilinghuizen
- verkoopsites als marktplaats.nl, ebay.nl of ebay.com

- waardevaststellingen door organisaties als de ANWB, zoals de ANWB/Bovag koerslijst
  - verzekeringen die de overledene had voor waardevolle bezittingen, zoals kunst- of antiekverzamelingen. Bij dit soort verzekeringen zijn de bedragen waarvoor de bezittingen zijn verzekerd, meestal een richtlijn om de werkelijke waarde te bepalen.
- U kunt deze roerende zaken ook laten taxeren. In sommige gevallen kunt u ons om een vaststellingsovereenkomst vragen.

Vraag 3e Bank- en spaarrekeningen en contant geld

Hier vult u alle bank- en spaarrekeningen van de overledene in, zowel in Nederland als in andere landen. Had de overledene contant geld, dan geeft u ook dat hier aan.

Vraag 3f Effecten, opties, beleggingsfondsen, lidmaatschapsrechten of aandelen in beursgenoteerde bedrijven

Hier geeft u de waarde aan van:

- aandelen
- obligaties
- participaties in beleggingsfondsen
- aandelen of rechten in ondernemingen die geen aanmerkelijk belang vertegenwoordigen
- andere rechten in beleggingen of ondernemingen

Het gaat hier om beleggingen in Nederland en in andere landen.

Meestal vindt u de bedragen die u moet aangeven, op de opgaven van de bank of het fonds waar de overledene belegde. Vraag bij de bank of het fonds naar een overzicht van de dag vóór de dag van het overlijden.

Van beleggingen die genoteerd staan aan de effectenbeurs, neemt u de slotkoers van de laatste beursdag vóór de dag van het overlijden. Als de overledene aandelen of andere rechten had in ondernemingen die niet aan de effectenbeurs genoteerd staan, dan gaat u uit van de waarde in het economische verkeer.

Let op!

Had de overledene een aanmerkelijk belang in een onderneming? Vul dan de waarde van dat aanmerkelijk belang niet hier in, maar bij vraag 9. De overledene had een aanmerkelijk belang als hij (samen met zijn echtgenoot of geregistreerd partner) minimaal 5% van de aandelen van een onderneming bezat.

Vraag 3g Vorderingen en teruggaven

Bij vorderingen en teruggaven gaat het om geld dat de overledene nog tegoed had. Ook vorderingen en teruggaven tellen mee als deel van de erfenis. Voorbeelden zijn:

- geld dat de overledene iemand heeft geleend
Hierbij hoort ook rente die de lener moest betalen tot de dag van overlijden, maar nog niet betaald heeft.
- geld dat iemand schuldig is aan de overledene omdat de overledene zijn deel van een erfenis nog niet heeft gekregen
Denk hierbij bijvoorbeeld aan de vordering die de overledene als kind heeft op zijn langstlevende ouder. Heeft de overledene recht op een deel van een erfenis die nog niet is verdeeld? Vul dan de waarde van het deel van de overledene in bij vraag 3i.
- geld dat de overledene nog terugkrijgt van de Belastingdienst
- recht op een vergoeding uit een overeenkomst, zoals een vennootschaps- of maatschapscontract
- vordering van de overledene op de langstlevende echtgenoot of geregistreerd partner door een verrekenbeding uit de huwelijkse voorwaarden of partnerschapsvoorwaarden

Let op!

Verzekeringsuitkeringen geeft u aan bij vraag 3i (voor polissen die

doorlopen en in de toekomst worden uitgekeerd) of bij vraag 6a (voor polissen die al zijn uitgekeerd).

Vraag 3i Andere bezittingen

Geef hier de waarde op van alle bezittingen van de overledene die nog niet zijn genoemd bij de vorige vragen. Het gaat hierbij om zaken als:

- een aandeel in een erfenis die nog niet is verdeeld
- lopende polissen

Dit zijn polissen die nog niet uitkeren. Hieronder vallen ook spaarbrieven en beleggingspolissen. U kunt de waarde van deze polissen op de datum van overlijden opvragen bij de instellingen waarbij de overledene de polissen heeft afgesloten.

- rechten van vergunningen, octrooien, auteursrechten

Voorbeeld aandeel in nog niet verdeelde erfenis bij een overlijden voor 1 januari 2003

De vader, Jakob, van de overledene is voor 1 januari 2003 overleden. Jakob was getrouwd zonder afspraken te maken over huwelijkse voorwaarden en had geen testament gemaakt. De erfgenamen waren toen: de moeder van de overledene, de overledene zelf en zijn zus. De vader, Jakob, liet alleen een effectenportefeuille na. De helft van deze effectenportefeuille was eigendom van de moeder. De erfenis van Jakob bestond dan uit de andere helft van de effectenportefeuille. Iedere erfgenaam had recht op een derde van de erfenis. Maar deze erfenis is nooit verdeeld. Het erfdeel van de overledene waarvoor u nu aangifte doet, is een derde van de helft van de waarde die de effectenportefeuille nu heeft. De waarde van dit aandeel geeft u bij deze vraag aan.

Voorbeeld aandeel in nog niet verdeelde erfenis bij een overlijden na 1 januari 2003

De vader, Jakob, van de overledene is na 1 januari 2003 overleden. Jakob was getrouwd zonder afspraken te maken over huwelijkse voorwaarden en had geen testament gemaakt. De erfgenamen waren toen: de moeder van de overledene, de overledene zelf en zijn zus. De wettelijke verdeling was van toepassing. De vader, Jakob, liet alleen een effectenportefeuille na. De helft van deze effectenportefeuille was eigendom van de moeder. De erfenis van Jakob bestond dan uit de andere helft van de effectenportefeuille. Iedere erfgenaam had recht op een derde van de erfenis. Het erfdeel van de overledene waarvoor u nu aangifte doet, bestaat uit een vordering in geld op de moeder. De waarde van deze vordering is een derde van de helft van de waarde die de effectenportefeuille had op de dag van overlijden van Jakob. De waarde van de vordering geeft u bij deze vraag aan.

Voorbeeld auteursrecht

De overledene heeft een boek geschreven, een uitvinding gedaan of een lied gecomponeerd. Hier ontving hij regelmatig een vergoeding voor. Als het recht op die vergoeding overgaat naar de erfgenamen, geeft u de waarde van dit recht aan.

4.6 Erfbelasting/Bezit: ondernemingsvermogen

Zie ook de algemene uitleg over het invullen van dit onderdeel onder [Bezit](#)

Algemeen

Vraag 3h van het bijlet is een overname van de specificatie Ondernemingsvermogen van vraag 8 en hangt ook samen met de BOF (Bedrijfsopvolgingsfaciliteiten) van vraag 10.

Het is te zien dat de makers van het aangiftebijlet verrast zijn door de amendementen die de voorgestelde regeling in november 2009 troffen, want bij iets ingewikkelder gevallen (bijvoorbeeld samenloop van een eenmanszaak en een of meerdere Aanmerkelijk belangpakketten) met bedragen boven € 1.000.000 schiet het bijlet te kort om de relevante informatie helder te presenteren en een juiste aanslag te berekenen.

Per objectieve onderneming moet worden bepaald wat het belaste deel van de onderneming is. Bij Verkrijgers (laatste scherm) ziet u hoe de BOF uitwerkt bij voorwaardelijke kwijtschelding en conserverende aanslag. Zie ook de help bij [Verkrijger Onderneming](#).

Objectieve ondernemingen

De opzet die we hebben gekozen wijkt noodgedwongen nogal af van het aangiftebiljet met de mogelijkheid maximaal 5 aanmerkelijk belang pakketten én 5 ondernemingen in te voeren.

NB. Het gaat hier telkens om verschillende objectieve ondernemingen (en niet om samenstellende delen van een objectieve onderneming). Gebruik de verschillende invulregels dus niet om delen van één onderneming te laten samentellen.

Wij verwijzen naar de literatuur voor details betreffende het begrip objectieve onderneming.

Beleggingsondernemingen vult u in bij rubriek 350.10 Overige effecten. Denk ook aan de 5%-regel mbt beleggingsvermogen.

U vult het totaal waarvoor de BOF geldt in.

400.00 Aanmerkelijk belang.

Vraag 9a en 9b

Ruimte voor 5 verschillende pakketten van vijf nadrukkelijk gescheiden objectieve ondernemingen. Vul de goingconcernwaarde in en (indien hoger) ook de liquidatiewaarde. Het gaat hier ook om de waarde van ter beschikking gesteld vermogen, de waarde van de aandelen van anderen in de bv.

De goingconcernwaarde en de liquidatiewaarde zijn voldoende om het belaste percentage van elke verkrijging te berekenen. Zie de afdruk van de nalatenschap voor een berekening van het belaste ondernemingsvermogen.

De omschrijving is voor eigen gebruik en wordt niet op het biljet gevraagd.

410.00 Aanmerkelijk belang overgenomen

Vraag 9i t/m 9l

Op grond van voortzettings-, overname- of verblijvingsbeding. Wij verminderen de nalatenschap met het overgenomen bedrag en verhogen deze met de vergoeding die ervoor is betaald.

Bij Verkrijgers dient het verschil tussen de bedragen door u zelf te worden opgevoerd als fictie (om de berekening te kunnen maken). We hebben deze koppeling niet geautomatiseerd. Op de volgende pagina

(430.00) is te zien hoe een en ander voor de nalatenschap uitpakt.

430.00 Aanmerkelijk belang resultaat

Rekenwaarde

Overname van 400.00, de goingconcernwaarde van de objectieve onderneming, of - indien hoger - de liquidatiewaarde

Deel anderen

Bij 400.00 is de totale waarde van de objectieve onderneming ingevuld. Bij 430.00 benoemt u het aandeel van anderen, én eventueel het aandeel van de echtgenoot/geregistreerde partner in geval van het ontbreken van huwelijks/partnervoorwaarden, om de nalatenschap te kunnen berekenen.

De op het biljet gevraagde percentages leiden we af uit de ingevulde nominale bedragen.

Vul de verkrijgingsprijs in van de aandelen van de erflater en diens partner. Het verschil is de basis voor de berekening van belastinglatentie.

Latentie

De latentie wordt automatisch doorgerekend als aftrekpost op een verkrijging als u bij Verkrijgers het verkregen ondernemingsvermogen invult.

Wordt er direct afgerekend en mag daardoor volgens Elsevier Schenken & Erven Almanak 2010 11.11.3.1 de werkelijk betaalde heffing (25%) als schuld op de nalatenschap worden opgenomen dan kunt u deze rubrieken beter overslaan en het AB-pakket invullen bij rubriek 500.00 en bij Overig Toelichting aangeven dat voor deze invulling is gekozen i.v.m. directe afrekening (én geen toepassing van latentie AB).

500.00 Ondernemingsvermogen

Vraag 9e en 9f

Ruimte voor 5 verschillende objectieve ondernemingen. Vul de goingconcernwaarde in en indien hoger de liquidatiewaarde. De goingconcernwaarde en de liquidatiewaarde zijn voldoende om het belaste percentage van elke verkrijging te berekenen. De omschrijving is voor eigen gebruik en wordt niet op het biljet gevraagd. Gebruik per objectieve onderneming slechts één regel.

510.00 Ondernemingsvermogen overgenomen

Vraag 9i t/m 9l

Op grond van voortzettings-, overname- of verblijvingsbeding. Wij verminderen de nalatenschap met het overgenomen bedrag en verhogen deze met de vergoeding die ervoor is betaald.

Bij Verkrijgers dient het verschil tussen de bedragen door u te worden opgevoerd als fictie (om de berekening te kunnen maken). We hebben deze koppeling (nog niet) geautomatiseerd. Op de volgende pagina (530.00) is te zien hoe een en ander voor de nalatenschap uitpakt.

530.00 Ondernemingsvermogen resultaat

Rekenwaarde

Overname van 500.00, de goingconcernwaarde van de objectieve onderneming, of - indien hoger - de liquidatiewaarde.

Deel anderen

Bij 500.00 is de totale waarde van de objectieve onderneming ingevuld. Bij 530.00 benoemt u het aandeel van anderen, én eventueel het aandeel van de echtgenoot/geregistreerde partner in geval van het ontbreken van huwelijks/partnervoorwaarden, om de nalatenschap te kunnen berekenen.

De op het bijlet gevraagde percentages leiden we af uit de ingevulde bedragen.

Latentie

Het invullen van de stille reserves en oudedagsreserve zorgt voor berekening van de belastinglatentie. De latentie wordt automatisch doorgerekend als aftrekpost op een verkrijging als u bij Verkrijgers het verkregen ondernemingsvermogen invult.

Toelichting aangiftebiljet

Wij gebruiken de begrippen 'onderneming', 'ondernemingsvermogen' en 'aanmerkelijk belang' zoals ze zijn vastgelegd in de Wet inkomstenbelasting 2001.

Bij deze vraag berekent u de waarde van ander ondernemingsvermogen dan een aanmerkelijk belang. De overledene had ander ondernemingsvermogen als hij:

- eigenaar was van een éénmanszaak
  - een aandeel had in een samenwerkingsverband zoals een firma of maatschap
  - buitenvennootschappelijk vermogen had
- Waarde gehele onderneming*

Vraag 9e Waarde gehele onderneming: goingconcernwaarde

Geef hier de goingconcernwaarde van de hele onderneming aan.

Vraag 9f Waarde gehele onderneming: liquidatiewaarde

Is de liquidatiewaarde van de hele onderneming hoger dan de goingconcernwaarde? Geef dan hier de liquidatiewaarde aan. Is de liquidatiewaarde gelijk aan of lager dan de goingconcernwaarde? Dan hoeft u hier niets in te vullen.

Vraag 9g Aandeel in ander ondernemingsvermogen

Bij deze vraag geeft u aan

- het percentage van het aandeel van de overledene in het andere ondernemingsvermogen
- het percentage van het aandeel van de echtgenoot of geregistreerd partner van de overledene in het andere ondernemingsvermogen
- de waarde die de percentages van de overledene en zijn echtgenoot of geregistreerd partner samen vertegenwoordigen

Vraag 9h Latente belastingen

Bij deze vraag geeft u aan

- de waarde van alle stille reserves in de gehele onderneming
- de waarde van het (gezamenlijk) aandeel in de stille reserves
- de latente inkomstenbelasting over de stille reserves en Fiscale Oude Dag Reserve (FOR) van het aandeel in de waarde

9 Onderdeel C Voortzettings-, overname- of verblijvingsbeding bij aanmerkelijk belang en/of ondernemingsvermogen

Vragen 9i tot en met 9l

U vult vragen 9i tot en met 9l in als de overledene met een of meer personen overeenkomsten heeft gesloten waardoor zij het aandeel van de overledene in de onderneming kunnen overnemen of voortzetten. Dit komt vaak voor bij samenwerkingsverbanden zoals maatschappen en firma's. In de overeenkomst staat of de personen die het aandeel van de overledene in de onderneming overnemen of voortzetten, daarvoor een vergoeding moeten betalen en zo ja, hoe hoog die is.

9 Onderdeel D Totale waarde ondernemingsvermogen**Vraag 9m**

Vul de berekening in. De uitkomst van deze berekening vult u in bij vraag 3h.

Let op!

Hebt u bij vraag 9i ingevuld dat iemand gebruikmaakt van een voortzettings-, overname- of verblijvingsbeding? Dan telt u de waarde van het ondernemingsvermogen waarop het beding betrekking heeft, hier niet mee. U geeft de vergoeding die betaald moet worden voor de overname, aan bij vraag 3g.

Let op!

Was de overledene getrouwd of geregistreerd partner en hebben de overledene en zijn echtgenoot of geregistreerd partner geen afspraken gemaakt over huwelijkse voorwaarden of partnerschapsvoorwaarden? En heeft de echtgenoot of geregistreerd partner van de overledene een onderneming of een aandeel in een onderneming? Vul dan ook de onderneming of het aandeel in een onderneming van de echtgenoot of geregistreerd partner in in de kolom 'gemeenschappelijk vermogen'.

Brochure Erf- en schenkbelasting en de bedrijfsopvolgingsregeling 2010

Als u een onderneming erft of geschonken krijgt, dan moet u over de waarde van die onderneming erf- of schenkbelasting betalen. Zet u de onderneming voort, dan kunt u gebruikmaken van de bedrijfsopvolgingsregeling. U betaalt dan minder of geen belasting. In deze brochure leest u wat de bedrijfsopvolgingsregeling inhoudt en hoe u er gebruik van kunt maken.

1 Waarom deze brochure?

Als u een erfenis of schenking krijgt, dan moet u erf- of schenkbelasting betalen. Krijgt u door een erfenis of schenking een onderneming, dan betaalt u erf- of schenkbelasting over de waarde van de onderneming. Zet u de onderneming voort, dan kunt u gebruikmaken van de bedrijfsopvolgingsregeling. U betaalt dan minder of geen erf- of schenkbelasting. In deze brochure leest u:

- waarover u erf- of schenkbelasting moet betalen als u een onderneming erft en gebruik wilt maken van de bedrijfsopvolgingsregeling (hoofdstuk 2)*
- wat de voorwaarden zijn om de bedrijfsopvolgingsregeling te kunnen toepassen (hoofdstuk 3)*
- hoe de bedrijfsopvolgingsregeling werkt (hoofdstuk 4)*
- hoe u aangifte doet voor de erf- of schenkbelasting en hoe u een verzoek doet om toepassing van de bedrijfsopvolgingsregeling (hoofdstuk 5)*
- hoe u aan meer informatie komt (hoofdstuk 6)*

Let op!

Wat in deze brochure staat, geldt ook als u door een erfenis of schenking aandelen krijgt in een naamloze vennootschap (nv) of besloten vennootschap (bv).

2 Waarover betaalt u erf- of schenkbelasting?

Krijgt u door een erfenis of schenking een onderneming? Dan moet u erf- of schenkbelasting betalen over de waarde van het ondernemingsvermogen.

We maken onderscheid tussen:

de goingconcernwaarde (de waarde -- de van het ondernemingsvermogen als samenhangend geheel, inclusief de goodwill die voor overdracht in aanmerking komt)

-- de liquidatiewaarde (de totale waarde van alle afzonderlijk gewaardeerde bedrijfsmiddelen, of clusters van bedrijfsmiddelen)

De regel is dat u erf- of schenkbelasting betaalt over de goingconcernwaarde. Hierop is een uitzondering. Is de liquidatiewaarde hoger dan de goingconcernwaarde, dan betaalt u erf- of schenkbelasting over de liquidatiewaarde.

Let op!

In deze folder bedoelen we met ondernemingsvermogen ook:

- aandelen in een vennootschap onder firma (vof) of ander samenwerkingsverband
- aandelen in een naamloze vennootschap (nv) of besloten vennootschap (bv)
- medegerechtigheid in maatschaps- of vennootschappelijk kapitaal
- in bepaalde situaties: aan een onderneming ter beschikking gesteld vermogen

3 Wat zijn de voorwaarden voor de bedrijfsopvolgingsregeling?

Er gelden voorwaarden voor:

-- de onderneming (3.1)

-- de termijn waarbinnen de persoon die de onderneming als erfenis nalaat of schenkt eigenaar is van de onderneming (3.2)

-- degene die de onderneming krijgt en voortzet (onderdeel 3.3)

3.1 Voorwaarden voor de onderneming

Het moet gaan om een objectieve onderneming. Dit is een onderneming die zich hoofdzakelijk bezighoudt met ondernemingsactiviteiten. Een onderneming waarvan de activiteiten alleen bestaan uit beleggen valt niet onder de bedrijfsopvolgingsregeling.

3.2 Voorwaarden voor de termijn waarbinnen de persoon die de onderneming als erfenis nalaat of schenkt, eigenaar van de onderneming moet zijn

Krijgt u de onderneming door een erfenis? Dan moet de overledene minimaal één jaar eigenaar van de onderneming zijn geweest

Krijgt u de onderneming door een schenking? Dan moet de schenker minimaal vijf jaren eigenaar van de onderneming zijn geweest.

3.3 Voorwaarde voor degene die de onderneming krijgt en voortzet

U moet de onderneming minimaal vijf jaren voortzetten. Gaat het om aandelen in een nv of bv? Dan moet u minimaal vijf jaar eigenaar van deze aandelen blijven. Als u binnen vijf jaar geen eigenaar meer bent, dan moet u hiervan aangifte doen bij de Belastingdienst. Wij berekenen de aanslag erf- of schenkbelasting dan opnieuw.

4 Hoe werkt de bedrijfsopvolgingsregeling?

De bedrijfsopvolgingsregeling kent de volgende drie faciliteiten

vrijstelling voor de voortzetter -- etter (4.1)

-- uitstel van betaling voor de voortzetter (4.2)

-- uitstel van betaling van erfbelasting bij meerdere erfgenamen (4.3)

Van alle drie de faciliteiten kan tegelijkertijd gebruikgemaakt worden. In 4.4 vindt u een voorbeeld van de toepassing van alle faciliteiten van de bedrijfsopvolgingsregeling.

4.1 Vrijstelling voor de voortzetter

Zet u de onderneming voort? Dan kunt u vrijstelling krijgen voor:

-- het verschil tussen de goingconcernwaarde en de liquidatiewaarde als de liquidatiewaarde hoger is

-- 100% van de goingconcernwaarde als de waarde van de onderneming lager is dan € 1.000.000

-- 83% van de waarde van de onderneming boven € 1.000.000

Als u in uw aangifte erf- of schenkbelasting aangeeft dat u gebruik wilt maken van de bedrijfsopvolgingsregeling, houden wij daarmee rekening wanneer wij uw aanslag vaststellen. Op de aanslag erf- of schenkbelasting staat dan de waarde van de vrijstelling.

Let op!

Als u de onderneming minder dan vijf jaar voortzet, hebt u geen recht meer op deze vrijstellingen. U moet dan alsnog erf- en schenkbelasting betalen over de bedragen waarvoor u vrijstelling hebt gekregen.

4.2 Uitstel van betaling voor de voortzetter

U kunt uitstel van betaling aanvragen voor het bedrag dat u nog moet betalen nadat u gebruikmaakt van de vrijstellingen voor erf- en schenkbelasting. Als u uitstel van betaling krijgt voor het overblijvende bedrag, sturen wij u wel een zogenoemde conserverende aanslag. Deze aanslag hoeft u niet meteen te betalen, maar pas over tien jaar. U mag er dan maximaal tien jaar over doen om het overblijvende bedrag te betalen. Wanneer u dit overblijvende bedrag uiteindelijk betaalt, moet u er ook invorderingsrente over betalen.

Let op!

Stopt u binnen tien jaar met de onderneming? Dan trekken wij uw uitstel van betaling in en moet u de erf- of schenkbelasting eerder betalen.

4.3 Uitstel van betaling van erfbelasting bij meerdere erfgenamen

Bij een erfenis is het mogelijk dat er meerdere erfgenamen zijn, maar dat niet alle erfgenamen de onderneming voortzetten. De erfgenamen die de onderneming niet voortzetten, moeten erfbelasting betalen over de waarde van hun erfdeel in de erfenis. In de erfenis zit ook de waarde van de onderneming of een vergoeding die degene die de onderneming voortzet, aan de erfenis moet betalen omdat hij de onderneming krijgt en voortzet. De erfgenamen die de onderneming niet voortzetten kunnen maximaal tien jaar uitstel van betaling aanvragen. Wanneer zij de erf- of schenkbelasting uiteindelijk betalen, moeten zij er ook invorderingsrente over betalen.

4.4 Een voorbeeld hoe de bedrijfsopvolgingsregeling wordt toegepast

Een zoon, enig kind, erft alle bezittingen van zijn overleden vader. Zijn vader was eigenaar van een melkveehouderij. De zoon zet het bedrijf voort. De erfenis bestaat zowel uit ondernemingsvermogen (onder andere een bedrijfspand, grond, bedrijfsvoorraden en een melkquotum) als uit privévermogen (een privéwoning en een bedrag op de bank). Het ondernemingsvermogen heeft een goingconcernwaarde van € 1.200.000 en een liquidatiewaarde van € 1.400.000. Het privévermogen is € 800.000. De zoon krijgt in totaal dus een bedrag van € 2.200.000. Als de zoon geen gebruikmaakt van de bedrijfsopvolgingsregelingsfaciliteiten moet hij erfbelasting betalen over € 2.200.000. Hij heeft recht op de vrijstelling die geldt voor een kind van de overledene. In 2010 is die vrijstelling € 19.000. De zoon zou dus € 424.400 moeten betalen. Als de zoon gebruikmaakt van alle vrijstellingen en van het uitstel van betaling, wordt de erfbelasting op de volgende manier berekend:

Erfenis: Privévermogen	€ 800.000
Ondernemingsvermogen	€ 1.400.000
.	-----
.	€ 2.200.000
Vrijstelling voor kind	€ 19.000
.	-----
Erfenis zonder toepassing bedrijfsopvolgingsregeling	€ 2.181.000
Erfbelasting hierover is	424.400
 Vrijstelling verschil liquidatiewaarde en goingconcernwaarde	€ 200.000
.	-----
.	€ 1.981.000
Vrijstelling ondernemingsvermogen	€ 1.000.000
.	-----
.	€ 981.000
Vrijstelling 83 % van resterend ondernemingsvermogen	€ 166.000
.	-----
.	€ 815.000
Resterende waarde ondernemingsvermogen 17%	€ 34.000
.	-----

Belast privévermogen

€ 781.000

Erfbelasting hierover is € 144.400

De erfbelasting over

- het verschil tussen de liquidatiewaarde en goingconcernwaarde van € 200.000
- de basisvrijstelling ondernemingsvermogen van € 1.000.000
- 83% van het resterende ondernemingsvermogen van € 200.000 (= € 166.000)

is in totaal € 273.200. De zoon krijgt hiervoor vrijstelling.

De erfbelasting over de resterende waarde van het ondernemingsvermogen (17% van € 200.000 = € 34.000) is € 6.800. Hiervoor krijgt de zoon een conserverende aanslag.

De resterende erfbelasting, € 144.400, moet de zoon meteen betalen.

5 Aangifte doen en verzoeken om toepassen van de bedrijfsopvolgingsregeling

Als u een erfenis of schenking krijgt, moet u daarvan aangifte doen bij de Belastingdienst.

Wilt u gebruikmaken van de bedrijfsopvolgingsregeling? Geef dat dan aan in uw aangifte.

In dit hoofdstuk leest u:

- hoe u aangifte doet voor de erfbelasting (5.1)
- hoe u aangifte doet voor de schenkbelasting (5.2)
- hoe u een verzoek doet om toepassing van de bedrijfsopvolgingsregeling (5.3)

5.1 Aangifte erfbelasting doen

Bij een erfenis moet u aangifte doen binnen acht maanden na het overlijden van degene van wie u erft. Het kantoor van de Belastingdienst waar de overledene onder valt, stuurt in de vierde maand na het overlijden een aangifte voor de erfbelasting. Deze aangifte gaat naar het contactadres van de erfgenamen dat op dat moment bij ons bekend is.

5.2 Aangifte schenkbelasting doen

Bij een schenking moet u binnen twee maanden na het jaar van schenking aangifte doen. U kunt de aangifte schenkbelasting downloaden van www.belastingdienst.nl. U kunt hem ook aanvragen bij de BelastingTelefoon: 0800-0543. U moet de aangifte insturen naar het kantoor van de Belastingdienst waar de schenker onder valt. Met het hulpmiddel 'Adressen belastingkantoren voor schenking' op www.belastingdienst.nl kunt u opzoeken welk belastingkantoor dat is.

5.3 Verzoek om toepassing bedrijfsopvolgingsregeling

In de aangifte erf- of schenkbelasting kunt u aangeven dat u:

- ondernemingsvermogen erft of geschonken krijgt
- in aanmerking wilt komen voor de regelingen bij bedrijfsopvolging voor de vrijstelling
- in aanmerking wilt komen voor uitstel van betaling van erf- of schenkbelasting

Let op!

U moet een verzoek om toepassing van de bedrijfsopvolgingsregeling doen voordat de aanslag definitief vaststaat. Daarna kunt u niet meer gebruikmaken van de bedrijfsopvolgingsregeling.

6 Meer informatie

In deze folder staat algemene informatie over erf- en schenkbelasting en de bedrijfsopvolgingsregeling. Hebt u na het lezen van de folder nog vragen? Kijk dan op www.belastingdienst.nl. Of bel met de BelastingTelefoon: 0800-0543, bereikbaar op werkdagen van maandag tot en met donderdag van 8.00 tot 20.00 uur en op vrijdag van 8.00 uur tot 17.00 uur.

4.7 Erfbelasting/Bezit: schulden

Zie ook de algemene uitleg over het invullen van dit onderdeel onder [Bezit](#)

Schulden voor woningen en andere onroerende zaken

- 610.00 Hypotheekschulden in verband met woning
- 610.10 Hypotheekschulden in verband met andere onroerende zaken
- 610.20 Schulden in verband met buitenlandse onroerende zaken

Het aangiftebiljet geeft hier één bedrag. Onze splitsing is weer voor eigen gemak.

Schuld van overledene aan erfgenamen eerder overleden partner

620.00 Rentedragende schulden aan erfgenamen overleden partner
625.00 Overige schulden aan erfgenamen overleden partner

De rubriek "Schulden van de overledene aan de erfgenamen van zijn eerder overleden echtgenoot of geregistreerd partner omdat die hun deel van de erfenis nog niet hebben gekregen" is nieuw op het aangiftebiljet. Bij 620.00 laten we de bedragen zo invullen dat de bovenmatige rente van artikel 9 kan worden berekend.

Deze rente is een fictie voor de verkrijgers. Voor deze fictie ontbreekt overigens een aanvullende vraag op het aangiftebiljet. De Belastingdienst berekent deze zelf vanuit het totaalbedrag van deze vraag en de opgegeven schuld bij het eerste overlijden. Wij laten u bij Verkrijgers de fictieve verkrijging per verkrijger intikken. Zie voor een detailberekening de afdruk van Nalatenschap.

Uitzondering: Als er sprake is van een ouderlijke boedelverdeling met in het testament een hoge rente en het overlijden van de eerststervende vond plaats voor 1-1-1993, dan wordt de rente wel geaccepteerd.

Andere schulden

630.00 Andere schulden: Belastingsschulden
630.10 Schuldig gebleven schenkingen
630.20 Overige schulden

Deze drie rubrieken tellen samen naar de biljetpost Andere schulden.

Bij de schuldig gebleven schenkingen kunt u met een X aangeven dat over de betreffende schuld jaarlijks een rente is betaald van meer dan 6%. Het biljet vraagt alleen om afdruk van de laatste vorm, uit overleg bleek dat eigenlijk alle vorderingen bedoeld zijn (druk via de afdrukoptie Nalatenschap een totaaloverzicht af).

Begrafnis en crematiekosten

805.00 Begrafnis- of crematiekosten
806.00 Uitkeringen begrafenis- of crematiefondsen

Toelichting aangiftebiljet**Vraag 3j Schuld voor woningen en andere onroerende zaken**

Vul hier het bedrag in van leningen die de overledene heeft afgesloten om de onroerende zaken te kopen die zijn genoemd in de vragen 3a, 3b en 3c. Het gaat hier meestal om hypotheek. De bedragen van deze leningen staan op de overzichten van de instellingen of personen die het geld hebben geleend aan de overledene. Bij de hypotheekschuld mag u ook de rente optellen die de overledene tot de dag van zijn overlijden had moeten betalen, maar nog niet betaald had.

Verzekering bij hypotheek

Heeft de overledene een verzekering afgesloten die is bedoeld om na zijn overlijden de hypotheek geheel of gedeeltelijk af te lossen? Kijk op de polis naar welke persoon of instelling de uitkering van de verzekering gaat. Deze persoon of instelling wordt op de polis 'de eerste begunstigde' genoemd. Is de bank of een andere kredietverstrekker de eerste begunstigde? Trek dan het bedrag van de verzekeringsuitkering af van het bedrag van de hypotheekschuld. De uitkomst hiervan vult u in bij vraag 3j. Is de bank niet de eerste begunstigde? Dan is de eerste begunstigde meestal de echtgenoot of geregistreerd partner van de overledene of iemand anders met wie de overledene samen de hypotheek heeft genomen. De langstlevende echtgenoot of geregistreerd partner heeft meestal wel een overeenkomst met de bank getekend waarin hij zich verplicht om de hypotheek met de uitkering af te lossen. In deze situatie vult u bij vraag 3j de hypotheekschuld op de dag van overlijden in. De verzekeringsuitkering vult u in bij vraag 6a.

Vraag 3k Schuld van de overledene aan de erfgenamen van zijn eerder overleden echtgenoot of geregistreerd

partner

U vult bij deze vraag een bedrag in als de overledene de erfdelen nog moet betalen van de andere erfgenamen van zijn echtgenoot of geregistreerd partner die eerder is overleden.

Voorbeeld

Jan en Imke zijn getrouwd en hebben geen afspraken gemaakt over huwelijkse voorwaarden. Ze hebben drie kinderen. Jan en Imke hebben samen een vermogen van € 400.000. Imke overlijdt in 2003, zonder testament. De helft van het gemeenschappelijk vermogen (€ 200.000) is van Jan.

De andere helft (€ 200.000) gaat naar Jan en de kinderen. Zij hebben allen recht op een kwart van de erfenis van Imke: ($1/4 * € 200.000 =$) € 50.000 per persoon. De wettelijke verdeling is van toepassing. Jan hoeft daarom de kinderen hun erfdeel nog niet uit te betalen, maar hij blijft het hen schuldig.

In 2010 overlijdt Jan. Hij laat alleen een woning met een WOZ-waarde van € 500.000 na. De erfenis van Jan is nu: de waarde van de woning (€ 500.000) minus de schuld aan zijn drie kinderen ($3 * € 50.000 =$ € 150.000). In totaal is Jans erfenis dus (€ 500.000 - € 150.000 =) € 350.000.

Jan heeft een schuld van € 150.000 aan zijn drie kinderen. Maar Jan heeft eerder al € 3.000 erfbelasting betaald over de erfdelen van de kinderen uit de erfenis van Imke. Hij heeft deze erfbelasting voorgesloten voor de kinderen, waardoor zijn schuld aan hen lager is geworden. Bij vraag 3k vult u (€ 150.000 - € 3.000 =) € 147.000 in.

Let op!

Weet u als erfgenaam niet hoe groot de schuld is die de overledene bij u heeft? Als er aangifte erfbelasting is gedaan toen de echtgenoot of geregistreerd partner van de overledene overleed, kunt u een kopie van deze aangifte opvragen. Stuur daarvoor een brief naar de Belastingdienst. Met de kopie van deze aangifte erfbelasting kunt u bepalen hoe groot de schuld van de overledene aan de andere erfgenamen is.

Rente optellen bij schuld aan andere erfgenamen?

Mogelijk moest de overledene als langstlevende echtgenoot of geregistreerd partner rente betalen over zijn schuld aan de andere erfgenamen van zijn eerder overleden echtgenoot of geregistreerd partner. Bij vraag 3k vult u dan het bedrag in van de schuld plus de rente.

Wanneer moet de langstlevende echtgenoot of geregistreerd partner rente betalen over zijn schuld aan andere erfgenamen?

Er zijn drie mogelijkheden:

- *De eerder overleden echtgenoot of geregistreerd partner had geen testament laten opstellen en is voor 1 januari 2003 overleden*
- *De eerder overleden echtgenoot of geregistreerd partner had geen testament laten opstellen en is na 1 januari 2003 overleden*
- *De eerder overleden echtgenoot of geregistreerd partner had een testament laten opstellen*

De eerder overleden echtgenoot of geregistreerd partner had geen testament laten opstellen en is voor 1 januari 2003 overleden

De erfgenamen kunnen samen hebben afgesproken dat de langstlevende echtgenoot of geregistreerd partner rente moest betalen over zijn schuld aan de andere erfgenamen. Van deze afspraak moet een overeenkomst zijn opgemaakt.

De eerder overleden echtgenoot of geregistreerd partner had geen testament laten opstellen en is na 1 januari 2003

overleden

Het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat de langstlevende echtgenoot of geregistreerd partner rente moet betalen over zijn schuld aan de andere erfgenamen van zijn eerder overleden echtgenoot of geregistreerd partner. Het Burgerlijk Wetboek bepaalt ook hoeveel rente de overledene moet betalen. Dit hangt samen met de rentestand. Bij de huidige rentestand hoeft de langstlevende echtgenoot of geregistreerd partner volgens het Burgerlijk Wetboek geen rente te betalen.

De eerder overleden echtgenoot of geregistreerd partner had een testament laten opstellen

In het testament kan zijn bepaald dat de langstlevende echtgenoot of geregistreerd partner rente betaalt over zijn schuld aan de andere erfgenamen van zijn eerder overleden echtgenoot of geregistreerd partner. Het testament bepaalt dan ook welk rentepercentage de langstlevende echtgenoot of geregistreerd partner betaalt en of het gaat om enkelvoudige of samengestelde rente.

Vraag 3I Andere schulden

Vul hier de bedragen in van schulden die u nog niet hebt aangegeven bij de vragen 3j en 3k.

Welke schulden kunt u bij deze vraag aangeven?

Hieronder staan voorbeelden van schulden die u bij deze vraag kunt aangeven.

Schulden aan banken of kredietmaatschappijen, zoals doorlopende kredieten en persoonlijke leningen, en schulden aan postorderbedrijven

Heeft een schuld die de overledene heeft bij een bank, kredietmaatschappij of postorderbedrijf niet meer of niet meer volledig betaald te worden? Geef dan alleen het bedrag aan dat nog wel betaald moet worden.

Belastingsschulden

Het gaat hier bijvoorbeeld om de inkomstenbelasting of de onroerendezaakbelasting. U kunt bij deze vraag belastingen aangeven die de overledene moest betalen en waarvoor hij ook al een aanslag had ontvangen. Ook belastingen die de overledene moet betalen, maar waarvoor hij nog geen aanslag had ontvangen, kunt u bij deze vraag als schuld aangeven. U moet dan schatten hoeveel de overledene nog moet betalen.

Schulden als gevolg van schenkingen op papier

Heeft de overledene tijdens zijn leven een schenking gedaan en is dit bedrag nog niet uitbetaald? Dan heeft de overledene een schuld als gevolg van een schenking op papier. Zo'n schuld geeft u alleen aan bij deze vraag als een notaris er een akte voor heeft opgemaakt.

Huwelijkse voorwaarden of partnerschapsvoorwaarden en verrekenbeding

In veel huwelijkse voorwaarden en partnerschapsvoorwaarden staat een zogenoemd verrekenbeding. Dat wil zeggen dat bij een overlijden een verrekening plaatsvindt, meestal in geld. Door het verrekenbeding ontstaat een schuld van de overledene aan zijn echtgenoot of geregistreerd partner. Deze verrekenschuld vermeldt u bij deze vraag als schuld.

Welke schulden mag u niet aangeven in de aangifte erfbelasting?

Misschien moeten de erfgenamen voor de afhandeling van de erfenis kosten maken. Denk daarbij aan:

- *taxatiekosten*
  - *de kosten van een notaris voor een verklaring van erfrecht*
  - *makelaarskosten bij de verkoop van de woning*
- Deze kosten kunt u niet als schulden aangeven in de aangifte erfbelasting. Deze schulden zijn immers niet door de overledene gemaakt, maar door zijn erfgenamen.*

4.8 Erfbelasting/Totalen

Op twee schermen wordt een overzicht gegeven van de totalen die zijn berekend uit de bij Bezit ingevoerde gegevens. In het geval van een gehuwde overledene (geregistreerde partner) is het bovendien mogelijk om privé-vermogen uit een huwelijksgemeenschap te elimineren of, in geval van huwelijksvoorwaarden, om juist het gezamenlijke bezit te benoemen. De werking van dit scherm hangt dus af van de situatie die u bij Personalia/Overledene hebt gekozen.

Aanvullende vragen

Onder vraag 6 op het aangiftebiljet zijn een aantal correctieposten opgenomen, voornamelijk **ficties**. Wij laten deze correcties steeds bij de verkrijger van de fictieve verkrijging invullen.

Van enkele posten die wellicht meerdere keren kunnen voorkomen (o.a. 6k en 6n), laten we centraal (bij Totalen/Ficties 1 en 2) de Ja/Nee-vragen van het biljet en soms bijbehorende gegevens invullen. Als er vervolgens bij de Verkrijgers niets wordt ingevuld, zijn deze ficties in principe niet van toepassing. Vul de waarden in op datum overlijden.

Denk aan de adresgegevens van de eigen woning die tijdens het leven is geschonken of verkocht.

Let op!

Als u wilt dat de aanvullende vragen alleen worden afgedrukt indien van toepassing? Kies dan op het tweede scherm van Totalen bij **Bij afdrukken niet van toepassing zijnde ficties/aanvullende vragen overslaan?** Ja.

6k Rechten op uitkeringen wegens verplichtingen vanuit bv of nv

U vult steeds de betreffende rechten in bij de verkrijgers, wanneer deze bloedverwanten tot en met de vierde graad zijn of aanverwanten. De eerste vraag van het scherm *Totalen/Ficties 1* 6k is alleen bedoeld voor het biljet.

N.B. Als u alleen bij het scherm *Totalen/Ficties 1* de Ja/Nee vraag met Ja beantwoord en niets bij de verkrijgers invult, is deze fictie in principe niet van toepassing.

6n Eerdere erfenis (Fidei Commis)

Vul de centrale gegevens in op het scherm *Totalen/Ficties 2*. Vanaf ErfWin2010 doen wij een berekening. Vul bij de verkrijgers de daadwerkelijke verkrijging in en de verwantschaps categorie.

N.B. Als u op het scherm *Totalen/Ficties 2* alleen de Ja/Nee vragen met Ja beantwoord en bij de verkrijgers niets invult, is deze fictie in principe niet van toepassing.

6l en 6m Afgezonderd particulier vermogen

Het aangiftebiljet vraagt bij vraag 6l en 6m of er verkrijgers zijn die als gevolg van het overlijden (een aandeel in) een afgezonderd particulier vermogen verkregen. Dit is een fictie vanaf 2010. Als het APV ondernemingsvermogen betreft kan ook hiervoor kwijtschelding en uitstel van betaling worden geclaimd (onder de BOF).

Het aangiftebiljet biedt geen mogelijkheid om de gegevens van de objectieve onderneming in te vullen waartoe het APV behoort. Wij doen dit bij scherm *Totalen/Ficties 2* zodat bij pakketten met een bijbehorende objectieve ondernemingswaarde van meer dan € 1.000.000 de juiste vrijstelling kan worden berekend. Zie voor verder invullen ook scherm *Verkrijger/Onderneming*.

Legitieme portie / afdruk ficties

Om (voor uzelf) een berekening te maken van de legitieme portie van kinderen.

Vanaf 2003 is de legitieme portie een vordering in geld. Ook kan de aanwezigheid van stiefkinderen in bepaalde gevallen de hoogte van de legitieme portie verminderen. Bij de berekening van de legitieme portie wordt hiermee geen rekening gehouden.

4.9 Erfbelasting/Verkrijgers

In dit onderdeel kunt u de gegevens van verkrijgers invullen, op een van het biljet afwijkende manier, namelijk inclusief bijzonderheden zoals aftrek elders belast, bedrijfsoverdracht en fictieve verkrijgingen.

Let op!

In dit onderdeel komen de persoonlijke situaties van verkrijgers aan de orde en de uitwerking van testamenten. Gezien het grote aantal mogelijkheden en varianten is dit onderdeel zeer uitgebreid en complex.

Hoe kiest u een verkrijger

U kiest een verkrijger door op de naam te klikken of met de pijltjes en **Enter**. Sluit de kaartenbak met de **Esc**-toets of klik op het kruisje rechtsboven in het scherm. Als u wilt printen of afsluiten is het nodig dat u de kaartenbak van verkrijgers verlaat.

De erfbelastingpartner van de overledene

Als de overledene gehuwd was, geregistreerd partner óf als samenwoner kwalificeerde als partner voor de erfbelasting kunt u de partner van de overledene apart behandelen. De inhoud van dit scherm hangt af van de testamentvorm die u bij Personalia/Testament kiest. Als de standaardvorm van de ouderlijke boedelverdeling of het vruchtgebruiktestament niet geschikt is voor uw aangiften, kiest u bij Personalia/Testament *Een ander testament*.

Dit onderdeel verkrijgers moet ook worden gebruikt voor het invullen van pensioengegevens van de partner van de overledene, voor de berekening van de imputatie op de vrijstelling.

Overige verkrijgers

De overige verkrijgers en hun partners (1, 2, enz.) behandelt u in een kaartenbak van maximaal 99 verkrijgers.

ErfWin toont ook de totale verkrijging inclusief ficties, het berekende tarief (met aftrek van reeds geheven recht en verrekening van de aftrek elders belast) en een controleberekening (af te drukken bij *Bestand > Afdrukken / Controle*).

4.10 Erfbelasting/Verkrijgers: Partner Verrijking

Met een muisklik op Kopieer adres uit personalia van de overledene neemt u het adres en de woonplaats over uit Personalia. Het geslacht van de erfbelastingpartner is (i.v.m. de levensverwachting) van belang bij een berekening van een ouderlijke boedelverdeling. Bij *restant erfenis na legaten* toont SensWin het bedrag na verrekening van alle legaten.

U kunt voor de erfbelastingpartner steeds een *erfdeel* (c.q. deel volle eigendom) kiezen in de vorm van een breukdeel, of in de vorm van een vast bedrag. Als het vaste bedrag is ingevuld, wordt hiermee gerekend en niet met het breukdeel. Als alleen het breukdeel is ingevuld, wordt dit deel steeds herrekend, ook als u wijzigingen aanbrengt in het bezit of bij legaten (van andere verkrijgers). De inhoud van het scherm hangt af van de testamentkeuze bij Personalia/Testament.

Wettelijke verdeling vanaf 2003

Voor overlijdens vanaf 2003 geldt in beginsel de wettelijke verdeling. Daarbij ontvangen de kinderen een vordering op de langstlevende. De rente die wordt berekend bij het overlijden van de langstlevende bestaat uit de wettelijke rente minus 6% enkelvoudig. Voor de berekening van de erfbelasting bij het overlijden van de eerststervende wordt de vordering gewaardeerd als een niet-opeisbare renteloze vordering. Voor de waardering wordt verder gebruik gemaakt van de leeftijdsfactor uit het uitvoeringsbesluit.

Afwijking van de rente

Door de langstlevende en de kinderen kan voor de vaststelling van het rentepercentage worden afgeweken van het percentage genoemd in de wet (wettelijke rente minus 6%). Er volgt dan een berekening naar het schema van de ouderlijke boedelverdeling, waarbij de vordering als een rentedragende vordering wordt beschouwd. Er kan dan ook berekening van een fictief vruchtgebruik plaatsvinden. Een verschil met de ouderlijke boedelverdeling is dat er in dit geval ook direct gekozen kan worden voor een percentage samengestelde rente (standaard is namelijk enkelvoudige rente die wordt omgerekend naar samengestelde rente, afhankelijk van de

levensverwachting van de langstlevende, zie hierna). Deze vorm kan ook gelden indien er wel een testament is, maar verwezen wordt naar de wettelijke verdeling en er een afwijkend percentage is vastgesteld.

Per kind afwijkend percentage

Dit programma ondersteunt niet de mogelijkheid dat per kind een afwijkend percentage wordt afgesproken.

Testament met ouderlijke boedelverdeling

Bij een ouderlijke boedelverdeling berekent SensWin uit de levensverwachting van de langstlevende (hiervoor is het geslacht van belang) en het in het testament bepaalde enkelvoudige interestpercentage het overeenkomstige samengestelde-rentepercentage. De waarde van het vruchtgebruik van de vordering op de langstlevende ouder wordt door SensWin bepaald door het samengestelde-rentepercentage af te trekken van het interestpercentage van art. 10. U.B.S.W. (6%) en het verschil te vermenigvuldigen met de leeftijdsfactor (U. B.S.W.) en de nominale waarde van de vordering. In de invulschermen van de kinderen (bij de genummerde verkrijgers) kunt u de waarde van het vruchtgebruik *zelf* verder verwerken, door het deel aan te geven voor elk kind. Dat kan met een vast bedrag of met een vermelding in breukdelen.

De Belastingdienst accepteert ook dat bij een ouderlijke boedelverdeling de vordering van de kinderen op de langstlevende wordt opgenomen voor de nominale waarde. In dat geval wordt derhalve geen rekening gehouden met de waarde van het vruchtgebruik van de langstlevende ouder. Het scherm toont ook het enkelvoudige rentepercentage dat samengesteld precies 6% oplevert en aldus vruchtgebruik vermijdt. Als er geen rekening dient te worden gehouden met het vruchtgebruik, vult u het getoonde percentage in.

Overlijdensdatum en verlengde sterftetafel

De gebruikte verlengde sterftetafel hangt af van de overlijdensdatum. Voor overlijdens vanaf 2007 wordt de verlengde sterftetafel GBM/GBV 2000-2005 van het AG gebruikt.

U kunt ervoor kiezen om de levensverwachting niet af te ronden op hele jaren (standaard, voor een betere aansluiting met de aanslagen van de fiscus) of wél af te ronden.

ErfWin print de gebruikte verlengde sterftetafel op het aangiftebiljet.

N.B. De Belastingdienst gebruikt niet altijd dezelfde tafel als ErfWin. Zo is ons bekend dat de Belastingdienst voor overlijdens in 2007 en deels voor overlijdens in 2008 nog de oudere verlengde sterftetafel 1995-2000 van het AG gebruikt.

Ook is inmiddels door het AG een nieuwe tussentijdse sterftetabel 2003-2008 gepubliceerd. Deze zou kunnen worden omgezet tot een verlengde sterftetabel 2003-2008.

Vruchtgebruiktestament

Bij een vruchtgebruiktestament berekent SensWin het vruchtgebruik over het restant van de erfenis na aftrek van legaten en een eventueel erfdeel in volle eigendom van de echtgenoot. U kunt ook *zelf een afwijkend bedrag invullen* waarover het vruchtgebruik moet worden berekend. SensWin berekent de waarde van het vruchtgebruik door de leeftijdsfactor (U.B.S.W.) toe te passen en het interestpercentage (6%) van art. 10 U.B.S.W.

Recht ten laste van nalatenschap

Als in het testament een clausule is opgenomen over de berekening van vruchtgebruik nadat uit de nalatenschap erfbelasting en/of boedelkosten zijn betaald, is het nodig meerdere malen een berekening te (laten) maken, waarbij de verschuldigde erfbelasting uit het vruchtgebruikvermogen wordt verwijderd en als volle eigendom wordt opgevoerd. Bij wijzigingen in de aangifte (het bezit e.d.) zal het dan ook meestal nodig zijn de berekeningen opnieuw te laten maken.

Door het vervallen van artikel 5.8 dient de berekening feitelijk net zo vaak te worden uitgevoerd totdat de verschuldigde belasting en de vermindering van het vruchtgebruikvermogen gelijk lopen.

ErfWin2010 biedt vanaf versie 1.1 de mogelijkheid om deze herhaalde berekeningen uit te voeren. U kunt kiezen of u de erfbelasting verschuldigd door de hoofdgerechtigden (**kinderen**), de vruchtgebruiker (**langstlevende**) of **beiden** ten laste van de nalatenschap wilt laten brengen.

Tip!

De afdruk van Verkrijgers laat bij de langstlevende zien hoe de uitwerking is.

1. Geen bepaling in testament over wie erfbelasting betaalt

Indien in een testament geen bepaling is opgenomen over de draagplicht met betrekking tot de door de vruchtgebruiker en de blote eigenaar verschuldigde erfbelasting, dan draagt iedere verkrijger (vruchtgebruiker, respectievelijk hoofdgerechtigde) de over die verkrijging verschuldigde erfbelasting.

Bij de vaststelling van de omvang van de belastbare verkrijgingen wordt derhalve met de erfbelasting geen rekening gehouden. In zo'n situatie heeft de hoofdgerechtigde wel het recht te vorderen dat de over de blote eigendom verschuldigde erfbelasting uit het vruchtgebruikvermogen wordt voldaan (art. 78 van de Successiewet). In wezen heeft dit tot gevolg dat de hoofdgerechtigde, indien hij van dit recht gebruikmaakt, uit de nalatenschap enerzijds een bedrag verkrijgt in volle eigendom (namelijk de door de hoofdgerechtigde verschuldigde erfbelasting) en anderzijds de blote eigendom van het restant van de nalatenschap. Over het algemeen wordt aangenomen dat art. 78 geen invloed heeft op de omvang van de verschuldigde erfbelasting. Met andere woorden, er wordt bij de berekening van de erfbelasting geen rekening gehouden met de omstandigheid dat de hoofdgerechtigde een deel van de nalatenschap (zijnde de door hem verschuldigde erfbelasting) in volle eigendom verkrijgt als hij een beroep doet op art. 78. ErfWin berekent hier het vruchtgebruikvermogen en de waarde van het vruchtgebruik bij de partner automatisch. Verdeel zelf het restant over de kinderen.

2. Erfbelasting hoofdgerechtigde wordt betaald uit nalatenschap

Een andere mogelijkheid is dat in het testament de bepaling is opgenomen dat (alleen) de door de hoofdgerechtigde verschuldigde erfbelasting uit de nalatenschap wordt voldaan. Er is in het testament geen bepaling opgenomen over de door de vruchtgebruiker verschuldigde erfbelasting, zodat deze dit recht zelf moet dragen. In wezen is de situatie gelijk aan hetgeen in art. 78 is geregeld, met dien verstande dat de regeling nu in het testament zelf is opgenomen.

In deze situatie moet u rekening houden met de testamentaire bepaling met betrekking tot de draagplicht van de door de hoofdgerechtigde verschuldigde erfbelasting. De hoofdgerechtigde verkrijgt (a) de volle eigendom van de door hem verschuldigde erfbelasting, en (b) de blote eigendom van de nalatenschap nadat de door de hoofdgerechtigde verschuldigde erfbelasting daaruit is voldaan. Bij de berekening van de verkrijging bestaande uit de volle eigendom van de door de hoofdgerechtigde verschuldigde erfbelasting (a), werd voorheen de erfbelasting zelf buiten beschouwing gelaten (zie art. 5, lid 8, van de Successiewet - oud; vergelijk ook Hoge Raad 31 oktober 1990, BNB 1991/31). Artikel 5.8 is vervallen en er moet dus (net als bij de berekening van primair recht over een legaat) "doorgerekend" worden.

3. Erfbelasting vruchtgebruiker wordt betaald uit nalatenschap

Een volgende mogelijkheid is dat in het testament is bepaald dat (alleen) de door de vruchtgebruiker verschuldigde erfbelasting uit de nalatenschap wordt voldaan, terwijl geen bepaling is opgenomen voor de door de hoofdgerechtigde verschuldigde erfbelasting. Uiteraard staat het ook hier de hoofdgerechtigde vrij te vorderen dat de erfbelasting uit het vruchtgebruik wordt voldaan (art. 78). Zoals hiervoor al is aangegeven, wordt daarmee echter voor de berekening van het recht geen rekening gehouden. De vruchtgebruiker verkrijgt derhalve (a) de volle eigendom van de door haar verschuldigde erfbelasting en (b) het vruchtgebruik van de nalatenschap nadat daaruit de door haar verschuldigde erfbelasting is voldaan.

4. Erfbelasting van vruchtgebruiker en hoofdgerechtigden wordt betaald uit nalatenschap

De laatste (en meest voorkomende) mogelijkheid is dat in het testament is bepaald dat zowel de door de vruchtgebruiker als de door de hoofdgerechtigden verschuldigde erfbelasting uit de nalatenschap wordt voldaan en dat slechts het restant het vruchtvermogen vormt. De vruchtgebruiker verkrijgt in deze situatie (a) de volle eigendom van de door de vruchtgebruiker verschuldigde erfbelasting en (b) het vruchtgebruik van de nalatenschap nadat daaruit de door de vruchtgebruiker en de hoofdgerechtigde verschuldigde erfbelasting is voldaan. De hoofdgerechtigde verkrijgt (a) de volle eigendom van de door hem verschuldigde erfbelasting en (b) de blote eigendom van de nalatenschap nadat daaruit de door de vruchtgebruiker en de hoofdgerechtigde verschuldigde erfbelasting is voldaan.

Bij de berekening van de volle eigendom van de door de vruchtgebruiker respectievelijk de hoofdgerechtigde verschuldigde erfbelasting (a), dient door het vervallen van art 5, lid 8 Successiewet (oud) met de erfbelasting zelf ook rekening te worden gehouden.

Correctietekst en veld (correctie +/-)

Dit veld is opgenomen om bijzondere situaties te kunnen behandelen waarbij van een (lastige) standaardberekening moet worden afgeweken. Het bedrag dat u invult wordt *niet* in mindering gebracht op de nalatenschap (zoals bijvoorbeeld wel het geval is bij legaten en lastbevoordelingen) en beïnvloedt dus ook niet allerlei berekeningen (erfdeelbreuk, vruchtgebruik). U kunt zowel positieve als negatieve bedragen invullen. In het overzichtscherf wordt het saldo van alle correctievelden getoond. Het omschrijvingsveld en het bedrag worden op de aangifte vermeld.

4.11 Erfbelasting/Verkrijgers: Partner Ficties

Fictieve verkrijgingen

Fictieve verkrijgingen kunnen vanaf 2010 veel precieser worden ingevuld. Zie [Verkrijgers Ficties](#) voor een bespreking van de verschillende ficties.

4.12 Erfbelasting/Verkrijgers: Partner Recht

Hier bepaalt u o.a. de vrijstelling van de partner.

Pensioenimputatie (Aanvullende vragen)

Pensioenen zijn vrijgesteld voor de erfbelasting, maar voor de partner van de langstlevende vermindert de helft van de gekapitaliseerde waarde van het pensioen de hoogte van de vrijstelling (maar de vrijstelling daalt niet onder het minimum [2010: 155.000]).

Op de waarde van het pensioen mag 30% belastinglatentie worden in mindering gebracht.

In het programma is de volgende berekening standaard (voorbeeld met 4000 per maand = 48.000 per jaar; factor =12)

Gekapitaliseerde waarde pensioen	576.000	
Vrijstelling Partner		600.000
Gekapitaliseerde waarde a 50%	288.000	
Latentie 30% van 288.000	86.400	

Inkorting		201.600

Vrijstelling		398.400

In een uitspraak van Hof Amsterdam (uit 2002) werd de 30% latentie berekend over de gehalveerde waarde van het pensioen maar over niet meer dan het verschil tussen de vrijstelling en de minimumvrijstelling => latentie is dan maximaal 133.500. Vanaf versie 1.0 Erfwin2010 zetten wij deze maximering standaard aan.

Berekening belasting

Het marginale tarief (het tarief over de top van de verkrijging) en de te verrekenen heffingen worden getoond (ingevuld bij Ficties).

4.13 Erfbelasting/Verkrijgers: Partner Onderneming

Scherm voor de invoer van gegevens m.b.t. de bedrijfsopvolgingsfaciliteit (BOF), soms ook bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) genoemd. Zie [Verkrijgers/onderneming](#) voor uitleg.

Afgezonderd particulier vermogen (APV) laten we hier als fictie intikken ivm de samenhang met de BOF. Zie het scherm Totalen/Ficties 2 voor de mogelijkheid om aan te geven dat het ondernemingsvermogen betreft.

Aftrek elders belast

In SensWin is één vorm van de berekening van aftrek ter voorkoming van dubbele belasting opgenomen (de evenredigheidsmethode). U moet zelf de relevante bedragen invullen. Het programma berekent de aftrek door de breuk *Deel van verkrijging in buitenland/Noemer voor berekening elders belast* toe te passen op de verschuldigde belasting en het resultaat te maximeren op de *In het buitenland geheven belasting* en de nog verschuldigde erfbelasting. Samenloop van verschillende regelingen wordt niet ondersteund.

U kunt bij Overig/Overige gegevens verdere toelichting geven. Vanaf 2010 worden geen bijlagen meer bij het aangiftebiljet gevraagd. U mag ze nog wel meesturen.

4.14 Erfbelasting/Verkrijgers: Verkrijger Personalialia

Naam en voorletters

Vul de naam en het BSN-nummer in van de erfgenaam/legataris. De geboortedatum is van belang als ook een (niet vrijgestelde) lijfrente wordt verkregen (i.v.m. de berekening van de kapitalisatiefactor).

Verkrijgers en verkrijgende partners voor de erfbelasting (F4=partner verkrijger)

Omdat verkrijgingen van erfbelastingpartners moeten worden samengenomen voor de berekening van het tarief, kunt u steeds bij de verkrijger ook de gegevens van een verkrijgende partner invullen (via de knop **naar Partner** of toets **F4**).

Is de partner geen erfgenaam of verkrijger, vul dan de partner niet in! Geef dan ook geen gegevens op bij de Verkrijger. Laat dan dus de velden *Gehuwd met* en *BSN/Sofinumnummer van partner van verkrijger* leeg.

Bij gehuwde verkrijgers kan het gaan om de ouders van de overledene, een ervende broer met zijn verkrijgende vrouw, een echtpaar waarvan zowel de man als de vrouw een legaat ontvangt.

Let op. Het gaat hierbij dus om de huwelijkspartner van een verkrijger, de (overlevende) echtgenoot van de overledene wordt apart behandeld.

Verkrijgingscategorie

De Verkrijgingscategorie (klik aan) bepaalt de vrijstelling én het tarief van een verkrijger. Het aangiftebiljet biedt de mogelijkheid om de verwantschap aan te kruisen. Wij printen de keus. In geval van gehuwde verkrijgers is het niet duidelijk welke keus moet worden gemaakt. Het lijkt of de gegevens van alle erfgenamen en legatarissen moeten worden vermeld, maar de mogelijkheid "partner van kind x" kan niet worden aangegeven. De Belastingdienst bepaalt dit zelf uit de haar bekende gegevens (mededeling overleg 8 juli 2010). Voor alle zekerheid printen we dit er maar bij.

Aanstaande partner

Als de aanstaande echtgenoot (of geregistreerd partner) binnen zes maanden vóór het tijdstip van het voorgenomen huwelijk (geregistreerd partnerschap) overlijdt, gold op grond van een hardheidsclausule het tarief (tariefgroep 1) van de partner voor de erfbelasting, maar niet de vrijstelling.

In het besluit van de minister van Financiën van 5 juli 2010 nr. DGB1010/872M is een en ander nu officieel vastgelegd. Zie dat besluit ook voor de regelingen m.b.t. de ex-echtgenoot, de voormalige ongehuwde partner en van tafel en bed gescheiden echtgenoten.

Het aangiftebiljet bevat deze categorie niet. Let op dat de voorwaarden voor het toepassen van tariefgroep 1 streng zijn.

Verwantschap tot de overledene (in woorden)

Tikeventueel de verwantschap in zoals deze moet worden **afgedrukt** bij de bijlage verkrijgers. Bijvoorbeeld schoonzuster van de overledene. Als bij *Verwantschap tot de overledene (in woorden)* niets wordt ingevuld, wordt de tekst gebruikt die bij *Verkrijgingscategorie* staat. Het aangiftebiljet heeft vanaf 2010 een voorgeschreven categorie.

Plaatsvervulling

Als door plaatsvervulling (bijv. ivm vooroverlijden ouder) wordt geërfd, is de eigen verwantschap tot de overledene bepalend voor de vrijstellingen en tarieven. Men moet NIET de verwantschap van degene in wiens plaats men treedt (bijv. de vooroverleden ouder) aangeven!

Toelichting biljet

Algemeen nut beogende instelling (ANBI)

Een algemeen nut beogende instelling is een instelling die zich voor minstens 90% inzet voor het algemeen belang. Instellingen die door de Belastingdienst zijn aangewezen als ANBI, hoeven geen erfbelasting te betalen over erfenissen die zij ontvangen. Wilt u controleren of een instelling is aangewezen als ANBI? Gebruik dan het programma 'ANBI opzoeken' op www.belastingdienst.nl.

Sociaal belang behartigende instelling (SBBi)

Een stichting, vereniging of instelling kan een sociaal belang behartigende instelling (SBBi) zijn als deze aan alle volgende

voorwaarden voldoet:

- Uit de regelgeving van de stichting, vereniging of instelling blijkt dat deze het sociaal belang behartigt.
- De feitelijke werkzaamheden komen overeen met de doelstelling.
- De stichting, vereniging of instelling is niet aan een winstbelasting onderworpen danwel is daarvan vrijgesteld.
- De leden van het orgaan van de stichting, vereniging of instelling dat het beleid bepaalt ontvangen voor de werkzaamheden die zij verrichten alleen maar een vergoeding voor gemaakte kosten en een niet bovenmatig vacatiegeld
- De stichting, vereniging of instelling is gevestigd:
  - in Nederland
  - in een lidstaat van de Europese Unie
  - in de Nederlandse Antillen
  - op Aruba
  - in een land dat is aangewezen via een regeling van het Ministerie van Financiën

Een SBBI hoeft geen erf- of schenkbelasting te betalen over erfenissen of schenkingen die zij ontvangt. Behalve als de stichting, vereniging of instelling een tegenprestatie moet leveren voor de erfenis of schenking waardoor deze niet meer het karakter heeft dat ze is gedaan in het sociaal belang.

Stiefkind en quasistiefkind

Een stiefkind of quasistiefkind is geen eigen kind van de overledene, maar een kind van zijn partner. (Zie ook Partner voor de erfbelasting.) Een stiefkind kan alleen van de overledene erven als die dat in zijn testament heeft bepaald. Voor de erfbelasting geldt dan het lage kindstarief.

Gehandicapt kind

Voor de erfbelasting is een gehandicapt kind een kind dat:

- voor het grootste deel door de overledene werd onderhouden
- door lichamelijke of geestelijke ziekte vermoedelijk niet in staat is om de komende drie jaren met werk de helft te verdienen van wat gezonde personen van dezelfde leeftijd kunnen verdienen. Het gaat hierbij om werk dat het gehandicapte kind kan doen ondanks zijn ziekte.

4.15 Erfbelasting/Verkrijgers: Verkrijger Verkrijging

In dit tweede scherm komen de verkrijgingen (in waarde) aan de orde.

Legaat of lastbevoordeling

Vul de waarde in. Als het legaat groter is dan (het restant van) de erfenis wordt ***** bij Erfenis getoond. Als het legaat bestaat uit een vruchtgebruik kunt u daarvan de gekapitaliseerde waarde via **Ait+K** berekenen. Het legaat komt ten laste van de erfenis. Moet een legaat ten laste van een erfgenaam komen (bijv. het maximum vrijstellingsbedrag van een (klein)kind ten laste van diens ouder, dan moet u de verkrijgingen zelf uitrekenen en als bedragen opnemen. U kunt dan dus niet simpel met een erfdeel als breuk werken.

Voorbeeld

Erflater overlijdt met erfenis van 250.000 en zijn twee kinderen (Arend en Bridget) zijn de enige erfgenamen. Arend heeft één kind: Cor. Cor krijgt een legaat [groot € 19.000] tlv Arend. Bridget heeft geen kinderen.

U vult dan voor Arend niet ½ in, maar een bedrag € 125.000 - € 19.000 = € 106.000 als erfdeel. Bij kleinkind Cor vult u dan € 19.000 in als erfdeel.

Bij Bridget vult u dan de ½ in bij erfdeel (of ook het erfdeel als bedrag [€ 125.000]).

Vrij van recht

Kies zelf of het legaat vrij van recht is. Het primaire recht wordt automatisch van het restant van de erfenis afgetrokken. Zie ook het overzichtsscherm.

N.B. In 2006 is de berekening vrij van recht veranderd. Het wordt nu exact uitgerekend. Dat betekent in het algemeen dat de erfbelasting hoger uitvalt over het legaat vrij van recht dan voorheen. Bij samenloop van een legaat vrij van recht en legaat niet vrij van recht betrekken we het niet-vrij-van-recht-legaat niet in de berekening van het primaire recht over het vrij van recht legaat. Het primaire recht gebruikt dus de vrijstelling en de eerste tariefschijf. We betrekken evenmin een mogelijk erfdeel in combinatie van een vrij-van-recht-legaat in de berekening van het primaire recht. Dit zou tot een uiterst complexe herhaalberekening leiden, met name bij meerdere verkrijgers. Het primaire recht van een vrij van recht-lastbevoordeling t.l.v. een andere verkrijger kan ook niet worden berekend.

Omschrijving

Omschrijf het legaat of de lastbevoordeling.

Erfdeel of vul het breukdeel in

Er zijn twee manieren toepasbaar. Als u het bedrag bij Erfdeel invult, wordt geen gebruik gemaakt van de breukberekening. SensWin controleert niet of u bij Erfdeel meer invult dan de totale waarde van de erfenis. Als u bij Erfdeel geen bedrag invult, gebruikt SensWin de breuk en berekent SensWin het breukdeel (uit wat van de erfenis resteert na aftrek van legaten en het primaire recht). Ook als u het breukdeel gebruikt, moet u wel zelf opletten (via het overzichtsscherm) of u niet te veel (bijv. 3 keer de helft) verdeelt.

Ouderlijke boedelverdeling/vruchtgebruik/wettelijke verdeling

In geval van een ouderlijke boedelverdeling, een vruchtgebruiktestament of (vanaf 2003) wettelijke verdeling en verkrijgende kinderen moet u hier rekening houden met de waarde van het vruchtgebruik (wordt getoond). U kunt de fractie invullen of een vast bedrag.

Correctie op de verkrijging

Hier kunt u een correctiebedrag invullen waarmee de berekende verkrijging moet worden vermeerderd of (met een min-teken invullen) verminderd. Dit veld kunt u vooral gebruiken als u een aanpassing moet uitvoeren op een (ingewikkelde) door het programma uitgevoerde standaardberekening.

Voorbeeld

Stel, er geldt wettelijke vererving mét een ik-opat testament. De kinderen krijgen dus een evenredig deel van de erfenis (dit kan SensWin automatisch berekenen), met de verplichting van schuldig erkenning van bepaalde bedragen aan de kleinkinderen (te berekenen bijvoorbeeld via **Testamentvergelijking**). Het totaalbedrag van de schuldig erkenning vult u in als negatief correctiebedrag bij het kind en als positieve correctiebedragen bij de kleinkinderen (ook samenloop van bijvoorbeeld een vruchtgebruiktestament met een ik-opatclausule kan op deze wijze min of meer automatisch worden gedaan). Een eventueel saldo van alle correctiebedragen wordt ter controle in het overzichtsscherm gepresenteerd (in het voorbeeld dient het saldo nul te worden - de bedragen vallen tegen elkaar weg - en niet te verschijnen).

Latentie

Vanaf SensWin2010 gaat de latentieberekening automatisch. Zie het invulscherm Onderneming en de help.

Fictieve bijtellingen

Vul de fictieve bijtellingen in via het derde en volgende scherm.

Belastbaar

Dit is een berekend bedrag. Let op: als u (via de knop **naar Partner** of via **F4**) een erfbelastingpartner bij een verkrijger hebt ingevuld, wordt bij de *verkrijger* het gezamenlijke bedrag van beider verkrijgingen ingevuld.

Let op!

De berekening (aftrek van vrijstelling en toepassing van het tarief) gaat daarna steeds verder bij degene die u als verkrijger koos.

Vrijstelling

De vrijstelling wordt door het programma uit de verkrijgingscategorie berekend; bij verkrijgers die partner zijn voor de erfbelasting geldt in het algemeen slechts één vrijstelling. SensWin gebruikt bij deze partners steeds de vrijstelling van degene die u als Verkrijger kiest. Kies dus steeds de meest gunstige van twee partners als verkrijger. SensWin past dan automatisch de hoogste vrijstelling toe.

+/- Correctie

T.b.v. what-if berekeningen.

4.16 Erfbelasting/Verkrijgers: Verkrijger Ficties

Onder vraag 6 op het aangiftebiljet is een aantal correctieposten opgenomen, voornamelijk ficties. Wij laten deze correcties steeds bij de verkrijger van de fictieve verkrijging invullen. Van enkele posten die wellicht meerdere keren kunnen voorkomen, laten we centraal (bij TOTALEN/FICTIES 1 en 2) de gegevens invullen. Denk aan de adresgegevens van de eigen woning die tijdens het leven is geschonken of verkocht.

Wij geven hier enkele aandachtspunten en de toelichtende tekst van het aangiftebiljet

6a-d Levensverzekeringen.

De vraagstelling op het biljet is niet erg precies. Zo is het niet goed denkbaar hoe men ooit bij vraag 6c nee zou kunnen invullen.

6e Lijfrente en pensioen

De pensioenimputatie op de vrijstelling geldt alleen nog voor de erfbelastingpartner. De kapitalisatiefactor bij lijfrenten hangt af van de geboortedatum van de verkrijger.

Als gevolg van het overlijden kan iemand recht hebben op:

- (i) aanspraken ingevolge een pensioenregeling;
- (ii) aanspraken ingevolge een lijfrenteverzekering;
- (iii) aanspraken op periodieke uitkeringen.

Dergelijke aanspraken worden op grond van artikel 13 SW geacht krachtens erfrecht door het overlijden te zijn verkregen. De aanspraken worden in aanmerking genomen tegen de gekapitaliseerde waarde. Vervolgens zijn dergelijke aanspraken op grond van artikel 32 lid 1 sub 5 SW vrijgesteld, mits het gaat om:

- (i) een pensioenregeling in de zin van artikel 1.7 lid 2 Wet IB 2001 (zie artikel 32 lid 3 SW);
- (ii) lijfrenten zoals bedoeld in artikel 3.125 Wet IB (zie artikel 32 lid 4 SW);
- (iii) periodieke uitkeringen als bedoeld in artikel 11 lid 1 onderdeel g Wet LB 1964 (zie artikel 32 lid 4 SW).

Gevolg:

- (i) aanspraken ingevolge een pensioenregeling, lijfrente of periodieke uitkering worden geacht krachtens erfrecht door het overlijden te zijn verkregen voor de gekapitaliseerde waarde => artikel 13 SW
- (ii) kwalificerende pensioenregelingen, lijfrenten en periodieke uitkeringen (kort gezegd die in de heffing van inkomstenbelasting worden betrokken) zijn vervolgens vrijgesteld => art. 32 lid 1 sub 5 SW
- (iii) alleen voor de partner wordt een imputatie op de vrijstelling in aanmerking genomen => artikel 32 lid 2 SW

Uit het aangiftebiljet en overleg met de Belastingdienst bleek dat ook vrijgestelde uitkeringen ingevuld dienen te worden. De Belastingdienst beoordeelt zelf of de uitkeringen vrijgesteld zijn i.v.m. artikel 32 lid 1 sub 5 SW. Het invullen van een Ja onder vrijstelling leidt tot het niet meetellen als fictieve verkrijging (maar wel tot afdruk, inclusief een extra regel).

6f Schenkingen kort voor overlijden

Het is uit de toelichting bij het aangiftebiljet niet duidelijk of u de bedragen van artikel 15 (renteloze of laagrenderende leningen) moet vermelden op het aangiftebiljet (tenslotte worden ze onder omstandigheden gezien als schenking binnen 180 dagen voor het overlijden) of dat de Belastingdienst (via vervolgvragen) zelf tot een berekening komt (zoals dat het geval blijkt te zijn bij de ficties van artikel 9, i.v.m. te hoge rente bij overbedelingsschulden). Vanaf versie 1.2 laten we de fictie van artikel 15 apart intikken, zodat de aanvullende informatie op het biljet kan worden afgedrukt.

De ingevulde schenkbelasting ziet u in de berekening (bij afdruk van de Verkrijgers) terug als te verrekenen belasting.

6g Verkoop of schenking woning met vruchtgebruik of recht van gebruik en bewoning

Vul adres, datum akte en waarde van de woning (WOZ-waarde op peildatum 1 januari van het jaar voor overlijden) waar het om gaat in bij TOTALEN/FICTIES 1.

Wij laten een eventueel voortgezet vruchtgebruik alleen bij de langstlevende partner invullen. Zie voor een berekening de afdruk per verkrijger. Bij het printen van het aangiftebiljet wordt het object indien van toepassing twee maal afgedrukt, éénmaal voor de blote eigenaar en éénmaal voor de vruchtgebruiker. Dit idee werkt ook voor:

6h Overige vermogensbestanddelen met vruchtgebruik

Vul omschrijving, datum akte en waarde van het vermogen (op datum overlijden) waar het om gaat in bij TOTALEN/FICTIES 1.

Hier laten we u kiezen of er voortgezet vruchtgebruik is of eigendom. Zie ook hier de afdruk van de Verkrijgers voor uitwerking.

U zult zelf het vruchtgebruik van een ander moeten berekenen.

De fictieve verkrijging kan nooit negatief zijn.

Voorbeeld:

Vader en moeder hebben in 2003 een effectenportefeuille overgedragen aan hun zoon. Vader en moeder houden levenslang het vruchtgebruik. Zoonlief heeft voor de portefeuille € 100.000 betaald. In 2010 overlijdt moeder. Vader is op dat moment 82 jaar. De waarde van de portefeuille is op datum overlijden € 250.000.

Bij TOTALEN/FICTIES 1 vult u in:

Bij omschrijving een herkenbare *omschrijving*, bijv.: effectenportefeuille, bij *datum akte* de datum overdracht van de effectenportefeuille in 2003 en bij *waarde* € 250.000.

Bij de verkrijgende erfbelastingpartner (vader) vult u op tabblad Ficties 1 achter de eerder opgegeven omschrijving effectenportefeuille en de totale waarde bij overlijden het volgende in:

Onder *VV* (voortgezet vruchtgebruik) een Ja, daarmee wordt het vruchtgebruik berekend: (82 jaar = factor 4 x 6% = 24% over € 250.000 = € 60.000).

Deel en *betaald* laat u in dit voorbeeld leeg.

Bij de verkrijgende zoon vult u op tabblad Fict 2 achter de eerder opgegeven omschrijving effectenportefeuille het volgende in:

Het *Vrgeb ander* (vruchtgebruik ander) laat u leeg (is al berekend als vruchtgebruik van vader, zie hiervoor); is niet de langstlevende de vruchtgebruiker maar een derde, dan zult uzelf het vruchtgebruik moeten berekenen en invullen.

Bij *deel* vult u 1 in, omdat zoon de volledige portefeuille (1/1) heeft verkregen en bij *Betaald* vult u € 100.000 in.

Het programma berekent een fictieve rente (van enkelvoudig 6%) voor u op basis van de datum akte en de overlijdensdatum.

De kolom *VV* (voortgezet vruchtgebruik) laat u in dit voorbeeld leeg; de zoon had immers geen vruchtgebruik maar het (bloot) eigendom.

6i Leveringen van zaken

Let op dat deze fictie alleen geldt voor de partner of bloedverwanten of aanverwanten tot en met de vierde graad.

6j Overnamebeding

Let op. Het aangiftebiljet vraagt niet om overnamebeding m.b.t. ondernemingsvermogen bij vraag 6j, omdat dit bij vraag 8 aan de orde komt. Wij laten u overgenomen ondernemingsvermogen invullen bij bezit, maar deze bedragen worden niet doorgesluisd naar ficties. Hier moet u voor een juiste berekening door SENSWIN het bedrag per verkrijger invullen.

Bovenmatige rente volgens artikel 9

Deze post ontbreekt op het aangiftebiljet.

6k Waardestijging aandelen tgv het overlijden

Zie de afdruk van Verkrijgers voor een berekening.

De Ja/Nee vraag op het biljet wordt gestuurd door de Ja/Nee vraag bij Totalen/Ficties 1.

6l en 6m Afgezonderd particulier vermogen

Uiteraard hoeft APV geen ondernemingsvermogen te zijn, maar wegens de mogelijke samenhang laten we dit invullen op het scherm Verkrijger/Onderneming. Is het wel ondernemingsvermogen, dan vult going-concern- en liquiditeitswaarde in bij TOTALEN/FICTIES 2.

6n Eerdere erfenis

Vul de centrale gegevens over deze erfenis in bij TOTALEN/FICTIES 2 (zodat deze gegevens voor alle verkrijgers beschikbaar zijn). Bij verkrijgers kunt u nu volstaan met het verkregen bedrag.

Kies hier de bijbehorende verkrijgingscategorie, vergelijk de keuzes op het scherm VERKRIJGER/PERSONALIA. Op het aangiftebiljet ontbreekt een specifieke keus.

6o Elders belast

Zie voor het invullen bij de verkrijgers het tabblad Onderneming.

Toelichting aangiftebiljet**Vraag 6a Levens- of ongevallenverzekering**

U vult bij deze vraag 'Ja' in als aan de volgende drie voorwaarden is voldaan:

- De overledene heeft een levens- of ongevallenverzekering afgesloten.
  - In de polis van die verzekering staat dat de maatschappij of persoon waarbij de overledene de verzekering heeft afgesloten, na zijn overlijden een bepaald bedrag moet uitkeren aan bepaalde personen of instellingen.
  - De maatschappij of persoon waarbij de overledene de verzekering heeft afgesloten, heeft de uitkering in één keer uitgekeerd.
- Levensverzekeringen

Veel mensen sluiten tegelijk met hun hypotheek een levensverzekering af. Als degene die de hypotheek heeft afgesloten overlijdt, kan met de uitkering van de levensverzekering in één keer de hypotheek worden afgelost. Meestal keert de verzekering uit aan de langstlevende echtgenoot of geregistreerd partner of andere erfgenamen. Soms gaat de uitkering naar de instelling waar de hypotheek loopt. Heeft de overledene een levensverzekering afgesloten die is gekoppeld aan een hypotheek? Kijk dan op de polis wie als 'eerste begunstigde' wordt genoemd. De naam van deze persoon of instelling vult u in de tabel in bij 'Wie heeft de uitkering gekregen?' Zie ook de toelichting bij vraag 3j.

Vraag 6b Huwelijkse voorwaarden of partnerschapsvoorwaarden

U vult bij deze vraag 'Nee' in als geen van de drie situaties van toepassing is. Ga in dat geval door naar vraag 6d.

U vult bij deze vraag 'Ja' in als één van de drie situaties van toepassing is. Ga in dat geval door naar vraag 6c.

Vraag 6c Wordt de overledene genoemd als verzekerde?

Dit kunt u lezen in de polis of overeenkomst.

Vraag 6d Wie heeft de uitkering gekregen?

Tips voor als u de tabel invult

Naam uitkeringsinstantie

Meestal is dit een verzekeringsmaatschappij, maar het kan ook een bedrijf, eigen bv of een persoon zijn. Deze naam staat op de verzekeringspolis of overeenkomst of op het overzicht dat u ontvangt bij de uitkering.

Wie heeft de uitkering gekregen?

Dit staat op de verzekeringspolis of de overeenkomst of het overzicht bij 'begunstigde' of 'begunstiging'.

Bedrag van de uitkering

Ook dit bedrag staat op de verzekeringspolis, de overeenkomst of het overzicht.

Vraag 6g Verkoop of schenking woning met vruchtgebruik of recht van gebruik en bewoning

Deze vraag is van toepassing als de overledene zijn eigen woning aan één of meer van zijn erfgenamen heeft verkocht of geschonken, maar er zelf gratis in mocht blijven wonen. Dit noemt men verkoop onder voorbehoud van vruchtgebruik of recht van gebruik en bewoning. Vaak wordt dit ook wel 'de woning op naam van de kinderen zetten' genoemd.

Deze vraag is ook van toepassing als de overledene met iemand anders een woning heeft gekocht, en de overledene het vruchtgebruik kreeg en de andere persoon de blote eigendom.

Voorbeeld

Loes en Dirk zijn getrouwd. Ze hebben twee kinderen: Annette en Sven. In 1992 hebben Loes en Dirk hun woning verkocht aan Annette en Sven. Een voorwaarde bij de verkoop was dat Loes en Dirk tot hun dood in de woning mochten blijven wonen, zonder daarvoor huur te betalen. Loes en Dirk kregen dus het recht van gebruik en bewoning. Sven en Annette kregen de blote eigendom van de woning. Dat wil zeggen dat zij de eigenaars werden van de woning, maar daar zelf nog niet in konden wonen.

Tips voor als u de tabel invult

Wanneer is hiervoor een akte opgemaakt?

Is er een notariële akte opgemaakt van de verkoop of de schenking? Geef dan de datum van die akte op. Is er een ander soort akte? Geef dan daarvan de datum op.

Wat was de waarde van deze woning?

Geef de WOZ-waarde van de woning aan. U houdt hierbij geen rekening met het recht van gebruik en bewoning of het vruchtgebruik.

Wie heeft de woning gekocht of gekregen?

Vul hier de naam in van degene aan wie de woning is verkocht of geschonken. Misschien is deze persoon al overleden. Vul dan de namen in van de personen die nu de blote eigendom hebben.

Mag iemand anders in deze woning blijven wonen?

Vul hier de naam in van de personen die in de akte worden genoemd als diegenen die na het overlijden in de woning mogen blijven wonen.

Vraag 6h Verkoop of schenking andere vermogensbestanddelen met vruchtgebruik

Bij deze vraag gaat het om andere vermogensbestanddelen dan de eigen woning, bijvoorbeeld een effectenportefeuille, een spaarrekening of andere onroerende zaken. Deze vraag is van toepassing als de overledene zulke vermogensbestanddelen heeft verkocht of geschonken aan zijn erfgenamen, maar er wel het vruchtgebruik van hield.

Vruchtgebruik

Iemand heeft het vruchtgebruik van iets als hij er niet de eigenaar van is, maar er wel gebruik van mag maken of van de opbrengsten ('vruchten') ervan. Stel, u hebt het vruchtgebruik van aandelen. Dan mag u gebruikmaken van de opbrengst van de dividenden van de aandelen.

Voorbeeld

Loes en Dirk zijn getrouwd. Ze hebben twee kinderen: Annette en Sven. In 1992 schonken Loes en Dirk hun aandelenportefeuille aan Annette en Sven. Ze stelden daarbij de voorwaarde dat zij tot hun dood de opbrengsten van deze portefeuille zouden krijgen. Loes en Dirk kregen dus het vruchtgebruik van de aandelen. Sven en Annette kregen de blote eigendom. Dat wil zeggen dat zij de eigenaars werden van de aandelen, maar daar nog niet de opbrengsten van ontvingen.

Tips voor als u de tabel invult

Wanneer is deze afspraak ingegaan?

Is er een notariële akte opgemaakt van de verkoop of de schenking? Geef dan de datum van die akte op. Is er een ander soort akte? Geef dan daarvan de datum op.

Wat is de waarde van deze vermogensbestanddelen?

Geef de waarde in het economische verkeer van deze vermogensbestanddelen op de dag van overlijden. Bij de toelichting op vraag 3f leest u hoe u deze waarde bepaalt.

Wie heeft de vermogensbestanddelen gekocht of gekregen?

Vul hier de naam in van degene aan wie de vermogensbestanddelen zijn verkocht of geschonken. Misschien is deze persoon al overleden. Vul dan de namen in van de personen die nu de blote eigendom hebben.

Overeenkomsten

De vragen 6i tot en met 6l gaan over overeenkomsten tussen de overledene en andere personen of instellingen.

Vraag 6i Levering van zaken na het overlijden

Deze vraag is van toepassing als aan de volgende twee voorwaarden is voldaan:

- De overledene heeft tijdens zijn leven een vermogensbestanddeel verkocht aan zijn partner of aan één van zijn bloedverwanten of aanverwanten tot en met de vierde graad.
- De overledene heeft bij de verkoop bepaald dat de levering van dit vermogensbestanddeel wordt uitgesteld tot na zijn dood of een daarmee verband houdend tijdstip. Dit tijdstip blijkt uit de koopovereenkomst, bijvoorbeeld als in de overeenkomst staat 'drie maanden na overlijden'.

Is het vermogensbestanddeel in de tijd tussen de verkoop en de levering meer waard geworden? Dan moet de koper erfbelasting betalen over het bedrag waarmee de waarde is gestegen.

Voorbeeld

Frits verkoopt in 2002 zijn woning aan zijn dochter Marscha voor € 100.000. In 2002 was dat ook echt de waarde van de woning. Marscha hoeft dit bedrag nog niet te betalen. In de koopovereenkomst staat dat de notariële akte waarbij de woning wordt geleverd, pas wordt opgemaakt na het overlijden van Frits. Frits overlijdt in 2010. Op de datum van overlijden heeft de woning een WOZ-waarde van € 125.000.

Marscha heeft de woning nog niet betaald, maar ze heeft hem al wel gekocht. Dus eigenlijk zit de woning niet meer in de erfenis van Frits. Marscha heeft een schuld van € 100.000 aan Frits. Of anders gezegd, Frits heeft een vordering van € 100.000 op Marscha. De erfenis van Frits bestaat uit deze vordering. Deze erfenis is voor Marscha. Hierover moet ze erfbelasting betalen. De woning is in de tussentijd € 25.000 meer waard geworden. Ook hierover moet Marscha erfbelasting betalen. Uiteindelijk betaalt Marscha erfbelasting over (€ 100.000 + € 25.000 =) € 125.000.

Vraag 6j Overnamebeding of verblijvingsbeding

Deze vraag is van toepassing als:

- de overledene met zijn echtgenoot of geregistreerd partner een overname- of verblijvingsbeding heeft gemaakt waardoor de langstlevende echtgenoot of geregistreerd partner meer krijgt dan waar hij op grond van de huwelijkse voorwaarden of partnerschapsvoorwaarden recht op heeft
- de overledene met een erfgenaam of iemand anders een overname- of verblijvingsbeding heeft afgesloten

Let op!

Het gaat hier niet om ondernemingsvermogen. Ondernemingsvermogen vult u in bij vraag 9.

Voorbeeld huwelijkse voorwaarden of partnerschapsvoorwaarden met verblijvingsbeding

Fred en Beatrice zijn getrouwd en hebben afspraken gemaakt over huwelijkse voorwaarden. In de huwelijkse voorwaarden staat dat alle goederen die vóór het huwelijk op naam van één van beiden stonden, privévermogen van deze persoon blijven. Ook goederen die één van hen tijdens het huwelijk op eigen naam koopt, blijven privévermogen van deze persoon. Maar Fred en Beatrice hebben ook een verblijvingsbeding gemaakt. Als Fred of Beatrice overlijdt, dan wordt volgens dit verblijvingsbeding 70% van het vermogen van de overledene eigendom van de ander. De erfenis van de overledene bestaat in dat geval nog uit 30% van zijn vermogen. De langstlevende echtgenoot moet wel erfbelasting betalen over de 70% die hij heeft gekregen op grond van het verblijvingsbeding.

Overnamebeding of verblijvingsbeding

Dit is een overeenkomst waarin is vastgelegd dat bepaalde personen bepaalde (aandelen in) vermogensbestanddelen van de overledene overnemen. Dit kan met of zonder vergoeding. Samenwoners sluiten vaak een verblijvingsbeding af.

Voorbeeld overnamebeding of verblijvingsbeding

Arnold en Jim hebben een samenlevingscontract laten maken bij een notaris. In het contract nemen ze een verblijvingsbeding op. Als een van hen overlijdt, gaan de bezittingen die van hen samen zijn, naar de ander. Volgens het contract hoeft de langstlevende partner hier geen vergoeding voor te betalen aan de erfgenamen van de overledene.

In 2003 kopen Arnold en Jim samen een woning. In 2010 overlijdt Arnold, hij heeft geen testament gemaakt. Arnold heeft één kind uit een eerder huwelijk: Niels. Op het moment van overlijden bezitten Arnold en Jim samen de woning. Arnold heeft ook nog een spaartegoed van € 10.000. Omdat er een verblijvingsbeding is, 'blijven' de bezittingen die van Arnold en Jim samen zijn, bij Jim. Arnolds aandeel in de woning gaat naar Jim. Daarvoor hoeft Jim niets te betalen aan de erfgenaam Niels. De erfenis van Arnold bestaat uit het spaartegoed. Niels krijgt een erfenis van € 10.000. Jim is geen erfgenaam en krijgt niets uit de erfenis. Maar hij moet wel erfbelasting betalen over Arnolds aandeel in de woning dat nu naar hem is gegaan.

Vraag 6k Uitkeringen door een rechtspersoon

Deze vraag is van toepassing als de overledene er recht op had dat een bv of nv hem een pensioenuitkering, lijfrente-uitkering of andere periodieke uitkering betaalde. De overledene kan rechten op zulke uitkeringen hebben opgebouwd door deze onder te brengen in een nv of bv waarvan de aandeelhouders familieleden van de overledene zijn. Vaak spreekt men dan van een eigen pensioen-nv of -bv.

Let op!

Het gaat bij deze vraag niet om een pensioenuitkering door een pensioenfonds of door verzekeringsmaatschappijen. Door het overlijden hoeft de bv of nv minder of helemaal geen uitkeringen te betalen. De onderneming is minder geld kwijt, waardoor de aandelen meer waard worden. Aandeelhouders met een aanmerkelijk belang moeten erfbelasting betalen over die waardestijging. U hebt een aanmerkelijk belang als u (samen met uw echtgenoot of geregistreerd partner) minimaal 5% van de aandelen van een onderneming hebt.

Voorbeeld

Bart heeft een aanmerkelijk belang van 20 procent in BV De Gouden Hand. Sjeng krijgt elk jaar een lijfrente-uitkering van de bv. Als Sjeng overlijdt, stopt deze uitkering. De aandelen die Bart in De Gouden

Hand heeft, worden meer waard. BV De Gouden Hand hoeft immers minder geld uit te geven. Bart moet erfbelasting betalen over het bedrag waarmee de waarde van zijn aandelen is gestegen.

Vraag 6n Eerdere erfenis, tweetrapsmaking of fidei commis

De overledene waarvoor u nu aangifte erfbelasting doet, heeft in het verleden via een testament een erfenis gekregen. In dit testament stond dat na de dood van de overledene waarvoor u nu aangifte erfbelasting doet, dat wat hij heeft geërfd, of wat daarvan is overgebleven, over gaat naar een andere persoon die ook wordt genoemd in dat testament. Dit heet een 'tweetrapsmaking' of 'fidei commis'. Vaak staan deze termen ook in het testament.

Voorbeeld

Harrie overlijdt in 1989. In zijn testament stond: 'Mijn zoon Philip krijgt al mijn aandelen onder de verplichting dat bij overlijden van Philip deze aandelen aan zijn oudste zoon Pim worden doorgegeven.' Na het overlijden van Harrie erfde Philip de aandelen. Hij moest hierover erfbelasting betalen.

In 2010 overlijdt Philip. Zijn erfgenamen zijn zijn kinderen: Pim, Annelies en Jenny. De erfenis van Philip bestaat uit een woning met een WOZ-waarde van € 300.000 en de aandelen die hij van Harrie kreeg. Deze aandelen hebben een waarde van € 50.000. Pim, Annelies en Jenny zijn ieder voor een derde erfgenaam van de woning. Van de aandelen krijgen Annelies en Jenny niets.

Philip was wel de eigenaar van de aandelen, maar ze horen niet bij zijn erfenis. De aandelen gaan allemaal naar Pim omdat Harrie dit in zijn testament zo heeft bepaald. Pim moet over de waarde van de aandelen erfbelasting betalen alsof hij de aandelen rechtstreeks van zijn grootvader Harrie heeft gekregen. Hij betaalt daardoor meer erfbelasting dan Philip eerder deed, want voor kleinkinderen geldt een hoger tarief dan voor kinderen.

4.17 Erfbelasting/Verkrijgers: Verkrijger Onderneming

Verkregen ondernemingsvermogen

Op dit scherm kunt u aangeven welk deel van het ondernemingsvermogen wordt verkregen. Dit bedrag zit al in de verkrijging zoals die hiervoor is ingegegeven.

De **latente belastingschuld** (berekend uit de ingevulde reserves/ab-pakketten bij BEZIT) wordt naar rato van de verkrijging van ondernemingsvermogen berekend.

Als in de betreffende regel onder **Vrij j/n JA** wordt ingevuld wordt voor de betreffende post een beroep gedaan op de vrijstellings-/kwijtscheldingsmogelijkheid binnen de BOF.

Ook kan hiernaast of separaat een beroep worden gedaan op de mogelijkheid m.b.t. de belasting over het ondernemingsvermogen opleggen van een **conserverende aanslag (Cs j/n)** moet dan met JA worden ingevuld).

Beiden gelden ook voor APV, vandaar dat we het hier vragen (telt dan mee als Fictie). De vrijstelling/conserverende aanslag rekent alleen als u bij Totalen/Ficties 2 enkele bedragen invult om de vrijstellingsratio te bepalen.

Het aangiftebiljet vraag bij vraag 10 naar enkele gegevens m.b.t. de BOF. Het is ons een raadsel hoe hiermee moet worden omgegaan. Bij de aanwezigheid van meerdere objectieve ondernemingen/aandelen pakketten volstaat het o.i. om per onderneming aan te geven welk deel wordt verkregen. Als van de ene onderneming de liquidatiewaarde hoger is dan de goingconcernwaarde, en bij de andere onderneming het omgekeerde het geval is, is niet duidelijk wat moet worden ingevuld. De gegevens per objectieve onderneming (goingconcernwaarde én liquidatiewaarde) zijn voldoende om de belastbaarheid te bepalen.

De toelichting en ook de aanvullende toelichting geven geen informatie hoe te handelen. Druk in voorkomende gevallen de nalatenschap af en de verkrijgingen per verkrijger voor een detailberekening.

Zie ook de informatie bij [Bezit/Ondernemingsvermogen](#)

6l en 6m Afgezonderd particulier vermogen

Uiteraard hoeft APV niet ondernemingsvermogen te zijn, maar wegens de mogelijke samenhang laten we dit invullen op dit scherm. Is er geen sprake van ondernemingsvermogen, dan laat u beide Ja/Nee-vragen leeg.

6o Aftrek elders belast

Bij gehuwde verkrijgers en andere partners voor de erfbelasting laten we de aftrek elders belast alleen invullen bij de hoofdverkrijger en niet bij de partner van de verkrijger. Het gaat voor de berekening om de gezamenlijke bedragen.

Toelichting bij het aangiftebiljet**Vraag 10 Bedrijfsopvolgingsfaciliteiten**

Deze vraag beantwoordt u als:

- een of meer personen die (een deel van) het aanmerkelijk belang of (een deel van) het ondernemingsvermogen erven, dit voortzetten
- deze personen een verzoek willen doen om toepassing van de regelingen voor de bedrijfsopvolging (bedrijfsopvolgingsfaciliteiten)

Let op!

Ook als de overledene ter beschikking gesteld vermogen bezat, kunnen erfgenamen een verzoek doen om de bedrijfsopvolgingsfaciliteiten toe te passen.

Door vraag 10 in te vullen doet u een verzoek om gebruik te maken van de bedrijfsopvolgingsfaciliteiten.

De erfgenamen die gebruik willen maken van de bedrijfsopvolgingsfaciliteiten, moeten hier ook hun handtekening zetten. Als zij iemand een volmacht hebben gegeven om voor hen te ondertekenen, hoeft alleen de gevolmachtigde zijn handtekening te zetten.

Meer informatie over de bedrijfsopvolgingsfaciliteiten vindt u in de folder Erf- en schenkbelasting en de bedrijfsopvolgingsregeling 2010. Deze folder kunt u downloaden van www.belastingdienst.nl of aanvragen bij de BelastingTelefoon: 0800-0543.

Over APV in de toelichting**Vraag 6l Afgezonderd particulier vermogen**

Een afgezonderd particulier vermogen (APV) is een vermogen dat een particulier belang dient, bijvoorbeeld dat van een familie.

Voorbeelden van een APV zijn:

- (family) trusts
  - Antilliaanse Stichtingen particulier fonds (SPF)
  - (Private) Foundations
  - Anstalts
  - Stiftungen
  - bepaalde particuliere stichtingen en verenigingen
  - andere vergelijkbare (buitenlandse) doelvermogens
- Vanaf 1 januari 2010 geldt nieuwe wetgeving voor APV's. De persoon die vermogen inbrengt in een APV, moet daarover ieder jaar inkomstenbelasting betalen. Na het overlijden van de inbrenger moeten zijn erfgenamen ieder jaar inkomstenbelasting betalen over het vermogen in het APV. Als de inbrenger of een erfgenaam van de inbrenger overlijdt, hoort zijn deel van het vermogen van het APV bij zijn erfenis.

Het vermogen van het APV hoort bij de erfenis als:

- de overledene of zijn echtgenoot of geregistreerd partner vermogen in het APV heeft afgezonderd (bijvoorbeeld door schenking of verkoop)
- de overledene of zijn echtgenoot of geregistreerd partner erfgenaam is van degene die vermogen in het APV heeft afgezonderd of van diens erfopvolger

Afhankelijk van de situatie vult u nog de rubrieken 410.00/510.00 en 430.00/530.00 in.
N.B. Vul bij de rubrieken 410.00/510.00 NIET de verkrijgers in; alleen overgenomen bedragen (en vergoedingen) o.g.v. een beding!

Daarna moet u **per verkrijger** van het AB-pakket/ondernemingsvermogen nog drie velden invullen onder tabblad Onderneming.

U vult achter het getoonde AB-pakket/ondernemingsvermogen (kolom Vermogen) de verkregen waarde in (kolom Verkregen), of men gebruik wenst te maken van de faciliteit voor vrijstelling/kwijtschelding (kolom Vrij j/n) en of men gebruik wenst te maken van de faciliteit voor uitstel/conserverende aanslag (kolom Cs j/n).

N.B. Staat er in kolom Vermogen geen of een te lage waarde? Dan heeft u vermoedelijk bij rubriek 410.00/510.00 ten onrechte verkrijgers ingevuld met overgenomen bedrag en/of vergoeding.

Bij het printen ziet u dit op meerdere plaatsen op de printout terug. Op het aangiftebiljet alsook bij het printen van de nalatenschap wordt het belast percentage van het ondernemingsvermogen bepaald (adhv het door u opgegeven going-concern waarde en de liquidatiewaarde) en bij de Verkrijgers vindt u de berekening van BOF voor die betreffende verkrijger.

5 Aangifte schenkbelasting

5.1 Schenkingsaangifte

Met het programma-onderdeel **Schenking** hebt u de mogelijkheid een aangifte Schenkbelasting (over 2010) te doen.

Via de optie *Converteren* uit menu *Bestand* kunt u een aangifte van SensWin2009 naar SensWin2010 converteren. Zie ook [Menu-items: Converteren](#).

Snelle berekening van schenkbelasting

U kunt dit onderdeel ook gebruiken om snel een berekening van het recht van schenking te maken. De noodzakelijke gegevens kunt u invullen in het scherm Schenking/Belast. Dit zijn:

- de datum van de schenking;
- de waarde van de schenking;
- de tariefcategorie van de ontvanger;
- of de schenking 'vrij van recht' geschiedt

Aangiftebiljet

Ontvangt u van de Belastingdienst geen aangiftebiljet dan dient u zelf tijdig (dwz binnen twee weken na verstrijken van de inzendtermijn) aan de Belastingdienst te vragen u een biljet toe te sturen.

Aangiftebiljetten moeten vóór 1 maart van het kalenderjaar na de schenking(en) zijn ingediend. Heeft u geen aangiftebiljet ontvangen dan moet u vóór 15 maart zelf om een aangiftebiljet vragen.

5.2 Schenkingsaangifte: Personalialia

Vraag 1, 2, 4a, 6d-f en voorzijde biljet

Bij Personalialia voert u enkele persoonlijke gegevens van de schenker en de verkrijger in, alsmede de schenkingsdatum. **De schenkingsdatum bepaalt het jaar van aangifte, de tekst op het biljet en de tarieven.** De verwantschap die hier wordt gevraagd, is uitsluitend bedoeld om op het biljet af te drukken. De 'verwantschap' die het tarief en de vrijstelling bepaalt, volgt bij Schenking/Belast.

N.B. Het Gerechtshof Den Bosch heeft uitspraak gedaan (03/01234 d.d. 20 januari 2005; LJN-Nummer AS8598) in een zaak waarbij sprake was van een eenmalige schenking aan een kind die niet voldeed aan de leeftijds grenzen, maar diens *langdurig samenwonende ongehuwde niet-geregistreerde* partner wel. Volgens het Hof geldt dan de eenmalig verhoogde vrijstelling (art. 33, eerste lid en in dit geval vooral de resolutie van de staatssecretaris 8 april 1983, nr. 283-4466) niet: de partner heeft niet dezelfde economische en juridische binding als een gehuwde/geregistreerde partner.

Het aangiftebiljet vraagt niet (meer) om de gegevens van echtgenoten van schenker of verkrijger. Vul de gegevens van echtgenoten van schenker en verkrijger alleen in als deze bij de (eerdere) schenking(en) zijn betrokken en u deze gegevens af wilt laten drukken.

Bij ondertekening kunt u naast de gekozen woonplaats en de gegevens mbt ondertekening nu ook het Belastingkantoor opgeven. Indien ingevuld, worden de gegevens van het belastingkantoor op het aangiftebiljet geprint.

5.3 Schenkingsaangifte: Schenking

Vraag 3, 4 en 6a-e en g

Als u aangifte doet, specificeert u de schenking (anders dan geld) op de eerste vijf schermen.

In SchWin2010 kunt u ook de bedrijfsopvolgingsfaciliteit (BOF, ook wel BOR - met de r van regeling - genoemd) laten berekenen bij schenking van één bedrijf. Vul daarvoor de goingconcernwaarde, de liquidatiewaarde, de waarde van de verkrijging en de waarde van de schenking in.

De waarde van de verkrijging en de waarde van de schenking kunnen van elkaar afwijken als bijv. een gehele onderneming voor 1/3 van de prijs wordt verkocht. Dan is de waarde van de verkrijging (waarover de BOF moet worden toegepast) de waarde van de gehele onderneming, maar de schenking is 2/3 van die waarde. Deze situatie werd in versie 1.0 nog niet ondersteund.

Op tabblad BOF wordt getoond voor welke bedragen vrijstelling / kwijtschelding en/of uitstel kan worden verkregen.

N.B. De vrijstelling geldt voor een gehele objectieve onderneming.

Bij schenking van Onroerende zaken (een notariële akte is verplicht) is de regel - dat de schenkbelasting minimaal 6% van de waarde - is met ingang van 2010 vervallen (maar ook de vrijstelling voor de overdrachtsbelasting). Vul dus altijd het bedrag aan overdrachtsbelasting in! Bij verkoop en direct daarop volgende kwijtschelding van (een deel van) de koopsom van onroerende zaken is sprake van een bevoordeling. SensWin trekt reeds betaalde overdrachtsbelasting over het (belastbare) kwijtscholden bedrag af van de te betalen schenkbelasting.

Vanaf 2010 dient voor de waarde van de schenking van een onroerende zaak de WOZ-waarde te worden genomen, maar bij het bepalen van de overdrachtsbelasting moet de waarde in het economische verkeer worden genomen. Voor een juiste berekening van verrekening overdrachtsbelasting moet u altijd de WOZ-waarde invullen (ook bij *Waarvan onroerende zaak*), maar wel 6% overdrachtsbelasting over waarde in het economisch verkeer.

Op het scherm Belast kunt u een schenking in geld en de overige bedragen (ook) invullen, alsmede de schenkingsdatum en de categorie van verwantschap/vrijstelling. Op dit scherm kunt u dus snel een belastingberekening maken zonder een complete aangifte te maken. Nodig zijn eventueel alleen nog de BOF én eerdere schenkingen in hetzelfde kalenderjaar die u bij [Historie](#) kunt invoeren. SensWin telt zelf mbv de datum van schenking die schenkingen mee die binnen de termijn vallen.

Categorie vrijstelling (p, a-g, x) / tariefgroep

De tariefgroepindeling is vanaf 2010 vereenvoudigd. Er zijn vanaf die datum 2 tariefgroepen. Partners en ((achter)klein)kinderen vallen in tariefgroep I; overige verkrijgers vallen in tariefgroep II (tenzij een volledige vrijstelling geldt).

Hoewel vrijstellingen niet bij elkaar geteld mogen worden (zie bijv. Elsevier Schenken & Erven Almanak 2010 5.1) zijn wij wel van mening dat de vrijstelling bij gebruik van de overgangsregeling tbv de aanvullende vrijstelling (categorie d = kind hoog, laag al gebruikt) samen mag gaan met de normale vrijstelling van het kind (categorie a). Immers in het eerdere jaar (voor 2010) van gebruik van de eenmalige lage vrijstelling moest al worden afgezien van de normale vrijstelling van het kind. Zie ook FBN 34 uit juni 2010.

N.B. Een geval van in één kalenderjaar verschillende vrijstellingen moeten toepassen (bijv. ivm leeftijd op moment van schenken) kan onze software niet aan.

Berekening vrij van recht

De berekening 'vrij van recht' is zodanig dat de te betalen schenkbelasting wordt berekend over netto verkrijging plus de betalen schenkbelasting. Het directe voordeel van een schenking vrij van recht t.o.v. een schenking niet vrij van recht is daarmee verdwenen.

Voorbeeld: Bij een schenking vrij van recht van € 10.000 aan een kleinkind levert dat in 2006 € 868 aan belasting op. Dit komt overeen met een schenking niet vrij van recht van € 10.868 (die ook € 868 aan belasting

oplevert).

In de oude berekening was het primair recht € 800 geweest en had belasting moeten worden betaald over € 10.800, zijnde € 864.

N.B. Ook nu is het nog mogelijk om m.b.v. vrij van recht-methode belasting te besparen. Zie daarvoor bij [historie](#).

Bij Toelichting schenking geeft u eventueel een nadere toelichting m.b.t. de waarde van de schenking (vraag 4i). Bij Verdere gegevens kunt u een tekstuele toelichting geven die van belang is voor de berekening van het recht (vraag 6i). U kunt daarbij denken aan vrijstelling in verband met een natuurlijke verbintenis e.d., kwijtschelding wegens schenking van ondernemingsvermogen. U kunt hier ook bedragen invullen waarop aftrek ter voorkoming van dubbele belasting van toepassing is volgens de evenredigheidsmethode. Zie voor uitleg hiervan [aangifte erfbelasting: Echtgenoot, Scherm3, Recht: Aftrek elders belast](#).

Igv toepassing van de BOF print SchWin zelf extra informatie bij vraag 6i.

Bij het invullen van de schenking kunt u met **Alt+K** een kapitalisatieberekening maken, bijvoorbeeld t.b.v. de schenkingen van periodieke uitkeringen, die afhankelijk zijn van het leven of voor een vastgestelde periode.

5.4 Schenkingsaangifte: Historie

Vraag 5

Onder Historie kunt u eerdere schenkingen vermelden die van belang kunnen zijn voor de berekening van het recht. Deze worden op het aangiftebiljet vermeld. SensWin bepaalt zelf uit de verwantschap/vrijstelling welke termijn van belang is. Voor kinderen geldt dat schenkingen binnen hetzelfde kalenderjaar moeten worden samengeteld.

Voor overige verkrijgers gold t/m 2005 dat schenkingen binnen 2 jaren moeten worden samengeteld; vanaf 2006 geldt dezelfde samentellingsregeling als die voor schenkingen van ouders aan hun kinderen: alleen schenkingen binnen hetzelfde kalenderjaar moeten worden samengeteld. Als gevolg van deze nieuwe regeling is vraag 5b (*Ligt de datum van schenking voor 1 januari*) op het aangiftebiljet tussengevoegd.

Heeft/hebben er dit jaar al eerder schenking(en) plaatsgevonden én is daarvan aangifte gedaan én wordt er in hetzelfde kalenderjaar nog een schenking gedaan, dan moet u voor een juiste berekening die eerdere schenking(en) hier vermelden (incl. reeds betaalde schenkbelasting). De vrijstelling bijvoorbeeld mag maar één keer worden toegepast op het totaal van de schenkingen. Is er voor die eerdere schenking(en) nog geen aangifte gedaan dan kunt u alle schenkingen samen nemen in één aangifte.

De vraag of de schenker of zijn/haar echtgenoot de schenking deed, is alleen bedoeld om extra informatie af te drukken. Het aangiftebiljet vraagt hier niet om.

Bijzondere omstandigheden

Bij samenloop van de (extra) verhoogde vrijstelling en de normale vrijstelling voor kinderen zal SchWin niet tot een juiste uitkomst komen.

Zo'n samenloopsituatie is mogelijk als een schenking plaatsvindt voordat het kind 18 jaar wordt en daarna een schenking plaatsvindt als het kind 18 jaar is (in hetzelfde kalenderjaar). Over het deel van de totale schenking in het kalenderjaar dat dan plaatsvindt mag n.l. NIET die (extra) verhoogde vrijstelling worden toegepast (zie uitspraak Hof Den Bosch van 12 december 2002 mbt schenkingen in 1998 [LJN: AH 8881]). Hoe de berekening dan wel gaat vermeldt de uitspraak echter niet.

Belasting besparen/extra betalen door een schenking 'vrij van recht' te combineren met schenking niet 'vrij van recht'

De wijziging van de berekeningen bij verkrijgingen 'vrij van recht' heeft tot gevolg gehad dat belasting besparing niet direct meer mogelijk was.

T/m 2005 was het fiscaal voordeliger om vrij van recht te schenken. De berekening ging toen nog als volgt:

Voorbeeldcasus: vader geeft aan kind € 39.000,- vrij van recht

Berekeningsmethode t/m 2005 (met tarieven 2010):

Schenking vvr 39.000, minus vrijstelling van 5.000 = belast 34.000 = primair recht 10% = 3.400.

Schenking wordt voor berekening gesteld op (39.000 + 3.400 =) 42.400, minus vrijstelling van 5.000 = belast 37.400

Schenkbelasting 10% = 3.740.

Kosten voor de vader bedragen derhalve € 39.000 + € 3.740 = € 42.740.

Bij een schenking van € 42.740 zou de schenkbelasting € 3.774 bedragen. Een besparing dus van € 34.

Berekeningsmethode vanaf 2006 (met tarieven 2010):

Schenking vvr 39.000, minus vrijstelling van 5.000 = belast 34.000 = primair recht 10% = 3.400.

Schenking wordt voor berekening gesteld op (39.000 + 3.400 =) 42.400, minus vrijstelling van 5.000 = belast 37.400

Primair recht 10% = 3.740.

Schenking wordt voor berekening gesteld op (39.000 + 3.740 =) 42.740, minus vrijstelling van 5.000 = belast 37.740

Primair recht 10% = 3.774.

Schenking wordt voor berekening gesteld op (39.000 + 3.774 =) 42.774, minus vrijstelling van 5.000 = belast 37.774

Primair recht 10% = 3.777.

Schenking wordt voor berekening gesteld op (39.000 + 3.777 =) 42.777, minus vrijstelling van 5.000 = belast 37.777

Primair recht 10% = 3.777 = schenkbelasting

Kosten voor de vader bedragen derhalve € 39.000 + € 3.777 = € 42.777.

Toch blijft het mogelijk om met de 'vrij van recht'-methode belasting te besparen.

Uitgaande van dezelfde bovenstaande voorbeeldcasus splitsen we de schenking in een deel niet vrij van recht en een deel vrij van recht.

Bijv. eerst een deel niet vrij van recht van € 15.000 en daarna een deel vrij van recht van € 25.000; hierdoor ontvangt het kind ook nl. € 39.000,-.

(€ 15.000 - € 1.000) = € 14.000 + € 25.000 = € 39.000.

Als eerste stap wordt het primair recht berekend als de gehele verkrijging van € 15.000 + € 25.000 = € 40.000 vrij van recht zou zijn, om vervolgens een evenredig deel toe te kennen aan de schenking vrij van recht.

Bij een verkrijging vrij van recht van € 40.000,- behoort schenkbelasting van € 3.888

(want 10% van (€ 40.000 + € 3.888 - vrijstelling € 5.000 = € 38.888) = € 3.888).

Het evenredig deel is nu niet € 25.000 / (€ 15.000 + € 25.000) x € 3.888 = € 2.430, maar € 2.516

(want € 2.516 = (€ 25.000 + € 2.516) / (€ 15.000 + € 25.000 + € 2.516) x € 3.888).

Totale schenking is dus € 15.000 + € 25.000 + € 2.516 = € 42.516; met een schenkbelasting van 10% van € 37.516 = € 3.751.

Kosten voor de vader bedragen derhalve € 40.000 + € 3.751 minus € 1.000 (schenkbelasting door kind te betalen) = € 42.751.

Belastingdienst ontvangt € 3.751 aan schenkbelasting.

Kind ontvangt € 40.000 minus € 1.000 schenkbelasting = € 39.000.

De besparing is €24 omdat bij een schenking van €42.751 de schenkbelasting €3.775 zou bedragen en het kind €38.976 zou ontvangen.

N.B.

Om deze belastingbesparing te bereiken **moet u eerst** een **schenking niet-vrij van recht** doen (en die in SchWin) bij historie invullen; **vervolgens** doet u de **schenking vrij van recht** (en vult die in onder tab Belast).

Doet u het **andersom**, dan verandert de besparing in een **extra onnodige kostenpost!**

Zie hieronder voor berekening (uit dezelfde voorbeeldcasus) eerst € 25.000 vrij van recht en daarna € 15.000 niet vrij van recht.

Bij € 25.000 vrij van recht is primair recht € 2.222; kosten voor de vader derhalve € 27.222 en in totaal dus € 42.222.

Kind betaalt nu echter € 3.751 minus € 2.222 = € 1.529 aan schenkbelasting over die laatste schenking van € 15.000 !!

Nu is de vader minder kwijt (€ 42.222 t.o. € 42.751, de Belastingdienst ontvangt net zoveel schenkbelasting: € 3.751, en het kind krijgt nu minder: € 38.471)

Maar bij een normale schenking van € 42.222 ontvangt de Belastingdienst € 3.722 aan schenkbelasting en verkrijgt het kind € 38.500.

Extra inkomsten voor de Belastingdienst/extra kostenpost voor het kind van €29.

5.5 Schenkingsaangifte: Afdrukken

Kies via het menu *Bestand > Afdrukken* het onderdeel dat u wilt afdrukken: Aangiftebiljet, Berekening of Historie.

Zie ook het onderdeel: [editor](#).

5.6 Schenkingsaangifte: Veelgestelde vragen

Vraag:

Wordt bij de berekening van de BOF wel het juiste bedrag aan vrijstelling en uitstel berekend?

Antwoord:

De BOF geldt voor een gehele objectieve onderneming.

Dat betekent dat als een deel van de onderneming wordt verkregen ook slechts een deel van vrijstelling en/of uitstel van toepassing kan zijn.

Voorbeeld (cijfers 2010):

Van een onderneming van € 1,5 miljoen wordt € 1 miljoen geschonken. Dan is de vrijstelling niet € 1 miljoen!

Voor de gehele objectieve onderneming geldt op verzoek een voorwaardelijke vrijstelling over € 1 miljoen plus 83% van het meerdere, samen € 1.415.000. Voor het restant (dwz 17% van het meerdere (€ 500.000) - dat is € 85.000) kan evt. uitstel worden verkregen.

Omdat 2/3 van de objectieve onderneming is geschonken wordt de vrijstelling 2/3 van € 1.415.000 = € 943.334 en

voor uitstel komt 2/3 van € 85.000 = € 56.666 in aanmerking.

De berekening in SchWin loopt iets anders, maar komt op hetzelfde neer.

In SensWin berekenen we eerst welk deel van het ondernemingsvermogen voorwaardelijk vrijgesteld is (i.c. 94,3334%) om dat percentage toe te passen op de verkrijging (verkregen waarde) van 1.000.000 en dat levert een voorwaardelijke vrijstelling op van 943.334.

Omdat aan de voorwaardelijke vrijstelling zware (voortzettingseisen) worden gesteld, kan men er ook voor kiezen om alleen uitstel aan te vragen. Het uitstel geldt dan de gehele objectieve onderneming.

N.B.

Het wordt anders indien voor de gehele onderneming (van € 1.500.000) € 500.000 wordt betaald! Dan is weliswaar de schenking nog steeds € 1.000.000, maar omdat de gehele onderneming overgaat, geldt de BOF ook voor de gehele onderneming (SW art. 35b, lid 4).

De vrijstelling bedraagt dan in principe € 1.415.000, maar omdat de vrijstelling nooit hoger dan de schenking kan zijn, is de vrijstelling € 1.000.000.

In SensWin berekenen we eerst welk deel van het ondernemingsvermogen voorwaardelijk vrijgesteld is (i.c. 94,3334%) om dat percentage toe te passen op de verkrijging (verkregen waarde) van 1.500.000 en dat levert een voorwaardelijke vrijstelling op van 1.415.000, gemaximeerd op de waarde van de schenking.

6 Testamentvergelijking

6.1 Testamentvergelijking

In dit programma-onderdeel kunt u de successierechtelijke gevolgen van enkele veelgebruikte testamenten met elkaar vergelijken en de gevolgen van het opheffen van huwelijksvoorwaarden beoordelen. De uitkomst is tevens een maat voor de belastingbesparing via schenkingen. Het programma adviseert niet, maar geeft een handvat bij de beoordeling van de positie van uw cliënt.

Deze module is bedoeld voor het doorrekenen van een testament voor een gezinssituatie (2 ouders met kinderen) waarbij één van beide ouders nu 'op papier' komt te overlijden en de ander over een aantal jaren. De

ouders mogen van hetzelfde geslacht zijn.

Ook is een berekening opgenomen van een ik-opat testament (verkrijgingen door kinderen en kleinkinderen worden geoptimaliseerd), waarbij geen effect wordt berekend bij een tweede overlijden. Het programma ondersteunt geen combinatietestamenten.

Belangrijke wijzigingen t.o.v. 2009

- Er wordt nu gerekend met onafgeronde levensverwachtingen (t/m 2009 op hele jaren afgeronde levensverwachtingen)
- De printout van het ik-opa testament is uitgebreid met printouts van de situatie waarbij aangroei van bloot eigendom naar volledig eigendom door het kleinkind bij overlijden van het kind niet onder art. 10 SW valt en dus is vrijgesteld) en de standaardsituatie vanaf 2010 (waarbij aangroei van bloot eigendom naar volledig eigendom door het kleinkind bij overlijden van het kind wel onder art. 10 SW valt en dus een fictieve verkrijging is).
Ook de module TmWin2009 hebben we er op aangepast (meegeleverd op de cd-rom).
- Bij het ik-opa testament wordt bij de bepaling van de verdeling nu wel rekening gehouden met de vrijstelling van de kleinkinderen.
- Weliswaar zijn de leeftijden van de kinderen minder belangrijk geworden (vrijstellingen zijn vanaf 2010 niet meer afhankelijk van de leeftijd), toch moet u bij de kinderen de geboortedatum blijven invullen. Een kind zonder ingevulde geboortedatum wordt niet meegenomen bij de berekeningen.

6.2 Testamentvergelijking: Personalialia

Bij Personen vult u de geboortedatums in van de ouders en de kinderen. De overige gegevens zijn voor afdruk. Het programma gebruikt de datum van berekening voor het vaststellen van leeftijden. De tarieven van 2010 worden gebruikt. Ook voor de berekening van het recht bij een tweede overlijden worden de huidige cijfers gebruikt. U kunt de berekeningsdatum van het eerste overlijden ook na het jaar 2010 laten vallen. De leeftijden worden automatisch aangepast.

Vanaf 2010 zijn de leeftijden van de kinderen minder belangrijk geworden. Toch wordt pas met een kind gerekend als de geboortedatum is ingevuld!

Met de kolommen 'kind van' en 'kinderen' wordt in deze versie nog niets gedaan. U kunt die dus leeg laten. Met 'kind van' wordt bedoeld van welke ouder (1 of 2) dit kind is. Als het kind van beide ouders is, vult u niets in. De kolom 'kinderen' geeft aan hoeveel kinderen het kind zelf heeft (van belang voor tweetrapsmakingen, ik-opat testament, die nog in het programma moeten worden opgenomen).

De schermen *Verwachtingen ouder 2* en *Verwachtingen ouder 1* dienen voor het invullen van de waarde van jaarlijkse pensioen- of 'nieuwe' lijfrente-uitkeringen (conform het regime van de Brede Herwaardering) en een eventuele levensverzekering of een 'oude' lijfrente (regime vóór Brede Herwaardering). Het programma gebruikt de gekapitaliseerde waarde van pensioen of 'nieuwe' lijfrente om de vrijstelling van de langstlevende te verminderen. De levensverzekeringssuitkering en de 'oude' lijfrente-uitkering vormen fictieve verkrijgingen voor de langstlevende. U kunt hier ook de intëring op het vermogen per jaar invullen.

Standaard wordt de uitspraak van het Hof van Amsterdam, 23 januari 2002, (LJN: AD8845, Gerechtshof Amsterdam, 00/3568; VSN 2002-23.25) toegepast. Ingevolge deze uitspraak wordt de 30% inkomstenbelastinglatentie (art. 20 SW lid 6c) maximaal berekend over het belastbare deel van het pensioen (het verschil tussen kapitaalvrijstelling en minimumkapitaalvrijstelling).

Alleen door bewust "Maximeren latentie" met *Nee* te beantwoorden voorkomt u die maximering.

Deze methode wordt wel de *nettomethode* genoemd, tegen de *brutomethode* als geen rekening wordt gehouden met het belastbare deel van het pensioen tbv de pensioenimputatieberekening.

6.3 Testamentvergelijking: Bezit

Dit onderdeel is bedoeld voor het invullen van het bezit. Behalve met betrekking tot de waarde van de onderneming (eerste drie vragen) is het niet noodzakelijk dat u de bezittingen bij de juiste posten invult. Houd zelf rekening met eventuele latente belastingschuld op aanmerkelijk-belangaandelen. Als u een waarde-

ontwikkeling (in procenten) invult, berekent het programma een *gemiddelde* daaruit. Dit gemiddelde, dat uiteraard kan afwijken van de werkelijke waarde-ontwikkeling, wordt vervolgens toegepast op het bezit zoals dat bij het tweede overlijden vererft.

Waarde-ontwikkeling is vooral van belang in vergelijking met een testament met ouderlijke boedelverdeling (indien reeds opgemaakt vóór 2003) of (vanaf 2003) wettelijke verdeling, waarbij de waardeontwikkeling (een deel van) de oprenting van de overbedelingssschuld opheft.

Bij huwelijksvoorwaarden gesplitst invoeren

Vul het vermogen van de ouders gesplitst in als het een situatie betreft met huwelijksvoorwaarden. Het programma berekent in dat geval automatisch voor alle testamentvarianten zowel de huidige situatie als de gevolgen van het opheffen van huwelijksvoorwaarden. Vergeet in dergelijke gevallen niet zowel de berekening te maken met verondersteld overlijden van ouder 1 als eerste als voor ouder 2 als eerste.

Ondernemingsvermogen

De bedrijfsopvolgingsfaciliteit/-regeling (BOF, ook wel BOR genoemd) kan voor één objectieve onderneming worden toegepast. Er geldt een vrijstelling van € 1.000.000 met daarboven 83% vrijgesteld. Voor het restant kan uitstel worden aangevraagd. In dit programma gaan we uit van voortzetting van het bedrijf en dus van de vrijstellings-/kwijtscheldingsregeling. Met uitstel wordt in deze module niet gerekend.

De eigen woning

Met ingang van 1 januari 2010 gaat de waardering van woningen op grond van art. 21 SW lid 5, 8, 9 en 10 als volgt:

- Onroerende zaken die in gebruik zijn als woning worden in aanmerking genomen naar de WOZ-waarde (dus zonder rekening te houden met bewoond/verhuurd e.d.)
- Verhuurde woningen worden gewaardeerd op de WOZ-waarde gecorrigeerd met een leegwaarderatio die afhankelijk is van de hoogte van de huur (als % van de WOZ-waarde). De tabel ter bepaling van de leegwaarderatio staat in artikel 10a Uitvoeringsbesluit SW en is opgenomen in Elsevier Schenken & Erven Almanak 2010, 11.3.1.1)
- De waarde van de woning in erfpacht wordt bepaald door de WOZ-waarde verminderen met de gekapitaliseerde waarde van de erfpachtcanon. De gekapitaliseerde waarde is 17 x de jaarlijkse canon
- De woning waarop een vruchtgebruik rust wordt gewaardeerd op de WOZ-waarde verminderd met de waarde van het vruchtgebruik (berekend volgens de tabel van artikel 5 Uitvoeringsbesluit SW).

N.B. Het gaat officieel om de WOZ-waarde met peildatum het jaar VOOR overlijden, zoals bekend gemaakt IN het jaar van overlijden.

Zie ook Elsevier IB Almanak 2010, 52.1.7 en Elsevier Schenken & Erven Almanak 2010, 11.3.1.

AB aandelen

Ook voor AB aandelen kan de BOF gelden. Vul dan de gegevens in bij het ondernemingsvermogen. Er wordt dan overigens geen rekening gehouden met latentie AB.

6.4 Testamentvergelijking: Testament

Bij Testament kunt u varianten doorrekenen die u behulpzaam kunnen zijn bij de successieplanning. De uitkomsten zijn indicatief. Door extrapolatie kunnen grote verschillen ontstaan.

Let op dat tarieven niet worden geïndexeerd. Bij Varianten en totaal ziet u verzamelde resultaten zoals het totaal verschuldigde recht en de marginale tarieven bij het tweede overlijden.

Bij de overige opties kunt u per testament de details bekijken. Het is zinvol de berekeningen ook regelmatig af te drukken om te kunnen vergelijken.

Eerststervende is ouder1 / ouder 2

Het wisselen van deze keuze is vooral van belang bij huwelijksvoorwaarden.

Tweede overlijden na .. jaar

Als u het aantal jaren niet invult, gebruikt het programma de statistische levensverwachting van de langstlevende. Voor enkele testaments varieert de hoogte van de erfbelasting aanzienlijk in de tijd, met name bij een testament krachtens ouderlijke boedelverdeling (en vanaf 2003: testament met wettelijke verdeling).

Wettelijke rente

Als er geen testament is gemaakt geldt vanaf 2003 de Wettelijke verdeling. Hierbij wordt de rente op de vordering van de kinderen vastgesteld op de wettelijke rente voor zover die meer bedraagt dan 6%. Bij de waardering van de vorderingen voor de erfbelasting wordt uitgegaan van een renteloze vordering. De wettelijke rente kan fluctueren. Omdat er wordt uitgegaan van enkelvoudige rente kunt u deze fluctuatieve middelen. Per 1 januari 2010 bedraagt de wettelijke rente 3%.

Afwijking

Voor de erfbelasting bij het overlijden van de eerste ouder worden afspraken tussen de langstlevende echtgenoot en de kinderen omtrent de rentevergoeding alleen gevolgd indien deze afspraken zijn gemaakt binnen de aangifteperiode (in beginsel acht maanden na overlijden). Indien nadrukkelijk wordt verwezen naar de wettelijke verdeling geldt weer renteloosheid, anders geldt de berekening zoals via de ouderlijke boedelverdeling, met een kinsdeel voor de langstlevende. Dit programma ondersteunt niet de mogelijkheid per kind een verschillend percentage te kiezen.

Nieuw in 2010 is dat u kunt kiezen of de opgegeven rente enkelvoudig (e), danwel samengesteld (s) is.

Rente op vordering bij ouderlijke boedelverdeling

Bij een ouderlijke boedelverdeling berekent SensWin uit de leeftijd van de langstlevende en het in het testament bepaalde enkelvoudige interestpercentage het overeenkomstige samengestelde-rentepercentage. De waarde van het vruchtgebruik van de vordering op de langstlevende ouder wordt door SensWin bepaald door het samengestelde-rentepercentage af te trekken van het interestpercentage van art. 10 U.B.S.W. (6%) en het verschil te vermenigvuldigen met de leeftijdsfactor (U.B.S.W.) en de nominale waarde van de vordering. SensWin vermeldt ook het percentage dat fictief vruchtgebruik vermijdt.

Deel langstlevende c.q. volle eigendom

Het percentage dat u hier invult wordt steeds gebruikt om afwijkingen op de genoemde testamenten (wettelijk, ouderlijke boedelverdeling, vruchtgebruik) te kunnen behandelen. Zie hierna.

Testamentvarianten

SensWin berekent de volgende testamentvarianten:

- wettelijke verdeling (geen testament, de langstlevende krijgt een kinsdeel en het gebruik van de goederen, de kinderen ontvangen een vordering, maar betalen al wel erfbelasting daarover);
- de langstlevende en de kinderen krijgen een gelijk deel (in feite de situatie onder het oude erfrecht);
- ouderlijke boedelverdeling met een kinsdeel voor de langstlevende (deze situatie komt overeen met een afwijkend rentepercentage en wettelijke verdeling);
- ouderlijke boedelverdeling met een percentage van de erfenis voor de langstlevende (vul in bij *Deel langstlevende c.q. volle eigendom*). Ook als er sprake is van een legaat tbv optimalisatie (zie hierna) wordt het ingevulde percentage genomen voor optimalisatie (dwz over de gehele erfenis);
- vruchtgebruiktestament waarbij het vruchtgebruik het gehele vermogen betreft;
- vruchtgebruiktestament met een percentage van de erfenis in volle eigendom van de langstlevende (vul in bij *Deel langstlevende c.q. volle eigendom*). Ook als er sprake is van een legaat tbv optimalisatie (zie hierna) wordt het ingevulde percentage genomen voor optimalisatie (dwz over de gehele erfenis);
- ik-vadertestament (De langstlevende verkrijgt het vruchtgebruik van een zodanig gedeelte van de erfenis dat de verkrijging van de kinderen aan de top niet hoger wordt belast dan het toptarief van de langstlevende. Als het vermogen met vruchtgebruik niet het gehele bezit betreft, verkrijgen de kinderen een gedeelte in volle eigendom en een gedeelte in blote eigendom);
- ik-opatetestament (dit is nog een apart onderdeel, zie [ik-opatetestament](#)).

N.B. De twee testamentvarianten tbv ouderlijke boedelverdeling zijn alleen interessant bij reeds bestaande testamenten. Vanaf 2003 kunnen zulke testamenten niet meer worden gemaakt.

Oprenting

Het programma berekent per testamentvariant de erfbelasting bij het eerste overlijden. Bij *oprenting* kunt u een percentage invullen dat het programma (voor de van toepassing zijnde tijdsduur en samengesteld) hier op toepast. De opgerente bedragen worden bij de verschuldigde belasting bij het tweede overlijden geteld. Daarmee wordt erfbelasting dat 'nu' wordt betaald zwaarder meegeteld dan erfbelasting dat later verschuldigd is. Het oprentingspercentage wordt ook toegepast op verschuldigde schenkbelasting bij tussentijdse schenkingen. Let op dat de oprenting een sterk effect kan opleveren.

Intering

Zie hiervoor [Testamentvergelijking: Personalia/Verwachtingen](#). U moet zelf een eventueel tekort beoordelen.

Tussentijdse schenkingen

Hier kunt een jaarlijkse schenking per kind invullen. Het programma trekt het totaalbedrag af van het bezit bij het tweede overlijden (eventuele waarde-ontwikkeling wordt ook bij de aftrek van schenkingen meegenomen). Ook wordt eventueel schenkbelasting berekend en bij de oprenting betrokken. Er wordt geen rekening gehouden met de eenmalige hoge vrijstelling voor schenkingen van ouders aan kinderen.

Optimalisatie mbt legaten

Vanaf 2010 kunt u kiezen om gebruik te maken van een opvullegaat/afvullegaat om bij eerste overlijden zo min mogelijk erfbelasting te betalen. Daarbij kunt u kiezen om de vrijstelling van de langstlevende zo goed mogelijk te gebruiken (v = vrijstellingsoptimalisatie) of om te proberen de marginale tarieven van kinderen en langstlevende zo gelijk mogelijk te krijgen (t = tariefsoptimalisatie). Deze optimalisatie wordt niet toegepast bij ik-vader en ik-opa testament.

Afzetten optimalisatie

Als u eenmaal voor een optimalisatievariant heeft gekozen, kunt u dat afzetten door bij die keuzes op de **Delete**-knop te drukken. De zwarte bullet verdwijnt dan uit de keuzes.

N.B. Bedenk wel dat optimalisatie op eerste overlijden vaak ten koste gaat van het tweede overlijden en daardoor in totaal meer erfbelasting kost!

Verschuldigde erfbelasting bij eerste overlijden

De verschuldigde erfbelasting bij het eerste overlijden komt (in dit programma) bij de oude wettelijke vererving (vóór 2003) voor rekening van elk van de erfgenamen. Bij de ouderlijke boedelverdeling en de wettelijke verdeling wordt de erfbelasting steeds door de langstlevende voorgesloten en komt de erfbelasting van de kinderen in mindering op hun vordering op de langstlevende.

Bij een vruchtgebruiktestament worden (in dit programma) alle rechten uit het vruchtgebruikvermogen betaald. Als de langstlevende echter voldoende privé-vermogen bezit, kan het zinvol zijn dit recht uit het privé-bezit van de langstlevende te voldoen. Het programma maakt deze keuze niet.

Totaal verschuldigde erfbelasting en schenkbelasting

Zie vooral de schermen met details en de afdruk van de berekeningen. Op het scherm wordt ook het percentage van het aanvankelijke bezit vermeld, dat uiteindelijk aan belasting wordt betaald (zonder rekening te houden met oprenting en waarde-ontwikkeling).

Marginaal tarief

Het marginale tarief is het percentage aan erfbelasting dat de kinderen betalen over de top van hun verkrijging. Dit is een maat voor de besparing die optreedt bij (verdere) tussentijdse schenkingen.

Grafiek

SensWin bevat ook de mogelijkheid om een grafiek te tonen en af te drukken waarin de berekende totalen over een periode van 21 jaar worden getoond (van 10 jaar vóór tot 10 jaar na het tweede overlijden). Bij het tonen van de grafiek wordt het tweede overlijden op minimaal 7 jaar na berekeningsdatum vastgesteld. Klik op de button **Grafiek**.

Ik-opat testament

Dit is nog een apart programma-onderdeel dat verder geen gebruik maakt van de overige ingevulde gegevens met uitzondering van de berekeningsdatum die bij Personalialia/Personen is ingevuld. In een update zal gebruik worden gemaakt van de gegevens zoals u die kunt invullen op scherm Personalialia onderaan mbt de kinderen (en hun aantal kinderen).

Op dit scherm kunt u berekenen hoe hoog de waarde van de vorderingen van kleinkinderen op hun ouders moeten zijn om bij een ik-opat testament een optimale verhouding van marginale tarieven te verkrijgen.

N.B. De vernieuwde Successiewet 1956 is juist aangepast om het standaard ik-opa-testament onder de werking van art. 10 te krijgen. De aangroei bij de kleinkinderen is bij tweede overlijden dan een fictieve verkrijging. Daarom printen we de uitkomst als de aangroei WEL onder art. 10 SW valt en de uitkomst als de aangroei NIET onder art. 10SW 1956 valt.

Meerdere kinderen met hun kleinkinderen

Wilt u simuleren hoe een ik-opat testament uitvalt bij meerdere kinderen dan gaat u als volgt te werk.

- 1) Deel de erfenis van 'opa' door het aantal kinderen en geef dat bedrag op als waarde bezit grootouder
  - 2) Vul de gegevens van het eerste kind met aantal kleinkinderen in
  - 3) Print het ik-opat testament
- Herhaal stap 2 en 3 voor elk kind.

6.5 Testamentvergelijking: Afdrukken

Via het menu *Bestand* > *Afdrukken* kunt u de resultaten van de berekeningen gedetailleerd afdrukken. Als u het bezit van de ouders gesplitst heeft ingevuld, print het programma ook de berekening die van toepassing is bij het opheffen van huwelijksvoorwaarden.

Schenkingsplan

U kunt dit programma-onderdeel ook gebruiken om een berekening te maken van het effect van een schenkingsplan van één ouder met één of meerdere kinderen.

U vult daartoe bij Personalia alleen de gegevens van de langstlevende ouder in en bij Bezit/Vermogen alleen het scherm van die langstlevende ouder (u beschouwt even alle bezit als persoonlijk bezit; bij het 'eerste overlijden' vererft er dan geen vermogen). U vult vervolgens bij Testament/Varianten en totaal het schenkingbedrag per jaar per kind in. Bij Personalia/Verwachtingen kunt u eventueel de intëring per jaar invullen.

De afdruk van *Wettelijke verdeling* geeft nu onder *Handhaven huwelijksvoorwaarden* de berekening van de erfrechtelijke gevolgen.